

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JOZSEF.
Felölts szerkesztő: BRAUNSÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 írt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Ami nincs.

Budapest, január 30.

(K.) Az országos kaszinó bankettjén Wekerle Sándor feladatokról beszélt, melyek a társadalomra várnak. Hát hiszen várhatnak. Mert a feladatok nem ma bukkantak ki a homályból, a társadalom azonban ma sem akar jelentkezni. A feladatok itt vannak, a társadalom pedig sehol sincsen. Van itt egy politikailag megszervezett, de társadalmi szempontból teljesen kiforratlan tömeg, mely a legkülönbözőbb módon atomizálódott osztályok, vérbeli származás, vallási hovatartozás és vagyoni viszonyok szerint. De egységesen érzi, a politikai nemzet egyetemes érdekeit felkaroló társadalmunk sincsen. S egy kicsit éppen a gentry hibás benne, hogy sincsen. A feladatok pedig évtizedek óta, egyre növekedve várnak rá.

A história ugyanis megkínálta a gentryt egyszer, hogy a társadalom megszületésében segítkezze. A kiegyezés idejében egyszerűen odahajszolta a história a gentryt az alternatíva elé, hogy a felsőbb tízezerhez szegődjék vagy az alsóbb milliókhoz. Tisztán megmutatta neki a szerepet, mely itt vagy ott várja. Ha a mágnások felé indul, lesz utolsó az első közt; ha a polgárság felé tart, lesz első az első közt, akik nem utolsók. Ha az arisztokráciához csatlakozik, holott anyagi javak híján nem tarthat vele, lesz az a talapat, mely a fizika törvényei szerint egyre süllyed és kopik; ha a polgárok millióinak áll az élére s a maga előkelő hagyományával, vérbeli javaival áthatja a polgárság hatalmas rétegeit, lesz az a csucs, mely egyre fényesedik és legmesszebbre látszik el. Azonfelül pedig, ha akaratával az alsóbb milliók élére áll, vére szerint mégis kapcsolatban marad a felsőbb tízezerrel és ilyenformán önként hidat ver, amelyen át a főnemesség szakadatlanul érintkezhetik a polgársággal és viszont. A szerep tehát, melylyel akkor a história megkínálta a

gentryt, elég világosan volt megjelölve, amint-hogy az is eléggé világos, hogy szerencsés választás esetén mik lettek volna a választás következményei.

A gentry pedig nem jól választott. Csak a vér dolgozott benne, az akarat nem. Inkább huzott az arisztokráciához, semhogy élére álljon a demokráta társadalomnak. Ez pedig nemcsak választásnak volt rossz, hanem példának is. Mert a tömegek pszichológiájához tartozik, hogy amikor látnak valakit, aki megáll és fölfelé néz: a tömegek nem okoskodnak és nem sokat kérdezősködnek, hanem maguk is megállnak és — fölfelé néznek. S amikor az alsóbb milliók azt látják, hogy a gentry nem kér alant az első szerepből, hanem az arisztokráciához kapaszkodik, ők is egész életüket így rendezték be. Mindenki fölfelé nézett, mindenki kapaszkodott, mindenki inkább törekedett utolsónak az első köze, mint megfordítva. És ahogy voltak főnemesek, gentryk és kurta nemesek, támadtak a polgárságban is kasztok. Nem meggondoláshoz, pusztán az utánzás primitív ösztönéből. S ami talán megszülethetett volna, ha a történelmi alternatíva idején a gentryben erősebb az akarat a vértől: a szegény társadalom (vagyis inkább az a nagy tömeg, mely jobb viszonyok közt társadalommá válhatott volna) szétdarabolódott egymástól, hidegen elzárkózó kasztokra szakadt s a nemzet olyan lett, mint aminőnek egyszer egy megszorult államférfi a három színével egységes magyar lobogót mondotta: több különböző színű vászondarab, amely valahogyan össze van varrva. A nemzet különböző rétegei ugyanis színük összetételében nem képviseltek valami magasabb eszmét, hanem minden réteg jelentett valamit. S az egyiknek a másikhoz alig volt köze, csak úgy véletlenül voltak összevarrva.

Azért nincs ma társadalom. A gentry fölne az arisztokráciához sóváran és lesi a percet, mikor elvegyülhet benne. A polgárság legmagasabbrétege éppen így leleselkedik a gentry

küszöbén, hogy amikor az ajtó valahogy kinyílik, besurrannahon. A második réteg megint így lebzsel a honorációrok küszöbén. És így tovább. Minden társadalmi réteg csak fölfelé néz, lefelé pedig rug. Aki pedig hidegen vagy részvétellel figyeli ezt a jelenséget, nem is csudálkozik rajta, hogy az ózseresek gyűlésén az egyik csoport azt kiáltja a másikra: talmi-handlék! Hiszen csak azt majmolják, amit feljebb látnak és hallanak. Így gondolkozik a főnemesség a gentryről, a gentry a gazdag polgárságról, a gazdag polgárság a nagykereskedőkről, a nagykereskedők a kiskereskedőkről és így tovább sine fine. Felülről lefelé csupa gyűlölködő rétegekből látszik ez a nemzet összeraakva, alulról fölfelé pedig csupa irigykedőkből. Hát lehetséges ilyen szervezetre utalni nagy feladatok megoldását? Nem. És hiábavaló is, mert ez a szervezet úgy sem jelentkezik. Minden óra új feladatokat szül, olyan óra pedig nem akar elkövetkezni, mikor a társadalom megszületne. Ha tehát Wekerle feladatokat lát, melyek a társadalomra várnak: várhatnak.

Pedig, ha valakire, most igazán szükség volna társadalomra. Mert az állam becsületesen el akarja végezni, ami az ő feladata és nagyon is szembeszökő, hogy nincs szervezet, amelyik azt is elvégezze, amire az állam nem termelt és nem is való. Mikor az állam helyén van, bántóbb, hogy a társadalom nincs helyén. Jó tehát, hogy Wekerle emlegeti. Csak emlegetnék vele együtt abban a körben mások is, egyre erősebb hangsúlyozással, hogy onnan a gentry köréből indulna ki valahára olyan demokratikus áramlat, amelyik a példa erejével gyógyítva járná át a milliók szervezetét. Mert csak felülről jöhet ez az áramlat. Csak onnan lehet hatása. És a gentry némileg kitélevezve is volna rá, hogy segítkezze a társadalom megeremtésében. Hatvanhétben tévedett, de sohasem jön későn a belátás...

TÁRCA.

A levél.

— A Budapesti Napló tárcája. —

Írta: Charles Foley.

Ebéd után együtt ültek a kis szalonban. Csendes alkonyi borulat szállt az utcákra s még ezt a kevés világot is elfojtotta a sok csipke, a sok finom függöny.

Paul egy karosszékekben ült; vele szemben a kanapén felesége, a csinos kis Edith. Csendben voltak, alig szóltak néha egy-egy szót, amikor inasuk egyszerre csak megzavarta ezt a csendes kettést. Belépett s ezüst tálcán egy levelet hozott. A levél Edithnek volt címezve. Szép férfias írással volt ráírva: *Dartelné asszonynak.*

Pault hirtelen kíváncsiság fogta el, előre nyújtotta kezét, de még mielőtt megkaphatta volna a levelet, a felesége is felugrott s a tálcához kapott. Az asszony hü feleség volt, de néha mégis többet engedett meg tanácsainak, mint amennyit egy tartózkodó hölgy megengedhet. Most attól félt, hogy valamelyik meggondolatlan fiatalember szerelmi vallomást küld neki. De alig pillantott a borítékra, egyszerre nyugodt lett s még mielőtt felbontotta volna, férje felé nyújtotta a levelet. Most már a férjet is bántotta a dolog, a sajnálta, hogy az előbb oly bizalmasan volt. — Sajnálta, hogy az előbb oly bizalmasan volt. Ránézett a levél borítékára s udvarias mozdulattal visszaadta a feleségének, a nélkül, hogy kinyitotta volna. Most már egyik sem nyult a levélhez s ennek az volt az oka, hogy a borítékban egy jól

ismert párisi ékszerész cége diszlott. Szóval a levél — számla volt.

A csinos Edith törte meg a csendet kissé haragos hangon:

— Ugy látszik, hogy már elmúlt féltékenységi rohamod és már nem vagy kíváncsi arra, hogy ki írta nekem ezt a levelet.

— Látom, hogy az ékszerésztől jön. S miután én nem viselek karperecet, sem nyakláncot, sem gyémántos hajtűt a hajamban, semmi közöm hozzá. Fizess meg te. Eleget adok minden hónapban toilletre.

Dartelné szomorú areot állított.

— Nem tudom kifizetni, bármennyire takarékoskodom is, nem vagyok képes még ezeket a kiadásokat is fedezni.

Felkelt a diványról és békülékeny hangon mondta:

— Kedves Paul, látod, ha te most derék ember volnál, minden tetteória nélkül nyugodtan kifizetnéd ezt a kis számlát.

— Soha!

Ez a határozott hang kissé bántja a fiatal asszonyt, visszaül a kanapéra és hallgat. A férj meg azt érzi, hogy tulságba ment a szigorúságban. Ez bántja és tettetett haraggal kiált fel:

— Mennyit tesz ki ez a számla? Ugyan mit rendeltél már megint az ékszerésznél?

A feleség kis asszony vissza próbál emlékezni arra, hogy legutóbb mit rendelt, aztán nyugodtan mondja:

— Ugyan hogyan emlékezem én még erre is? Hisz nagyon jól tudod, hogy abszolúte nincs emlékező tehetségem! Nyisd ki a levelet, majd meglátod.

— Ha most én kinyitom a levelet, ezt a

tettetemet arra fogod felhasználni, hogy kifizetted velem a számlát!

— Hát bánom is én, ne nyisd ki!

Ujabb csend, újabb duzzogás, amit kettőjük közül előbb az asszony ún meg. Hirtelen felkiált:

— Nagyon jó tessed! Már látom, hogy én velem szemben minden gázsógt megengedhetsz magadnak! Tudod, hogy becsületes asszony vagyok és nem teszek úgy, mint a többiek, akik, ha férjük visszaütasítja az ilyesmit, mástól kérnek pénzt!

— Ugyan kitől kérnél? — kiáltja Paul már kissé aggodalmasan.

— Hogy kitől? Hát barátaimtól, akik örül-

nének, ha megengedém nekik, hogy ilyenmü szívességeket tegyenek nekem.

— Ah! Ez aztán tisztességes asszonyhoz illő gondolat!

— Ez a legtisztességesebb dolgok egyike. Vagy talán hiszed? Hát azt hiszed, hogy nem tudnék találni egy becsületes férfit, aki semmi viszontszolgáltatást nem követelne ezért?

— Mondj neveket! — szól Paul kissé sápadtan.

Az asszony érzi ügyetlenségét és igyekszik kieviekélni a csavából:

— Neveket mondják?! Mondhatnék tized is, huszat is...

— Csak egyet mondj!

— Nyugodt lehetsz. Ha így folytatod, majd másképp fogunk beszélni; majd pazarolni fogok. Azt tudom, hogy a férj köteles kifizetni feleséged adósságait.

— De csak egy bizonyos határig — mondja szárazon Paul.

— S ez a határ a válasz?

BELFÖLD.

A főudvarmester lapja. Néhány nap óta sokat beszélnek egy plakátról, amely azt hirdeti, hogy holnap este új napilap indul meg *Magyar Szó* címmel. Politikai körökben azt a hírt kolportálják, hogy az új laphoz az anyagi eszközöket báró Bánffy Dezső és az ő legszorosabb baráti köre szolgáltatja s hogy politikai irányát a főudvarmester fogja sugalmazni. A főudvarmester lapjának támogatóiként ma egyes lapokban több politikust emlegettek, így többek közt *Szemere* Attila országgyűlési képviselőt is. A mi biztos tudomásunk szerint *Szemere* Attila az új vállalattal sem vagyoni, sem szellemi összeköttetésben nincs.

A szentesi mandátum. A szentesi polgárság lelkesen ünnepli Eötvös Károlyt, aki tegnap Dienes társaságában közözzük kértezt. Ma délelőtt, mint Szentesről táviratozzák nekünk, nagy ebéd volt *Csues* Lajos pártelnöknél, Eötvös Károly tiszteletére. Délután a Kossuth-körben nagygyűlés volt, amelyen elsőnek *Dienes* Márton szólt fel, utána pedig Eötvös Károly mondott másfélórás beszédet, amelynek gyűjtő hatása volt. Beszéltek még *Szathmári* Mór és *Solymosi* Márton, mindketten nagy lelkesedést kelte. Este 300 terítékű bankett volt a Kossuth-körben.

Pártértekezlet. A függetlenségi és 48-as párt *Kossuth* Ferenc elnökle alyt ma este értekezletet tartott, melyen a képviselőház holnapi napirendjét tárgyalta. *Komjáthy* Béla ismeretlensége után elhatározta a párt, hogy a pénzügyi bizottság közzé jelentését és a zárszámadást tudomásul nem veszi. Azután *Komjáthy* Béla ismertette a költségvetés kisebb tényleseit. A párt elhatározta, hogy azokat el nem fogadja és a költségvetés általános tárgyalásán *Kossuth* Ferenc fogja a párt álláspontját, mint vezérbeszédnek kifejezni.

A katolikus autonómia.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, január 30.

Holnap ül össze újra a katolikus önkormányzat szervezésére egybehívott kongresszus. Ma ebből az alkalomból három értekezlet volt. Az egyikben gróf Szapáry Gyulának, a kongresszus világi elnökének a vezetése mellett, a kongresszus mindegyik pártjának részvételével beszéltek meg a holnapi teendőket; a másikat a kisebbségi vélemény pártolói tartották *Ugron* Gábor lakásán, a harmadikon gróf *Zichy* Nándor gyűjtötte össze a maga híveit.

Az első hivatalos jellegű értekezlet egy kis előcsatározás volt, nem nagyon hosszú, de a hézagos tudósításokból következtetve, meglehetősen heves. Különösen érdekes volt *Ugron* Gábor és *Győrffy* Gyula felszólalása: az előbbi vehemens támadást intézett a püspöki kar ellen, az utóbbi

Edith dühösen ugrik fel:

— Igenis — a válás. El fogunk válni.

Csend lesz. Ezután a csend fájdalmas. Mindegyikük azt konstatálta, hogy ez alatt a néhány pere alatt a nyomorult levél miatt milyen megsértették egymást. Ugy érzik, hogy most már nem kedves az alkonyi homály, hanem szomorú s a tapéták fantasztikus virágai bágyadtan, félfénken hajolnak a föld felé. Nagy szomorúság fogja el őket s e közben, mintha összebeszéltek volna, mindegyikük újra ránez a tálcán lévő levélre, amely miatt ez a csunya veszekedés támadt közöttük. A levél nyugodtan fekszik a tálcán kis fehér foltként a szalón színes összevisszasága közepette. — A fiatal asszonyoknak szinte fáj az, hogy a civódás oka még mindig itt van közöttük. A tálcához nyúl, elveszi róla a levelet és közömbösséget színlelve, mondja:

— Ezek után azt hiszem semmi ok sincs arra, hogy ne nyissam ki a levelet. — On uram már elhárította magáról a felelősséget, majd én fizetem ki a számlát.

Paul szintén teteti a nyugodt hangot:

— Miután házasetünknek ez az utolsó kiadása, szívesen maragramra vállalom.

Erre újra elkezdődik a civakodás. Végül meg egyeznek abban, hogy a számla felét a férj fizeti, a másik felét az asszony. Paul kinyitja a levelet. Nagyon kacag.

— Talán kiesi a számla? — kérdezi az asszonyka érdeklődve.

— Még a kicsinél is kisebb.

— Hogyan? Talán semmi?

— Még a semminél is kevesebb. Az ékszerész arról értesít, hogy legutóbbi számlájában 5 frankkal tévedett. Te ugyanis 100 frankot fizettél neki egy kalaptűért, amelynek ára csak 95 frank. Azt írja, hogy az 5 frankot bármikor felveheted nála.

felszólalásának éle főleg a huszonhetes bizottság ellen irányult. Ugron Gábot szóvá tette mellesleg az egyházpolitikát is. Beszédének ehhez a részéhez nyilván lesz még szavunk, ha — ami valószínű — a kongresszus nyilvános ülésén ismételni fogja.

Az értekezletekről szóló tudósításaink a következők:

(Az együttes értekezlet.)

A katolikus autonómiai kongresszus megnyitását megelőzőleg ma gróf Szapáry Gyula elnökle alyt értekezlet volt, mely iránt oly nagy volt az érdeklődés, hogy a kongresszusi tagok közül 117 kongresszusi képviselő jelent meg.

Ott voltak a főpónok közül: Császká György kaloccai érsek, Dessewffy Sándor esanádi, gróf Mailáth Gusztáv erdélyi, Ivánkovits János rozsnói, Hettyey Samu pécsi, Schlauch Lőrinc biberos nagyváradai püspök, Bende Imre nyitrai püspök, továbbá Vajda Ödön zirci apát, dr. Kuncz Adolf csornai prépost.

A világiak közül: Szapáry István, Szapáry Gyula, Zichy Ferenc tárnokmester, Zichy Agost, Zichy Nándor, Pálffy István, Esterházy Miklós Móric, Károlyi Sándor, Csekonics Endre, Apponyi Géza, grótok, Széll Ignác, Nemeskürty Kiss Pál államtitkár, dr. Timon Ákos miniszteri tanácsos, Márkus József főpolgármester, Ernuszti Kelemen, Ugron Gábor, Győrffy Gyula, Szecsy György, Horánszky Nándor, Sághy Gyula, Asbóth János, Rakovszky István, Molnár János, Lázár György, Major Ferenc, Semsey László országgyűlési képviselők stb.

Az értekezletet gróf Szapáry Gyula elnök nyitotta meg, üdözölve a nagy számban megjelent tagokat és megköszönve a szíves érdeklődést. Jegyzőül dr. *Hoványi* Gyulát kérte fel. Kifejtette, hogy a mai értekezletet a kongresszusi tárgyalások felől való tájékoztatás céljából hívta össze. Először is bejelentette a holnap délelőtti tizenegy órákor tartandó ülés napirendjét, melyen az elnöki előterjesztések után felolvassák a huszonhetes bizottság elaborátumát, valamint az ezzel szemben beterjesztett különvéleményeket. Felveti szután az elnök a kérdést, hogy nem volna-e kívánatos, ha a kongresszus, miután a 27-es bizottság és a különvélemények felett az általános vitát bekezdette, akár a mostani bizottságok egyikét, akár egy új bizottságot ezzel az utasítással felruházna, hogy ez a bizottság az érdekelteknél, u. m. a kormányval és püspöki karral érintkezésbe lépjen, megtudandó ezek álláspontjait az autonómia kérdésében. Ez a bizottság szután tudakozódásának eredménye alapján dolgozná ki a részletes javaslatot. Ezt az elnök csak a kongresszus munkaközpontjának, eljárásának egyik módja gyanánt, tájékoztatás végett hozta fel. Ebben a kérdésben csak a kongresszus lesz hivatva határozni.

A kérdéshez először *Ugron* Gábor szólott, aki igen heves támadást intézett a halogató politika ellen. Különösen a püspöki kart támadta meg. *Ugron* azt követeli, hogy a kongresszuson ne csak általánosságban tanácskozzanak, hanem döntsenek a részletekre nézve is. Esetleg részletes utasítással küldjenek ki egy bizottságot. Követeli továbbá, hogy akinek valami véleménye van egyes kérdésekről, azt nyíltan mondja is ki és legyen bátorsága azért a felelősséget elvieselni. *Mezger* a püspöki kar eljárást, mely nem tudott a helyes irányzatra találni, nem tudja megmutatni az utat, hanem egyes ténylezőköt utasít. Vajon, kik ezek a ténylezők? A püspöki kar nem ténylező. Halogatásra nincs idő. Itt vesztgelünk nem szabad.

(Ugronék értekezlete.)

Az autonómiai kisebbségi vélemény pártolói közül ma este 5 órákor mintegy harmincra *Ugron* Gábor lakásán értekezletet tartottak, melyen kimondták, hogy a kisebbségi véleményt fogják védelmezni, mert az szervezi a püspöki egyházmozgást s annak területén az intelligenciát s mert csak ebben érvényesülhet a püspöki jurisdikció teljes hatalmában és végül, mert ez felel meg a katolikus egyház episcopális szervezetének. A közvetlen választást közönségenként általános választói jog alapján helyeslik, mert ez a kereszténység emberi jogainak érvényesülése. Kívánják, hogy a katolikus iskolák, vallás- és tanulmányi alapok és azoknak javai átadassanak a katolikus autonómiának ugyanazon feltételek mellett való kezelésre, mint az más bevett vallások egyházaival történik. A püspöki és más beneficiumokra való ájtalmi jogát az autonómiának igénylik, mint az egyház függetlenségének feltételét és az egyháziak felemelésére legalkalmasabb módot. Nem egyeznek bele semmennyi halasztásba, hanem általános vita után a részletes tárgyalást követelik, hogy egy szíves egészet tevő munkálatozt terjeszthessenek ő felsége a legelőbb kegyur elő s hogy a katolikus közönség teljes és tökéletes tájékoztatást nyerhessen a katolikus autonómiának tartalmáról, hatásköréről, elveiről és hivatásáról. Az értekezlet este 8 órákor ért véget.

(Néppárti értekezlet.)

Most az asszonyka neveti el magát:

— Hát érdemes volt így sok rosszat feltételezni rólam, a helyett, hogy kinyitottad volna mindjárt a levelet? Ugy-e, most sajnálod, hogy goromba voltál velem.

— Hogyan, talán én voltam a hibás? Csak azt kellett volna megmondanod, mit rendeltél az ékszerésznel.

— De te ugy haragudtál, hogy még az a kis emlékező tehetségem is elveszett, ami volt. Ugyan mit tettél volna, ha komolyan vetted volna válási szándékodat?

Most már nagyon is hajlandó a kibékülésre az asszony:

— Ebből az öt frankból — mondja — egy kis lakomát csapunk. A fele az enyém, én fogom fizetni a kocsit.

Mosolyog.

— Én — mondja a férj, az asszonyhoz közeledve s előkészítve a békecsókot — én fogom fizetni a vacsorát és a színházat. Mind a kettőt ott, ahol te akarod.

Az asszony most már édes mosolyal tűri, hogy férje átölelje.

— Tékozló — kiált rá — és te merészeltél az előbb engem pazarlással vádolni, holott most ugy pazarlod a pénzt, mintha semmi értékem volna.

Paul megcsókolja.

A fehér levél pedig ott fekszik a földön, eltépvé, összegyűrve a kandalló előtt. Lassanként ráborul a szobára az est s most már ismét nem szomorú a sötétség. A csipkék, a függönyök mintha felvidulnának, kedélyessé teszik ezt a kis mesterséges paradicsomot. A tapéták virágai mintha feléjük hajladoznának. Boldogság ömlik el a szobán, a kibékülés enyhe boldogsága.

hanem dolgozni kell. Meg kell csinálni az autonómiát, mely az egyházpolitikai reformok egyes következménye. Ez az egyházpolitika az egyház elvei és intézményei ellen irányult. Folyton ezek ellen az intézmények ellen küzdöttek. Az egyházpolitika győzedelmeskedett. Nekünk ezzel szemben szervezkednünk kell. Itt az ideje. Nem lehet tovább habozni. Mi vagyunk a faktorok. Nekünk kell alkotni. Nekünk nem kell más tényezőkkel tisztába jönni. (Ellenmondások.)

Ezután felszólalt gróf *Zichy* Nándor és kifejté annak szükségét, hogy igenis, az összes tényezők egyértelmű megállapodására van szükségünk. A kormány, példának okáért, nem mindenben fogadhatja el a huszonhetes bizottság dolgozatában kifejtett álláspontokat. Viszont nekünk is lehetnek észrevételeink a kormány memorandumával szemben. Ezeket tehát ki kell egyenlíteni, ha autonómiánkat meg akarjuk végrevalahára alkotni.

Győrffy Gyula erősen kritizálja a 27-es bizottság eljárását és kijelenti, hogy nem a kongresszusi tagok hibája, hanem a kormány, sem a püspöki kar véleményét ez ideig nem ismerjük. Legelőször konstruálni kell a tárgyalás alapjául szolgáló elveket és irányokat.

Horánszky Nándor hangsúlyozza, hogy az összes katolikusok kívánják az autonómiát, csak a módok megválasztására nézve vannak eltérések. Nincs könnyebb, mint keresztülvágni ezt a csomót. Eppen azért nem akar most vitatkozni a fölvetett kérdések fölött. Kijelenti, hogy kész belenyugodni a részletes vita elhalasztásába, de erre nézve csak annak idején fogja okait előadni.

Gróf *Szapáry* Gyula azt hiszi, hogy az általános vita fogja megadni a legjobb utmutatást e kérdés eldöntésére nézve.

Gróf *Zichy* Nándor hangsúlyozza, hogy az autonómia kérdésében nemcsak a kormánnyal van dolgunk, hanem ő felségével is. Nem szabad most a kulisszák mögött maradni, hanem nyíltan kell föllépni. Nincs ugyan kifogása az ellen, hogy az elnök már most érintkezésbe lépjen a kormánnyal, de mégsem fogadja el gróf *Szapáry* javaslatát, mert ennek az volna a látszata, mintha en bloc elfogadnák az egész javaslatot. Azt sem akarja, hogy az autonómiai kongresszus nevében tárgyaljanak a kormánnyal.

Röviden beszéltek még *Timon* Ákos, utóbb *Zichy* Nándor, *Asbóth* János, *Major* Ferenc, *Rakovszky* István, *Kanócz* István, *Csernok* János és *Dudák* János. Az értekezletet, mely délután 1 órákor kezdődött, megállapodtak abban, hogy holnap az érdekeltes tárgyalásba mennek és csak azután döntenek az elnöki propositió felett.

A holnap délelőtti 11 órákor tartandó plenáris ülésen megkezdik az általános vitát és ha megállapodásra jutnak a főbb elvekre nézve, csak akkor küldenek ki egy bizottságot, mely a püspökökkel és a kormánnyal érintkezésbe lépve, az autonómiai szabályzat részleteit kidolgozza.

E határozat kimondása után az értekezlet az elnök elítetésével véget ért. A kongresszusi üléseket délelőtti fogják tartani a főrendiház üléstermében. Az ülések öröjt a primás fogja megrendezni.

Az autonómiai kisebbségi vélemény pártolói közül ma este 5 órákor mintegy harmincra *Ugron* Gábor lakásán értekezletet tartottak, melyen kimondták, hogy a kisebbségi véleményt fogják védelmezni, mert az szervezi a püspöki egyházmozgást s annak területén az intelligenciát s mert csak ebben érvényesülhet a püspöki jurisdikció teljes hatalmában és végül, mert ez felel meg a katolikus egyház episcopális szervezetének. A közvetlen választást közönségenként általános választói jog alapján helyeslik, mert ez a kereszténység emberi jogainak érvényesülése. Kívánják, hogy a katolikus iskolák, vallás- és tanulmányi alapok és azoknak javai átadassanak a katolikus autonómiának ugyanazon feltételek mellett való kezelésre, mint az más bevett vallások egyházaival történik. A püspöki és más beneficiumokra való ájtalmi jogát az autonómiának igénylik, mint az egyház függetlenségének feltételét és az egyháziak felemelésére legalkalmasabb módot. Nem egyeznek bele semmennyi halasztásba, hanem általános vita után a részletes tárgyalást követelik, hogy egy szíves egészet tevő munkálatozt terjeszthessenek ő felsége a legelőbb kegyur elő s hogy a katolikus közönség teljes és tökéletes tájékoztatást nyerhessen a katolikus autonómiának tartalmáról, hatásköréről, elveiről és hivatásáról. Az értekezlet este 8 órákor ért véget.

A katolikus autonómiai kongresszust megelőzőleg gróf *Zichy* Nándor palotájában is értekezlet volt ma délután 5 órákor. Az értekezleten, melyen gróf *Zichy* Nándor elnököt, mintegy ötvenen vettek részt, köztük: *Hettyey* Sámuel és gróf *Mailáth* Gusztáv püspökök, gróf *Esterházy* Miklós Móric, *Molnár* János, *Zmeskál* Zoltán, *Juriss* Mihály, *Major* Ferenc, *Kubina* József, *Rakovszky* István orsz. képviselők, báró *Barkóczy* Sándor és *Kanócz* min. osztálytanácsosok, *Csernok*, *Renner* kanonokok, gróf *Baththy* István, *Zichy* Aladár és *János* grótok, *Mamuzsón* prépost stb. Gróf *Zichy* Nándor egy óráig tartó beszédében foglalkozott ismeretes álláspontjával s beszédje végén javasolta, hogy ő és hívei a 27-es kisebbségi javaslat alapján menjenek az általános tárgyalásba, fenntartván azonban maguknak azt a jogot, hogy az autonómia érdekében szükségeltető esetleges önállókat módosítások alakjában beterjesszék. Végül megemlítette, hogy tekintettel a kongresszusi tagok tájékoztatására, óhajtanád volna egy feliratot intézni a királyhoz, mint legelőbb kegyurhoz, ubaigazításokat kérendő a katolikus autonómiára nézve.

Utána Csernoch esztergomi kanonok beszélt, majd Najdák Gusztáv püspök, Fábrián Sándor gyulafehérvári nagyreppost indítványozta, hogy se a huszonötös többség, se a kisebbség javaslatát ne fogadják el a tárgyalás alapjául. Rajner prépost esztergomi kanonok hosszú beszédében mindegyik helyeselte gróf Zichy Nándor állásfoglalását, Pechata Antal komáromi ügyvéd szintén azon a véleményen van, hogy egyik bizottsági javaslatot se fogadják el az általános tárgyalás alapjául. Végül Simonyi Samadán Sándor ügyvéd szólalt fel az általános vitában való részvétel dolgában. Az értekezlet elhatározta, hogy nem nagy számban vesznek részt az általános vitában, nem látván azt helyénvalónak az ügy érdekében. Erre az elnök az értekezletet befejeztette s híveit csütörtök délután 5 órára ismét összehívta tanácskozássra.

(A holnapi napirend.)

- A kongresszus holnapi ülésének napirendje ez:
1. A legutolsó ülés jegyzőkönyvének hitelesítése.
 2. Elnöki bejelentések új választásokról, esetleg az igazolási bizottság jelentése.
 3. A 27-es bizottság többségi javaslatának az előadó által való beterjesztése és a kisebbségi javaslatnak dr. Györfly Gyula által való beterjesztése.
 4. Az általános vita megkezdése.

A tiszti fizetések emelése.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, január 30.

A közös hadsereg rendeleti lapja ma öröme váltotta azt a szorongó várakozást, amely évek óta eltöltötte a fizetésük javítását sóvárgó tisztikart. A fizetésemelés bekövetkezett s ha nem is elégit ki minden reménységet, mégis a lehetőség határain belül gondoskodik a tisztikar existenciájának javításáról a közös hadügyminiszternek ma publikált rendelete, amelynek visszaható erejéről fogva a fizetésemelés ez év január elszejétől lép életbe.

A nagyobb fizetések folyósítását talán már egy legközelebb kiadandó rendelet meg fogja hozni; addig a mostani járandóságokkal kell beélnie a tisztikarnak. Ez onnan van, hogy a közös hadsereg tisztikarának fizetésemelése nem előzheti meg az osztrák Landwehr és a magyar honvédség, továbbá a csendőrség tisztikarának fizetésjavítását.

A közös hadügyminiszter rendelete, amely január 24-én kelt, ekképpen hangzik:

Ő felsége január 23-iki legfelsőbb elhatározásával 1900. január elsejével élelbelépő hatálylyal, az alább következő fizetésváltásokat akarja rendelni el:

1. A tiszti fizetések rendezését az alant közölt táblázat szerint azzal a hozzáadással, hogy ha a hadsereg régi szervezeteinek idején és értelmében kinevezett katonai személy (pl. löbéséből stb.) még tényleges szolgálatban áll — évi fizetését régi rangosztályának megfelelőleg — az új megállapítás szerint huzzák.

2. A rendszeresített szolgálati állásokban levő nyugdíjas személyek (nyugalmozott katonatisztek külföldön és helyi alkalmazásban) nyugdíjuk többletét tényleges rangjuk után az új fizetési fokozat szerint huzzák. A 7. rangosztályban már alkalmazásban levő és alkalmazásba jutó, 1900. január 1-ig nyugdíjazott személyeit csak az 5400 koronájú fizetésnek megfelelő többlet illeti, míg az ugyanazon rangosztályba tartozó nyugdíjas személyek, kiket 1900. január 1-je után helyeztek nyugdíjba, alkalmazásuk esetén a többletet annak a fizetésnek az alapján huzzák, amelyben nyugalomba helyezéskor voltak.

3. A katonai rokkantak házában ellátási állományban levő és a lakhely szabad választása mellett rokkantbázi ellátási helyet élvező, rangosztályba sorolt személyek rokkantilletményét tényleges rangjuknak megfelelőleg; fizetésük 90 százalékában ujonnan állapítják meg.

4. Az 1—3. pontok alá eső fizetéstöbblettel és nyugdíjtöbblettel után szolgálati illetmény fizetendő.

5. A tiszteknek, II. osztályú kapitányoknak és hasonló fizetési fokozatban levő katonai személyeknek eddig járt élelmezési járulékat megszüntik.

6. A katonai állatorvosi intézetek és a bécsi állatorvosi főiskola tanárainak igénye a teljes lakbérre és butorlatányra néve (6.) rangosztályuknak megfelelőleg megmarad, ezideig megfizetjük azonban a számukra megállapított évi 800 koronájú tényleges szolgálati pótlék. E személyek számára továbbá korptételek helyett más 800 koronás pótlék jő, mely a nevezett intézeteknél való szakadatlan szolgálatukat 5 évenként 20-ik szolgálati évükig fizetésük emelkedik.

7. A hónapközben tisztékké előlépő katonai főnökök, továbbá a lezártsági állományú személyek, végül a hónap közben bevonuló és tényleges szolgálatba lépő tartalékos tisztiek és katonai hivatalnokok napi ellátási illetéke 4 korona 50 fillerez emelkedik.

8. A katonatisztképző intézetek parancsnokainak évi szolgálati pótléka 600 koronára emelkedik és az ezen intézeteknél működő tényleges tanítóként alkalmazott tisztiek és más évi fizetéses személyek, — a vivómesterek kivételével — 384 korona összegű pótlékokat élveznek.

9. A hivatásos hadbírákká való kiképzés idejére a hadbírógyakorlatra behívott személyek próbaszolgálatuk idejére évi 400 korona élelmezési járulé-

kot huznak, mellet a tiszti fizetés felvételére vonatkozó rendszabályok szerint vehetnek föl.

10. A várakozási illetményről szabadságotól évi fizetéses egyének illetményét az új fizetési tételek alapján ujonnan szabják meg, amelynek a 7. rangosztályba sorozottak számára az alapot az évi 5400 korona adja. Ezeknek a tényleges szolgálatba való visszahelyezésükkor a rangjuknak megfelelő fizetési többlet után szolgálati illetményt kell fizetniük.

11. A Boszniában és Hercegovinában, továbbá a megszállott vidékeken állomásozó évi fizetéses személyek élelmezési járulékat ujonnan vetik ki és pedig a 3. rangosztályba sorozottak számára 180 koronával, a 4. rangosztályban 120, az 5. rangosztályba 100, a 6-ikba 80, a 7-ikbe és a 8-ikba 60, a 9-ikbe 40, a 10. és 11-ikbe 24, valamint a rangosztályokba nem sorozottaknál 20 koronával havonként. Azoknak a tiszteknek, akik olyan parancsnokságot látnak el, amelyek magasabb rangú tisztiek által volnaak betöltendők, a magasabb rangoknak megszabott élelmezési illetmény jár ki.

A legfelsőbb rendeltet keresztfelvitelére és fogantatására nézve az itt következők az irányadók:

a) A 7. rangosztályba sorozottak 6000 koronás nagyobb tiszti fizetésének kiállítására vonatkozó rendelkezés utóbb következők;

b) A részesedéssel, évi jutallékkal (remunerációval) alkalmazott nyugdíjasokat részesedésük tekintetében az e. dígiek illetik, tekintet nélkül arra, hogy a jutalék egy bizonyos meghatározott összeg-e, avagy a főlöbésnek a tényleges szolgálati fizetéshez arányított hányszorosa. Ugyanez áll azokra a várakozási illetményről szabadságotól évi fizetéses egyénekre, akik valami jutalék ellenében szolgálati alkalmazásban vannak.

c) A várakozási illetmény ujonnan való kiszabása az ilyen illetményekkel szabadságotól évi fizetéses egyének számára ezután következik hivatali uton. Ha ez egyének a várakozási állományból közvetlenül helyeződnek át a nyugállományba, nyugdíjukat az ujonnan megszokott várakozási illetmény arányában huzzák.

d) 1900 január 1-je után nyugdíjba lépő személyek az új fizetési szabályzat szerint igényelik nyugdíjaikat.

e) Rendszeresített szolgálati állásban lévő vagy jövőre ilyen állásba jutó, de még az eddig érvényben volt díjszabályzat szerint a tényleges szolgálatból kikerült nyugdíjas tisztiek (nyugalmozott tisztiek helyi alkalmazásban) szolgálatuk elhagyása után nyugdíjukat az ujonnan megnőtt szolgálati időre való tekintettel, ujonnan kimérve élvezik.

f) Az új illetmények és illetmény-pótlékok folyósítását utólag rendelik el. Addig is az ezidegi megállapított fizetések járnak.

Táblázat.

1. Rangosztály (tábornagy)	24,000 korona
A hadügyminiszter, ha nem tartozik különben az első rangosztályba	20,000 "
3. Rangosztály (táborszernagy, lovasági tábornok)	16,800 "
4. Rangosztály (altábornagy)	14,016 "
5. " (vezérőrnagy)	11,400 "
6. " (eresdes)	7,200 "
7. " (alezredes)	6,000 5,400 "
8. " (őrnagy)	4,008 "
9. " (I. oszt. százados)	3,000 "
10. " (II. oszt. százados)	2,400 "
10. " (főhadnagy)	2,040 "
11. " (hadnagy)	1,680 "

KÜLFÖLD.

Koerber a hatóságokhoz.

Budapest, január 30.

Dr. Koerber osztrák miniszterelnök, mint a belügyminisztérium vezetője körlevelet intézett a tartományi főnökökhöz, amelyben tudtukra adja azokat az elveket, amelyeknek követését az állami hatóságoktól hivatalos működésükben elvárja. A körlevélnek különösen az a passzus érdemel figyelmet, mely a hatóságoknak a lakossággal való bizalmas érintkezést köti lelkükre, de egyúttal megköveteli a hatósági tekintélynek szigorú megővését minden igazi sértéssel és kibágással szemben. Annak a békekezlésnek, amelynek Koerber mint miniszterelnök az élére állott, ez a körlevél egy nem jelentéktelen kiegészítő része. A miniszterelnök nem is annyira a hatóságot, mint inkább a népet, a különféle nemzetiségi lakosságok akarja figyelmébe hozni, hogy a törvény korlátain belül minden jogos kívánságát könnyen, akadálytalanul elérheti és hogy a kormány azt tekinteli feladatának, hogy mindenütt a nép javát és megnyugvását idézze elő, elejét véve így az örökös tüntetéseknek, lázongásoknak és összeütközéseknek.

A körlevélben foglalt utasítások a következők:

A hatóságoknak a legszigorúbban meg kell tartaniuk a fennálló törvényeket, és oly esetekben, mikor saját belátásuk szerint kell döntenük vagy intézked-

nük, kizárólag tárgyi szempontoktól és a lakosság jólétére való tekintetektől kell magukat vezettetniük.

Rendíthetetlen zsinórmérték legyen tehát az, hogy oly kívánságokat, amelyeknek elutasítását a törvény vagy a közerdek nem követeli, lényegtelen aggodalmaktól eltekintve, teljesítsenek.

Az elsőfokú hatóságok ezáltal időt, fáradságot és költséget takarítanak meg a nép számára és eleget tesznek a hozzájuk forduló felekkel szemben annak a törvény-követelle kötelességüknek, hogy a népet támogassák.

Épp így követelem az agendák gyors elintézését és személyi tekintet nélkül a mindenkivel való kifogástalan bánásmódot.

A hivatalnokoknak mindenkor szemük előtt kell tartaniuk, hogy a legfelsőbb szolgálatban hatáskörükön belől kötelességük előmozdítani a közt, a művelődési és gazdasági fejlődést. Nem elég tehát, ha a rendszeres szolgálatot pontosan ellátják, hanem kötelességükhöz tartozik az is, hogy nyitott szemmel ismerjék föl a lakosság szükségleteit és mindenütt kezdeményezék legyenek ott, ahol közbelépésüktől joggal várhatnak hasznos eredményt.

Az ily körülmények, gondoskodó tevékenység annál szükségesebb, mert alapja a hatóság tekintélyének és befolyásának. E tekintély gondos ápolása a hatóságok legkiválóbb kötelemi közé tartozik.

Abban a nézetben vagyok, hogy ez legjobban a lakossággal való folytonos bizalmas érintkezés útján érhető el; de elvárom azt is, hogy a hatóság tekintélyének megkísérelt vagy tényleges megsértése, valamint a közbéke fenyegetése esetén, fel fognak használni minden eszközt, amelyet a törvény nyújt.

A pártatlan közigazgatás érdekében nyomatékosan kell követelnem, hogy hivatalos teendőinek végzésében egy hivatalnok se nyilatkoztassa meg bármiképp is a maga politikai érzületét. A hivatalnokoknak szolgálaton kívül is mindig a megkövetelt tapintatos modorban kell fellépniük.

Midőn ez alapelvek szigorú követését elvárom, és kérem, hogy erről az alattas hivatalnokait a megfelelő módon értesítse, azt kérem még, hogy engem közös feladataink teljesítésében hathatós támogatásában részesítsen.

A háború.

Budapest, január 30.

A harctérről érkező hírek kevés újat hoznak. Annál érdekesebb e pillanatban az angol parlament mai megnyitására elmondott trónbeszéd. Hogy a királynő elismeréssel adózik az angol katonaság hősiességének és fájjalja a súlyos véráldozatot, amibe a háború eddig is került, azt előre is biztosra lehetett venni. Az érdekes a trónbeszédben az, ami a háború folytatására vonatkozik. A királynő nemcsak a hadügyi kiadások jelentékeny megnagyobbodását jelenti be, hanem megegyezően az angol sajtó nagyobb részében nyilvánult kívánsággal, azt hangsúlyozza, hogy az erőfeszítéseket mindaddig folytatni kell, amíg az angol hadak ki nem vették a diadalt és Dél-Afrikában a brit szupremáciát nem biztosították. Ezek a büszke szavak azt mutatják, hogy a királynő tanácsadói a szerencsétlen háború eddigi tanácsaiból egy szikrányit sem okultak, s az eddig hiába feloldozott tizezer angol élet után másik tíz- vagy huszezeret is készek odaáldozni, csak teljesedésbe menjen az az álmuk, amelynek a megvalósulásától éppen most, a trónbeszéd megfogalmazásának napjaiban távolabb állanak, mint valaha. Bármilyen legyen is e háború végső eredménye, az angol prestige Dél-Afrikában hosszú időre megsemmisült.

Mai távirataink a következők:

(A szponkopi vérfürdő.)

London, január 30.

Most végre megfejtették Littleton dandárjának a szponkopi csatában való közreműködését. A dolog úgy történt, hogy Warren tábornok, látva, hogy a boerok egyre hevesebben támadják az angolokat, Potgietersdrifthe táviratozott, hogy Littletonnak ott levő dandára azonnal siessen a Szponkophoz. A dandárnak két félezrede borzasztó veszteség mellett fölmászott a Szponkop legmeredekebb oldalán, de ott egy pillanattal sem tudta magát tartani, hanem a boer puszkák és ágyuk folytonos tüzelése között kénytelen volt visszavonulni.

London, január 30.

Az angolok vesztesége a háború kiütése óta, bele nem értve a szponkopi veszteséget, amelyről az angol hadügyminisztérium még nem közölt kimutatást, a következő: 2436 halott, 4811 sebesült, 2303 hadi fogoly, összesen 9523 ember. A tisztiek közül elesett 124, megsebesült 356. fogságba került 109.

(Ladysmith sorsa.)

London, január 30.

Buller seregének teljes megveretése és visszavonulása után melankolikus hangzik a *Central News*-nak egy távirata, melyet Ladysmithből január 21-én, vasárnap, tehát a felszabadítás rózsás reménye idején küldtek el, de amely csak ma érkezett meg. A távirat ez:

Három napja hallgatjuk, amint az angol gránátok a boer pozíciók fölött a Potgieter-rév közelében szétrobbannak. A boerok két táborát láthatjuk innen s nagy marhaesordákat. Eppen most bizonyosodunk meg arról, hogy brit haderő van Akton Homes közelében, mintegy kilenc angol mérföldnyire a Tugela északi partjától. Heves ágyudőrej hatol ebből az irányból felénk s az egész lakosságot és helyőrséget szinte képtelenül nagy izgalomba ejti. Mindenki a várva-várt kedves dörgést hallgatja. Néhány tulzottan szangvinikus állandóan a szemén tartja a messzelátót, hogy elsőnek pillantsa meg a mi katonáink khaki-uniformisát. Az ágyutüz, úgy tetszik, folyton erősödik és közeledik. Már kezdünk egymásnak gratulálni és mindnyájan meg vagyunk győződve, hogy Ladysmith fölmentése csak napok kérdése.

Köln, január 30.

Londonból táviratozzák, hogy *Ladysmith* már csak óráig tarthatja magát. Minden pillanatban várják a város elsteről szóló jelentést s akkor a háború más szintéren fog megkezdődni.

(A Tugela mellől.)

Brüsszel, január 30.

A boeroknak a Tugela folyam és Ladysmith közötti hadállására vonatkozólag a következő adatok ismeretesek: A Tugelától hét kilométernyire északra Potgietersszel szemben egy domb-láncolat terjed, Prakfontaintól és Spion-Koptól keletre a Winterspruit völgyéig. Ez a boerok első pozíciója. Emez állás mögött a második erősen elszánt dombvonalt következik, amelyről a boerok útjai a Tugela-folyam völgyét uralják, ugyszintén az Aktorhomesba, Dewotoderbe és Ladysmithbe vezető országutakat. *Joubert* harmadik és legerősebb hadállása Biakhilltől Middlehillig terjed. Ezután még egy erősen elszánt hegy-láncolat következik, mely Ladysmith körül fut.

London, január 30.

A Reuter-ügynökség értesülése szerint Dundonald dandára szombaton a Tugela folyó déli partjára érkezett. Lyttleton dandára még eredeti állásában van.

London, január 30.

A Tugela mellett a hó 20-ától 26-ikáig folyt hadműveleteknél szenvedett további veszteség 23 halott és 278 sebesült. A Spionskopon folyt harcok veszteségei ebbe nyilván nincsenek beszámítva.

London, január 30.

A hadügyi hivatal este *Roberts* tábornok főparancsnoktól táviratot kapott, mely azt mondja, hogy a helyzetben semmi sem változott.

(Kimberley bombázása.)

London, január 30.

A legutóbbi harctéri eseményekről nem érkezett hír. A lapok legújabb magántáviratai még mindig az első spionkopi ütközettel foglalkoznak, amely az angolokra nézve kedvezően végződött. Kimberleyből jelentik: A boerok újra teljes erővel megkezdtek a város bombázását. Szombaton éjjeltől reggel négy óráig összesen száznegyven bomba esett a városba.

(Egyéb hírek a harctérről.)

London, január 30.

Egy boer forrásból eredő távirat szerint *Jameson* a legutóbbi csaták egyikében lábán veszedelmesen megsebesült.

Yule tábornok, akit a boerok Dundee mellett megverték, Fokvárosban megőrült.

London, január 30.

A *Morning Post* lehetne tartja, hogy a boerok Chieveleyt meg fogják támadni *Buller* visszatérte előtt.

London, január 30.

A boerok szolgálatában álló *Villeboye* francia ezredes Colensoból Colesbergbe ment.

London, január 30.

A Reuter-ügynökségnek jelentik *Sterksstromból* 26-iki kelettel *Kelly-Kenny* tábornoknak, a 6. hadosztály parancsnokának vezénylete alatt egy kis különítmény megszállta a *Steynsburg* és *Naauport* közötti

vasut mentén levő Thebus helységet. Remélik, hogy *Gatacre* tábornok és *Kelly-Kenny* tábornok hadereje nemsokára egyesülhet egymással.

London, január 30.

Durbanból táviratozzák: Egy *Johannesburgból* megszabadult hadifogoly hozta hírel, hogy *Begbiven* a géppáry, a legnagyobb Transvaalban, január hó 20-án munkaközben felrobban. Az épület romba dőlt és tömérdek munkás halt meg. Ez a gyár szállította a boer hadseregnek a puskaoptát és a töltényeket s azért a katasztrófa a boerokra nézve kiszámíthatatlan következményekkel lesz.

(Beszélgetés Leyds követtel.)

Páris, január 30.

A *Temps* berlini levelezője meginterviewolta dr. *Leyds* transvaali követet, aki többek között azt mondotta, hogy a boerok meg vannak elégedve a dolgok mai állásával, de az angol kormányának van oka, hogy eltitkolja az angolokra nézve nagyon is fájdalmas híreket.

A hírlapíró most azt kérdezte, hogy mily mértékben van a boerok diadalában részük a külföldi, különösen a francia és a német tiszteknek?

Leyds: A boerok híven követik régi taktikájukat s hadviselésüket, ellenben tüzértudásukat európai tiszték vezetik s az élelmezés dolgát is ők intézik. Az ön honfővárosa pl. *Villeboye* ezredes egyenesen *Joubert* mellé van beosztva s azt hiszem, nagy befolyást gyakorol a tábornok terveire.

A hírlapíró: Nem szorulhatnak meg esetleg a boerok, hogy a municiójuk és az élelmiszerük elfogy?

Leyds: Lőpor, töltény bőségesen van, ami pedig az eleséget illeti, a legutolsó pompás termés után szó sem lehet szűkségről.

A hírlapíró: Vajjon éppen olyan siralmas szerepet vinne-e a boerok ellen más kontinentális hadsereg, mint az angol?

Leyds: Oh nem, de az angol tiszték tudatlanok és hadviselésre képtelenek. Eddig emberadászatokhoz voltak szokva, nem pedig valóságos háborúhoz. Igaz ugyan, hogy fronttámadásuk hősiés, de éppen olyan abszurd is, különösen a *Mauser* fegyverek ellen, amelyekkel a boerok kitűnően tudnak banni.

A hírlapíró: Összemérhető-e a boer vadászok a svájciakkal?

Leyds: Igen is, meg nem is. A svájci vadászok mozgásban levő csövek jobban találhatnak, mint a boerok.

A hírlapíró: Az angol lapokban szó volt arról, hogy egyes ágyugolyók nem explodáltak.

Leyds: Nem igaz! *Krupp* és *Cremat* golyói kitűnőnek bizonyultak.

Végül azt mondotta *Leyds*, hogy a boerok hadereje 50.000 ember, tehát ezzel a győzelmet biztosra veszik.

Most azt kérdezte a hírlapíró, hogy mik lesznek a békefeltételek?

Leyds így felelt: Többet nem mondhatok. Mindent közöltem, ami mondanivalóm csak volt. A jövő a mindenható jó Isten kezében van. Annyi bizonyos, hogy a status quo nem fog megmaradni.

(Az angol helyzet.)

London, január 30.

A hadügyminisztérium tegnap este tizenegy órakor *Roberts* tábornoknak egy táviratát tette közzé, amely azt mondja, hogy a helyzet változatlan.

(Amerikaiak a boerok mellett.)

New York, január 30.

Tegnap este a Grand Central Palaceban a boerok érdekében tömegesen látogatott népgyűlés volt, amelyen a kongresszusnak néhány tagja is megjelent. A szónokok azt hangoztatták, hogy a háborút ráerőszakolták a boerokra. Az angol-amerikai szövetség elmitését pizsgással fogadták. A gyűlés két rezolúciót fogadott el, amelyekben kimondják, hogy a boeroknak azt a jogát, hogy ügyeiket maguk intézzék, az 1884-iki egyezmény nem korlátozta s amelyekben felszólítják *Mae Kinley* elnököt, hogy ajánlja fel közbenjárását. A gyűlésen 5000 dollár gyűjtöttek a beteg és sebesült boerok számára.

Az angol trónbeszéd.

London, január 30.

(A parlament megnyitása.)

A *Westminster-palota* körül semmi sem árulja el, hogy benn nagy dolgok készülnek. Előnk a forgalom, mindenki siet a dolga után s nem lát-szik törődni a parlament emlékeztetes ülésével. Mindössze vagy száz kíváncsi álldogál a dar-

mesztő hidegben a palota rácsos kerítése előtt, amely mögött az őrség sorfala között mennek be a parlament tagjai az ülészak megnyitására.

A teremben már korán reggel nagy a sürgős-forgás. Itt már meglátszik, hogy olyasvalami készül, ami még nem volt *Viktória* királynő hosszú uralkodása alatt.

Az ülésterem olyan kicsiny, hogy nincs elég ülőhely az alsóház tagjai számára. Jó korán jön tehát mindenki, hogy ülést biztosítson magának. Ezért a képviselők egy tartálék-kalapot hoznak magukkal s azt a padra teszik; így foglalnak le egy-egy helyet. Egy képviselő már hajnali négy órakor már jelent meg az ülésteremben.

Délután két órakor kezdődik az ülés, de már déiben együtt van az egész parlament.

Pontban két órakor ősi szokás szerint a felsőház küldötte megköpogtatta az alsóház ajtáját, hogy a lordok közé szolgáltsa a képviselőket a trónbeszéd meghallgatására. Az alsóház ülését fél hatig felfüggesztették.

Ez alatt a lordkancellár felolvassa a trónbeszédet, amely így hangzik:

A béke, amely legutóbb, amikor legutóbb szóltam a parlamenthez, Dél-Afrikában felbomlott, sajnos, még nem állott helyre. Ezt nem számíthat, a többi államokhoz való viszonyunk barátságos. Hogy a dél-afrikai köztársaságnak és Oranje szabadállamnak dél-afrikai gyarmataimba való invázióját visszautasíthassuk, népem odaadással és lelkesedéssel válaszolt arra a felhívásra, amelyet hozzá intéztem és a haretéren lévő katonáimnak, valamint a tengerészeimnek és tengerészcsapatoknak, amelyek a szárazföldi csapatokkal való együttműködés előlából partra szálltak, a hősiessége nem maradt mögötte hadi történelmünk legnemesebb tradícióinak.

Mélyen elszomorít, hogy annyi drága emberélet esett áldozatul a háborúnak, de büszkeséggel és benső megelégedéssel néztem azt a hazafias buzgalmat és azt az önkéntes elhatározásból fakadó lojalitást, amelylyel alattvalóim birodalmam minden részében előállottak, hogy részt vegyenek a birodalmi érdekek közös megvédésében. Bizom benne, hogy nem hiába irányítottam reájuk tekintetemet, a midőn arra buzdítottam őket, hogy irtsanak ki erőlködésekben és feszíték meg a tusa erejüket, míg a birodalom fenntartásáért és Dél-Afrikában való szupremáciájának biztosításáért vívott harcot diadalmasan be nem fejezik.

A trónbeszéd azután megemlékszik a számai szerződésnek a német császárral való megkötéséről és az Egyesült-Államoknak ebben a szerződésben való részvételéről, bejelenti, hogy a kormány nemsokára előterjeszti az ausztráliai gyarmat federációjának a tervét, amelyet ezek a gyarmatok már elfogadtak és hozzáteszi, hogy a királynő bizik benne, hogy a nagy ausztráliai szövetségnek a megalakítása előnyösnek fog bizonyulni az egész birodalomra nézve.

A trónbeszéd azután, kiemeli azt a bátorságot és azokat a katonai tulajdonságokat, melyeket a dél-afrikai harcban résztvevő gyarmati csapatok tanusítottak, felemlitik az indiai bensülött fejedelmektől érkezett számos segélyajánlatot, sajnálattal emlékezik meg továbbá az Indiában pusztító éhínségről és pestisről és elmondja a lakosság szenvedéseinek enyhítésére tett intézkedéseket.

A trónbeszéd bejelenti, hogy a hadsereg kiadtsai a dél-afrikai katonai műveletek következtében jelentősen nagyobbodni fognak. Erről a trónbeszéd azt mondja: E nagy háború tapasztalata az ország katonai hatóságainak szükségképpen legnagyobb jelentőségű tanulságokkal fog szolgálni. Meg vagyok róla győződve, hogy a parlament semmiféle kiadtsáktól nem fog visszariadni, amelyek szükségesek arra, hogy védelmi fegyverkezésünket egyenlő színvonalra emeljük azokkal a felelőségekkel, melyeket ily nagy birodalom birtoka ránk ró. Oly időben, midőn más nemzetek is fokozódó erőfeszítéssel és áldozatokkal tökéletesítik flottájukat, bizonyára nem fog lankadni az a gondoskodás sem, amelylyel a parlament az angol flotta és a partvédelmi művek harcképességéről intézkedik.

A trónbeszéd továbbá megjegyzi, hogy az idő nem kedvező oly belső reformokra, melyek nagy kiadásokkal járnak, felsorol néhány helyi jelentőségű kisebb javaslatot és e szavakkal végződik:

— Tanácskozásait e gonddal terhes időben a mindenható Isten áldja meg és irányítsa.

HIREK.

Jászai Mari kiüldözése.

(L.) Láttátok Elekrát a Nemzeti Színház deszkáin, amint izzó szenvedély hevétől reszket, liheg és viaskodik a végzetel? Halottátok-e ugyanazt a nagy asszonyt, amint a szíveteken, — csak mesterkézre megcsendülő huron — végigjátszsa az érzések bübajos melódiáit? Nem nyilallott-e belétek valami, az esztétikai élvezeten is felül álló, elemi erejű fluidum: az, hogy a magyar művészi talentumnak egy mindenható mestere rázza itt meg lelketeket, a mi fajunkból való gényusz, ritka nagyszerű megnyilatkozása nemzeti erőinknek, vérmérsékünknek, hus a mi husunkból, vér a mi vérünkbeli, csak felettünk álló, magasan hatványozott kiadásban, leszűrt, tiszta, klasszikus formában?

Ennek a marék népnek, amely nem ért rá a maga képére teremteni egész kultúráját, egy pár istenadta gényusz formált magasztaló régiókat. Tösgyökerez magyar művelődésünk, tudományunk, képzőművészetünk még nincs. Irodalmunk is csak lassan, néha habozva, néha kerülő utakon tér a magyar vérmérsék művészi kiformalásához. Magyar drámairodalmunk sincs. De van magyar színművészetünk, sőt egykoron a Thezpisz kordéja tört utat a magyar irodalmának is. És ennek a specifikus magyar színművészetnek van egy istenkegyelméből való nagysága. Nézzétek meg még egyszer, de hamar, Jászai Mari művészetét. Most még lehet. Holnap, holnapután talán már nem. Mert addigra — félig-meddig bizonyos — már kimarták a legnagyobb magyar tragikát a Nemzeti Színházból, amelynek eddig felül nem mult dicsősége.

Szabad-e ilyesmit elhinni?

Ha nem szoktuk volna már meg, hogy a nagy tehetségek osztályrésze nálunk a hivatalos üldözés, mellőzés és konok szekatura, nem hinnénk a leghivatalosabb aktának sem, amely ilyen csunya cselekedetről referál. De már beletörődünk, hogy sok mindenféle téren így megyen ez nálunk. Mégis azt hittük, hogy a talentum-üldözés csak oly mezőkön folyik derűre-borura, ahova kevés szem tekinthet be, ahol ellenőrizetlenül lehet sáfárkodni. A mostani eset, Jászai Marinak kiüldözése az ország legelső művészeti intézetéből, arról tanuskodik, hogy a talentum hajtóvadászainak vállalkozó kedve nem ismer határt. Most már a közönség szemelátára és a közönség taposó kezei közül ragadják ki színművészetünk leghatalmasabb képviselőjét. Akik a Nemzeti Színházat most megfosztják Jászai Maritól, számítanak arra, hogy a magyar közönség oly léha, oly tehetetlen, oly megalázkodó, hogy az intendánsnak egy ukáza előtt mélyen meghajtsa a derekát, mint egy rab-szolgacsapat, amely a Cézár előtt a porban henterag.

Nos, ezuttal a cézári allűröket keményen meg fogja büntetni a közönség. Mert van a művészet barátaiban annyi okosság és annyi lendület, hogy nem engedje a magyar művészetet megsérteni, még kevésbé megalázni, bárminő helyről is jöjjön az erre célzó törekvés. A művész nem hivatalnok, akit gyorsan mással lehet helyettesíteni, a nélkül, hogy a bürokratikus gépezet megsínylené a változást. Nem lehet a művészetet a művésztől elválasztani: egyik nincs a másik nélkül, egy a kettő, együtt élnek, együtt halnak. Szent a talentum és mindig nemzeti missziót teljesít, mert mindig egy nemzet kultúrájának legmagasabb változatait csillogtatja meg. Nem a művészt szerződötetik a színház számára, hanem a színházat építik a művész számára. És nem arra való az intendáns és az igazgató, hogy a színészek szolgálják, hanem arra, hogy a művészeket s benne a művészetet szolgálja. Szolgálja pe-

dig azért, mert a művészet a kultúrájának egyik legmagasabb célja.

Nem csodálkozunk azon, ha e felől az igazság felől nincs tájékozódva a Nemzeti Színház intendánturája. Finom, kristálytisztára művelt amatőr-szellem kell az ilyesmi befogadására, azután szeretetteljes grand-seigneuri meghajlás az igazi nagy tehetségek előtt. Olyan szellem, amilyen a renaissance-pápákban lakozott, akik bár szigorúak és kegyetlenek voltak a született szolgák iránt, de emberségesen aláztatosak valának minden művészszel szemben. Azok persze egy magasabb kultúrájának voltak emberei: nálunk ilyet remélni is főtünk.

Egyet azonban elvárhattunk volna az intendánstól és iródeákjaitól. Azt, hogy jelentéktelen voltuk tudatában nem merészkednek nyíltan üldözni a magyar színművészet leghatalmasabb képviselőjét. Igaz, hogy ehhez némi önismeret kell, de az ehhez szükséges adatokat már régóta sürün szállítja nékiök a közvélemény. Elvárhattuk azt is, hogy föl ismerjék: mi a rendeltetése, célja, missziója az ország első színházának. Tudja mindenki, hogy a Nemzeti Színház nem részvénytőkék meggyarapítására dolgozik, hanem arra, hogy ebben a művészetben bemutassa a magyar talentumot legmagasabb minőségében. A sors kegyéből van ennek a színpadnak egy halhatatlan művésznője. Örvezzünk neki és környezőkköz szeretettel, hisz annyit ugy sem adhatunk neki, mint amennyit ő adott nekünk. Legyünk apóloi, barátai, művészetének hűséges és őszinte élvezői.

Oh a magyar közönség, amelyben több a művészi érzés, mint az intendánturában, régóta megértette ezt és őszinte rajongással fogadta szeretetébe a legnagyobb magyar művésznőt. Van Jászai-kultusz Magyarországon, és jól van így. Emlékszünk azokra az időkre, midőn a nagy asszony egy súlyos operáció után esett át: az ország minden vidékéről özönével jött a távirat, megtudakolandó, hogy nem kell-e aggódniok mindazoknak, akik művészetében valaha gyönyörködtek. Lám, ez becsületes, mesterkéletlen rajongása az országnak, s nem született meg erre a világra az az intendáns, aki ezt a rajongást meg tudná csappantani, ha még ugy tőri is magát utána. Ebben a szomorú esetben az intendáns abban a hízegő meglepetésben fog részesülni, hogy az egész ország hirtelelenül emlegetni kezdi a nevét. Hogy milyen kritikával kapcsolatoson, az a történetek után nem fogja meglephetni.

Multkoriban a leggeniálisabb magyar építőművészt ellen indult egy hajszja. Most a leggeniálisabb magyar színművésznő ellen. Akkor magánemberek voltak a rendezők, most nyilvános állásban levő emberek. A fejlődés törvénye tehát itt is érvényesül. Hova jutunk, ha kulturánk oly kevés nagy képviselőit sorra kimarják a helyről, amelyet nékiök jó sorsunk jelölt ki?

Azt hisszük, hogy a magyar közönség ki fogja mondani verdiktjét a magyar művészet megsértőire. Nem iskolás gyermek a publikum: egy pillanat alatt tudja és szívével érzi, hogy nemesak egy nagy magyar talentumot ért itt méltatlan inzultus, hanem a közönséget is, amelyet az önkény meg akar fosztani szellemi és esztétikai élvezeteinek egyik legtisztábbjától. Elekra feledje el azt, ami vele most megesett. A küzdelem nagyon egyenlőtlen erővel folyik. Ő a maga részéről már benne van művészetünk történetében. Ellenfelei pedig hiába várokoznak erre a megtiszteltetésre.

Budapest, január 30.

— BUDAPESTI NAPLO. Január 31-én új előfizetési és nyitási a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Minthogy január 1-jén a kötelező koronaszámítás lépett életbe, és a posta csak olyan utalványokat fogad el, amelyeken a pénzüsszeg koronákban van megjelölve, kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy az utalványokon az előfizetési díjat ezentul ne forint és krajczárban, hanem koronákban és fillérekben méltóztatassanak feltüntetni.

— Személyi hírek. Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter pénteken, február 2-án nem ad kiballgatást. — Görgey Arthur, aki e hónap 30-án töli be 82-ik évét, falura utazott, hogy születése napját családja körében töltse.

— Vilmos császár kegyeleto. Vilmos császár, mint egy berlini táviratunk jelenti, ma, mint minden évben Rudolf trónörökös halálának évfordulója alkalmából látogatást tett Szüggény-Marich osztrák-magyar nagykövetségél. A császár, aki osztrák-magyar tábornoki egyenruhában volt, egy óránál tovább időzött a nagykövetségél.

— Két huszár. Tolstoj Leo gróf ilyen című hosszabb elbeszélésének a közlését kezdjük meg lapunk mai számának regényrovatában. A világhírű orosz író ebben a kisebb lélegzetű művében is mutatja mindazokat a kvalitásokat, amelyek az ő mélyen szántó tollát jellemzik. A tizenkilencedik század elejéről kap ki egy darab életet a muszka nemesi társadalomból, s annak keretén belül mesteri vonásokkal rajzol meg egy csomó markáns alakot szenvedélyivel, gyöngeségeivel és mulatságság félszűcségeivel. Egyben megtudhatjuk ebből az elbeszélésből azt is, hogy Oroszországban is csak egy első katona a huszár, akitől mindenkor bravuros cselekedeteket várnak, s akiről a szerelemben legalább fel sem teszik soha a kudarcot. Most, amikor a nagy írónak szomorú aktualitást ad a betegsége, a közönség érdeklődése bizonyára annál erősebben fordul művei felé.

— A cár jótékonyasága. A tífiszi földrengés, mint Pétervárról táviratozzák, könnyekre fakasztotta a cárt. Azonnal ötvenezer rubelt utalványozott a nyomor enyhítésére. Azóta ujjában is ötvenezer rubelt ajánlékozott a károsultaknak.

— Az olasz királynő betegsége. Egy római lap mai számában azt írja, hogy Margit királynő influenzaban megbetegedett. A betegség a lap értesülése szerint könnyű természetű.

— Tizenegy esztendeje. A szomorú évfordulója ma köszöntött be Rudolf trónörökös halálának. Imárra a tizenegyedik a mayerlingi tragédia óta. Mint minden évben, az idén is megtartották a trónörökös emlékére a gyászmisét a királyi palota ideiglenes kápolnájában. A gyászmisén jelen voltak gróf Apponyi Lajos udvarnagya, Ybl Lajos lovag, várkapitánya főudvarmesteri és várkapitánysági tisztviselői kar és az udvari szolgazemélyzet. A szertartást Kenter Károly apát-plébános tartotta, mely alatt a kóruson gyászdalokat adtak elő.

Bécsben Ferenc Ferdinánd főherceg koszorut tétetett le néhai Rudolf trónörökös koporsójára. A király és Lajos Viktor főherceg ma déli előtt áhítatos imát végzett a trónörökös koporsójánál a kapucinusok sirboltjában. Később Stefánia övegy trónörökösné és leánya Erzsébet főhercegnő ma imát mondtak a sirboltban. A német császár az idén is koszorut tétetett Rudolf trónörökös koporsójára és meglátogatta berlini nagykövetségét.

Rudolf trónörökös halálának évfordulója alkalmából ma délelőtt a temesvári helyőrségi templomban nagy katonai gyászmisét volt, amelyen a tábornoki kar és a helyőrség tisztikara Schweitzer tábornagya hadtestparancsnokkal az élén és az egyes csapatok küldöttségei díszben jelentek meg. A templomban díszes ravatal volt felállítva.

— A szultán párisi útja. Nagy feltűnést kellett nemrége a hir, hogy Abdul Hamid szultán, aki trónra lépte óta nem hagyta el Konstantinápolyt, meg fogja látogatni a párisi kiállítást. Párisból most azt jelentik, hogy Munir bey, a török követ felhatalmazta a lapok tudósítóit annak a kijelentésére, hogy ez a hir teljesen alaptalan. Semmi jel sem mutat a szultán ilyen szándékára. Nem is tettek semmiféle előkészítő lépést, ami pedig elkerülhetetlen volna, ha a szultán csakugyan tervezné a párisi kiállítás meglátogatását.

— Gróf Zichy Jenő itthon. Gróf Zichy Jenő országgyűlési képviselő Párisból, ahol történelmi tanulmányok céljából időzött, ma hazaérkezett a fővárosba.

— Pisztolypárba. A honvédelvassági kaszárnyában ma reggel dr. Perl Soma ügyvéd párbaívott Gultmann Károly nagykereskedővel. Simacsövű, légnélkül való pisztolyból kétszer vádolták golyót, de sebesülés nem történt. Dr. Perlnek Vészi József országgyűlési képviselő és Miklós Gyula, ellenfelének pedig dr. Róth Jenő és Székely Mihály segédkezett. A kibékülés a párbaívás után is elmaradt.

— **Hajókatasztrófák.** *Esbjergből* táviratoz-
zák, hogy a *Remus* nevű hamburgi gőzös, amely
kukorica rakományval Filadelfiából Aarhus felé
tartott, e hónap 27-én *Hornes Rev* mellett *hajótü-
rést* szenvedett. A legénységből 14 ember vízbe-
fult, 14-et pedig a *Nordson* kikötő-gőzös megmentett.
A legénység a hajótörés után az árbocokhoz húzta
magát és kukoricával és sósvízzel táplálko-
zott. Csolnakokon is próbálták menekülni, de a
csolnakok összetörték a hajó oldalán. *A kapitány
két nappal a legénység megmentése előtt agyonlőtte
magát.* Holttestét elsodorták a hullámok. A le-
génység németekből, norvégekből és két dán
matrózból állott.

Egy későbbi távirat szerint a *Remus* gőzös
csütörtökön reggel fél 4 órakor a *Hornes-Reven*
zátonyra jutott. Közvetlenül azután az első kor-
mányos, a hajómester és három matróz csolnakba
szállt, hogy partra menjen. A csolnak nyilván
elsüllyedt, mert roncsait *Skallingenben* megtalálták.
Kézzel azután a hajó kettészakadt és a legénysé-
g az árbocokra menekült. Pénteken délelőtt
egy másik csolnakot bocsátottak vízre 10 ember-
rel. A csolnak azonnal *felfordult* és öt ember
a vízbe fult. Két ember egy tutajra men-
kült, mely azonban elsüllyedt és ez a két ember
is a vízbe fult. A szombatra virradó éjjel egy
ember leesett a hajóról és megfult. *Wiellems* ka-
pitány, aki *többször leesett* a hajóról és borzasztó
kinokat szenvedett, megőrült és még azon az éjen
revolverrel agyonlőtte magát. Minthogy a hajó meg-
telt vízzel, lehetetlen volt a kiszárazáshoz hozzá-
férti. A legénység *tengerivel táplálkozott*, mely a
hajó körül a víz színén uszott. — Egy hamburgi
távirat szerint a *Walle* nevű 1386 tonnás gőzhajó
Bilbao-ból Rotterdam felé való útjában a spanyol
partokon zátonyra került s elmerült. A hajó sze-
mélyzetéből tizenegyen megmenekültek, tizenhárm-
an a vízbe fultak.

— **Elgázolt kalauz.** A földalatti villamos *Opera*
állomásán súlyos baleset történt ma reggel 9 óra
tájában. A valószínűleg felé haladó kocsi megálló he-
lyénél állott *Jakócs József* 28 éves villamos vasúti
kalauz, a mikor egy robogó kocsit tovább haladt a
megszokott állóhelyénél. *Jakócs* közvetlenül a sinek
mellét állt és a kocsi elütötte. A szerencsétlen embert
oly erővel ütötte egy vasoszlophoz, hogy a bal válla
összezúródott és a gerince is megsérült. A segítsé-
gül hívott mentők súlyos sebeit bekötötték és azután
a Rókus-kórházba szállították.

— **A szatmári gyilkosság.** A szatmári
gyilkosság ügyében, amelyben a vizsgálat mai
napig sem derítette ki a teljes tényálladékot,
mint tudósítónk táviratozza, érdekes fordulat
állott be. *Papp Elemér*, a szerencsétlenül járt
tanuló és a vizsgálati fogságban lévő *Papp Béla*
testvére, *Árpád*, tegnap este *Amerikából haza*
érkezett. *Papp Árpád* szüleinek kívánságára tért
vissza.

— **Letartóztatott milliomos.** *Krautstüfel* bécsi
X. kerületbeli háztulajdonos és vendéglős, akinek
vagyonát 4 millióra becsülik, ma egy táviratunk szer-
int letartóztaták. Azzal vádolják, hogy saját leányá-
val benső viszonyt folytatott és hogy alkalmazotjait
sok esetben megkárosította. A leányával folytatott
viszonyból gyermek is született.

— **Etikett-ügy a Fehér Házban.** A
Washingtoni Fehér Házban egy ebéd alkalmával
kinos eset történt. *Hengelmüller* osztrák-magyar
követ felesége visszautasította a mexikói követet,
aki asztalhoz akarta vezetni. És ennek az oka
az volt, hogy a mostani mexikói követ annak
idején mint államügyész *Miksa császár* ellen szere-
pelt. A *New York World*, amely az esetet közli,
ugy véli, hogy *Hengelmüller* ezért távoznia fog
Washingtonból.

— **A hongkongi patkányjár.** Valóságos ipar-
ággá vált *Azsia* nagyobb városaiban a patkányfogás,
mióta a pestis oly nagy pusztításokat csinált az
egész világrészben. Hongkongban most *hatszáz* pat-
kányfogót állítottak fel, s megtöltötték jóféle sajttal
és egyéb izletes étkekkel. Persze hivatalokat is
kreatáltak ez alkalomból: nyolc patkányfelügyelőt ne-
veztek ki, s működésükhöz képest fejedelmileg fizet-
tik őket.

— **Kirabolt mozgóposta.** Aradról szen-
zációs postarablás hírért táviratozók. A Buda-
pestről Aradra induló *személyvonat postakocsiját*
éjjel, Budapest és Szolnok közt ismeretlen tettes-
sek kirabolták. A mozgóposta kezelője Szolnokon
megdöbbenve látta, hogy a mellékkocsi *Wert-*
heim-zárja fel van törve. A előhívott forgalmi
tisztvaló bebújt a kocsiba, ahol a csomagokat fel-
törve, szétszórtá, nagy rendetlenségben találta.
Rögtön rovacosoltak és konstatálták, hogy 400
csomag közül *harminc hiányzik.* A kár még nincs
megállapítva.

— **Elfogott betörők.** *Kurtik Mihály* és *Pető*
József többszörösen büntetett betörők tegnap este a
keleti pályaudvar rendőrfelügyelői helyiségebe al-
kulescsal be akartak hatolni. Eppen akkor, amikor
már a falról leemelt órával s egyéb apróságokkal
tovább akartak illanni, az ügyeletes detektív nyakon-

csipste őket. Miután nem tagadhatták tettüket, a fő-
kapitányság letartóztatta s az ügyészséghez kísér-
tette őket.

— **A címzetes király.** Már régóta vált radiká-
lissá a végzet, amely nem egy — valamikoron hatal-
mas — uralkodó nemzetséget kezdett ki. A volt
királyok kasztja éppen oly nevezetes, mint a volt
milliomosok elterjedt osztálya és őseink trónusáról
álmodozik a már csak címzetes felséges utód. Vala-
mikor ezek a hercegek a csatatéren buktak el, ma-
napság pedig a börtén.

— Igaz? — kérdezik egymástól az athéni bür-
zén mostanság a spekulánsok.

— Igen! Fizetéseképtelen . . .

— Kicsoda? — szól közbe egy harmadik. És
erre kórusban világszítják föl a tudatlant:

— *Palailogos Komines Angelos Dukas Demetrios*
Konstantinopolies!

Ez a hosszu nevű ur a tizenötödik címzetes
konstantinápolyi király 5 felsége, aki a *Palailogosok*
királyi családjának *Syrában* élő utolsó sarjadéka és
ez idő szerint kellemetlen szorultságban van. Börze-
spekuláció 100.000 drachmát vonszta a címzetes
felség, de a fizetést megtagadta, mire az athéni börze
Syrába küldte meghatalmazottját, hogy a követelést
bejajtsák. De a címzetes királynak a régi dicsőség-
ről szót álmán kívül már csak gyönyörű könyvtára
vagy, egyéb birtokait elspekulálta a börzén. De
ugy látszik, a polcokon fűhalmozott bölcseségen
nem igen okult, könyvtára pedig most adja neki az
utolsó leckét, a mikor licitálják. Csakhogy már késő.

— **Typhus ezanthenaticus.** Magyarul
küteges hagymáz. Veszedelemes, gyilkos járvány,
ami rendszeren a nagyon szegény emberek között
út ki. A terjesztője, éltetője a nyomoruság. Sá-
toralja-Ujhelyről érkezik hír róla. A felső tereai
járás *Lagno* nevű községében már tizenkét be-
tege van ennek az epidémiának. Ugy jöttek rá,
hogy egy hadköteles legény a sorozás előtt be-
teget jelentett. Megvizsgálta a járásorvos meg a
megyei főorvos is s mind a ketten küteges hagy-
máz konstatáltak nemcsak ezen a legényen, ha-
nem még tizenegy falubelin is. Most csendőr-
őrség zárja el a külvilágtól az összes utakat,
amelyek a községbe vezetnek.

— **Védekezés az árvíz ellen.** A vízáradások
idejének közeledésére való tekintettel *Darányi Ignác*
földmívelésügyi miniszter már most felhívja a vár-
megyek alispánjait a szükséges hatóságok intézkedé-
sek megtételére. Rendeletében különösen felhívja
őket, hogy szigorúan ellenőrizzék a védművek ér-
dekében teendő intézkedéseket és a tapasztalt hiá-
nyok vagy mulasztásokkal szemben a kellő erélyvel
lépjenek föl, hogy erőlyesen intézkedjenek a munka-
erőnek kellő időben való kiállításáról és hogy az
ártéri községek idejekorán jelöljék ki azt az előjár-
ójukat, aki a fenyegető vízállás esetén a rendelke-
zési hatalmat gyakorolni hivatva van. A miniszter e
rendeletében értesíti az alispánokat, hogy az illetékes
minisztereket megkereste már a távirórszolgálat be-
rendezése végett és oly célból, hogy veszély esetén
a csendőrség, a közös hadsereg és a honvédség a
kellő munkaerővel rendelkezésre álljon.

— **Kutya tragédia.** *Széllalón,* Biharmegyé-
ben olyan tragédia esett meg egy agyonlőtt
kutya miatt, amelyet ugyan senki sem hisne el,
ha a színpadon látná. Hihetetlenül hangzik, hogy
Földessy Sándor olyan nagyon tudja szeretni a
kuttyát, hogy *Várady Gergely* agyon tudta löni
azért, mert emez meg a kuttyát lötte agyon. Ed-
dig a tragédia magva: a féktelen düh, a harag
és a tisztá örület. Ami azontul van, az már a
gyengeség és a tulságos nagy szeretet tragédiája.
Földessyt a törvényszék emberölésért tíz évi
fegyházra ítélte s ezt az ítéletet a nagyváradi
tábla is megerősítette. *Földessyné* azonban sehogy-
sem tudta elviselni ezt a rettenetes csapást, in-
kább megfutott a szenvedések elől s magával
vitte kicsinyke leányát is, a *hat éves Erzsikét.* A
szegény kis gyermeket lötte előbb agyon a sze-
rencsétlenül kegyetlen anyja, aztán maga ellen
fordította a fegyvert.

— **Közjegyzők közgyűlése.** *Rupp Zsigmond*
kamarai elnök, a budapesti királyi közjegyzői kamara
ez évi rendes közgyűlését február hó 11-ikére hívja
össze a törvényszéki épület felebbviteli tanács-
termébe. A közgyűlés napirendje: 1. Jelentés a kama-
rának 1899. évi ügyforgalmáról. 2. Számadás a
kamarai pénztárról és a jövő évi előirányzat. 3. Eset-
leges indítványok. 4. Elnök, négy kamarai rendes és
két póttag választása.

— **A magyarországi orvosok és természet-
vizsgálók** Barfa város közönségének meghívására
jövő évi vándorgyűléseket Barfa-fürdőben fogják
megtartani. Az egyesület választmánya a vándorgyű-
lés elnökévé *Berzeviczy Albert*et választotta meg, ami-
ről *Berzeviczyt* ma *Chyzer Kornél* miniszteri tanácsos
választmányi elnök által vezetett küldöttség értesít-
te, felkérve őt az elnöki tiszt elfogadására. A kül-
löttség tagjai voltak: *Dollinger Gyula, Entz Géza,*
Horváth Géza, Prackan József, Ruffy Pál és *Schächter*

Miksa. Berzeviczy Albert szívélyesen fogadta a kül-
döttséget és örömet fejezte ki azon, hogy a díszes
ülésem elnökölhetni fog.

— **Falázások.** Özv. dr. *Fekete Dánielné* e hó
29-én életének 60-ik évében elhunyt Budapesten.
Temetése e hó 31-én délután 2 órakor lesz a *Rotten-
biller-utca* 44. számú gyászaházban.

— **Összegezt cselédeleány.** *Bossky Mari* 29
éves cselédeleány tegnap este gazdájának *Deák-tér*
6. szám alatt lévő lakásán *spiritusz-gyorsforralón*
melegített valamit. E közben oly vigyázatlanul forgo-
lódott, hogy a láng bekapott a ruhájába. A sze-
rencsétlen leány egy pillanat alatt teljesen lángba
borult. A házbeliék gyorsan lelépték az égő ruhá-
kat, de a leány ezalatt oly súlyos égési sebeket
szenvedett az arcán, mellén és kezén, hogy a mentők
életveszélyes állapotban szállították a *Rókus-kör-
házba.*

A bányász-sztrájk.

Budapest, január 30.

Báró D'Elvert képviselőnek, az egyezkedési
bizottság elnökévé történt megválasztásával az
egyezkedési hivatal végképpen megalakult s már
a közel napokban megkezdí működését. Addig
is a munkások minden erővel azon vannak, hogy
a sztrájkolókat kitarásra bírják. Az agitáció
most a keleti vidékeken központossul s a hatóság
tilalma dacára egyik gyűlés a másikat követi. A
mellékkérdésekben ellentétes állásponton lévő
munkások ma egyesültek. D'Elvert báró kineve-
zését a munkások szívesen fogadták s bizonyosra
veszik, hogy ügyük kedvező elintézését nyer. Ad-
dig is, míg újból munkába állanak, gyűjtő ive-
ket köröztenek a városokban, különösen *Osztrau-*
rauban, ahol a kereskedők százával írják alá
a gyűjtő-iveket. Ma már másodikban un-
sították ki a segélydíjakat s vagy kétezer munká-
s részeseült segítségben. A családok munkások
fejenként egy koronát, a legényemberek ötven
fillért, a gyermekmunkások husz fillért kaptak.
Minthogy a gyűjtött pénzből a munkásoknak
csak kis része részesül segélyben, sokan a zá-
logházakba veszik kölcsönössegüket. Mindannyian pa-
naszkodnak szörnyű helyzetük miatt, de el van-
nak szánva a legvégsőre is.

Ma érkezett távirataink a következők:

Osztrau, január 30.

Báró D'Elvert ma délután ideérkezett s az
egyeztető bizottság első ülésére szóló meghívójegye-
ket szétküldötte. Az első ülést minden valószínűség
szerint már holnap megtartják *Osztrauban*. A kerü-
leti bányahivatalnál bejelentették, hogy holnap nagy
tüntető gyűlést tartanak. A gyűlésen kizárólag asz-
szonyok vesznek részt.

Kladno, január 30.

A kormány egyezkedési kísérletei teljesen sikerte-
lenek maradtak. A megbízottak ma vissza utaztak
Bécsbe, annélkül, hogy bármit is sikerült volna el-
érniök. A ma délután megtartott munkásgyűlésen
Mazarik tanár beszédet tartott s kifejtötte, hogy
a sztrájk csak úgy vezethet eredményre, ha a
munkások nem hagyják el a törvény által kiszabott
utakat. A haboru színhelye — folytatta a szónok —
egyre nagyobbodik s jellemző vonása ennek a sztrájk-
nak, hogy nemcsak a gyárak tüzeit és lámpásait
oltotta el, hanem oda vezetett, hogy *Prágában* az
iskolákat is be kellett zárni, vagyis a népnevelés
tüzét is kioltotta. A nyolc órai munkaidőre és a
minimális bérrre vonatkozó követelések erkölcsi,
egészségügyi és társadalmi szempontból is tökélete-
sen igazoltak. Szükség van arra, hogy angol mintára,
állandó egyezkedési bizottságokat honosítsanak meg.
A délutáni leszállásnál nem jelentkezett senki munkára.

Teplitz, január 30.

A sztrájk végét mind ez ideig megfősolni nem
lehet. A vállalkozók is, a munkások is meroven ra-
gaszkodnak álláspontjukhoz. E közben egyre növeks-
zik a szénbányás valószínű, hogy holnap, holnap-
után egy pár gyár kénytelen lesz beszüntetni az
üzemet. A reggeli leszállásnál négyszáznegyvennyolc
munkás jelentkezett.

Bráz, január 30.

A vállalkozók elhatározták, hogy az egyezke-
dési bizottságba mindaddig nem küldenek megbízot-
tákat, amíg a munkások *feltétlenül* nem állanak munká-
ba. A mai leszállásnál hatszáz munkással több
jelentkezett, mint tegnap.

Falkenau, január 30.

A falkenauai és eilbogeni kerületek bányász-
vetkezeteinek nagybizottsága ma ülést tartott, ame-
lyen a bányatulajdonosok csoportja *nem ment bele* az
elnök választásába. A hatóságok közvetítő kísérletei
meghiúsultak. Elnökül *Deckert* falkenauai bányabíró
ajánlották.

Troppau, január 30.

Az osztrau-karwini sztrájk-területen a helyzet
nagyon rosszabbodott. Különösen a karwini kerület-

ben, ahol már majdnem egész rendszeren folyt a munka, megint teljes a sztrájk. Az aknák legnagyobb része a munkások 80%-ával sem dolgozik.

Leoben, január 30.

Az alpesi bányatársaság munkáit Soegrabenben ma átnyújtották követeléseiket, többek közt minimális bérek behozatálát, általános 8 órai munkaidőt, május 1-ének szabaddátumát és ingyenes lakást követelnek. Február 6-ig várják a választ, addig folytatják a munkát.

Bécs, január 30.

Ostrauban a sztrájkolók tüntetésre készültek, de a rendőrség előjött a demonstrációknak.

Páris, január 30.

Tekintettel a fenyegető szénhiányra, a közgazdasági miniszter azt ajánlotta a hadügyminiszternek, hogy szabadságolja a bányász-osztályhoz tartozó munkásokat.

FŐVÁROS.

Földbe temetett százazrek.

Budapest, január 30.

Hogy milyen kevés érzékkel szolgálják a város-házán a székesfőváros egészségügyi és gazdasági érdekeit, annak egy valóban vérlázító példája áll előttünk. Tudnivaló ugyanis, hogy létezik itt Budapesten egy ugynevezett gyepmesteri telep, mely ma éppen ugy dolgozik, mint 350 évvel ezelőtt, Zápolya János idejében. Ezen a telepen — 600.000 ember háta mögött — vagy kétezer lovat, legalább annyi sertést, négy-ötezer kutyát, sok száz szarvasmarhát, borjut, juhot, macskát meg más elhullott állatok egész tömeget assák bele a földbe, ellenőrzés nélkül, vagyis olyan mélyre, amilyenre a gyepmester munkásainak tetszik. Hogy milyen irtóztatosan fertőzik meg a főváros talaját, az bőlesen elképzelhető, de hogy ez a gyepmesteri telep különben is milyen kiáltó veszedelme a város egészségügyi érdekeinek, azt legközelebb bővebben is meg fogjuk világítani.

Azt mondaná minden józan eszű ember, hogy ilyen botrányos állapotokat a fővárosban még akkor sem volna szabad tűrni és fenntartani, ha az állatok hullák helyesebb módon való eltüntetése százazrek igényeire. De nem így áll a dolog. Ellenkezőleg. Épp ezekkel az elhullott állatokkal temetnek el százazrekre menő értékeket.

A külföldön minden városnak van már thermochemiai intézete, ahol az egészségügyi szempontok legszigorubb kielégítése mellett feldolgozzák az állati hullák minden alkotórészét és kivonják abból a zsírt, az enyvet, a huslisztet és a trágyaport, tehát oly cikkeket, melyek minden pillanatban értékesíthetők és mindenütt hasznosíthatók és amelyekből fényleg tömördek sok hasznat is lát a külföld.

Mi nem. Mi inkább földbe kotorjuk ezeket az értékeket. Igaz, hogy így nem hajtanak hasznat, de hát legalább jó fészket adunk százféle kór, fertőző betegség és nyavalya bacillusainak, a halálhoz vezető statisztika dioságára. Budapest székes főváros polgárainak testi épségéről elvégre is gondoskodni kell.

Már most nagyon indokolt volna az a kérdés, hogy mért nem tud a székes főváros tanácsa thermochemiai intézetek létesítéséről?

Dehogy nem tud róla. Hogyne tudna róla? Hiszen ha nem tudna róla, meg is lehetne tán bocsájtani neki. De igenis tud róla, sőt vagy tíz évvel ezelőtt a thermochemiai intézetek tanulmányozása végett szakértőt is küldött ki, akik köllőleg felvilágosították és íme mégis ott vagyunk meg, ahol voltunk a szakértők kiküldése előtt ötven esztendővel.

Mert — akárki meglássa — thermochemiai intézetet nem állítanak fel ebben az esztendőben sem.

Tíz esztendő kevés is arra, hogy egy fabórt felállítsanak és abba egy gépet behelyezzenek. A fővárosnak van vagy negyven bizottsága és ugyanannyi albizottsága. Ez éppen nyolcvan bizottság. A thermochemiai ügy még csak kettőt-hármat járt be a nyolcvan közül és most a tisztifőügyésznel (!) alussza álmait. Hogy mit keres ott, azt bajos megérteni. Ha onnan esetleg kikerül, alkalmasint áttezik véleményezést végett a vízműépítési végrehajtó vegyes bizottsághoz és az árvászekhez. Az árvászek valószínűleg szükségét fogja látni annak, hogy a thermochemia tekintetében a katonai alosztály is nyilatkozzék és így természetesen, hogy az Erzsébetvárosi templom építése ügyében kiküldött vegyesbizottság nem is fog a dolog érdemébe bocsátkozni, míg a telekeldő bizottság ki nem mondja, hogy igenis olyan üdvös intézmény, mely csak az egész városnak üdvös és nem egyháznak becsinálás érde-

keltnek, olyan intézmény várjon a sorára és ha már vár a mohácsi csata óta, várhat még akár az ítéletnapig!

(*) Az állandó vízvezeték bizottság ma délután ülést tartott, Halmos János polgármester elnöklése alatt. Első sorban megriea a jelentését a vízvezeték igazgató az elmúlt év három negyedéről. E szerint a vízvezeték üzleti része teljesen kielégítő volt. A víz előállítás 102 kuba került. A vízmérő órákra vonatkozólag megjegyzi a vízvezeték igazgató, hogy azok eléggé helyesen működnek. Az elnök polgármester, reflektálva a karácsony táján előfordult vízhiányra, amely onnan származott, hogy a vízvezeték egyik ór tévesen nyitotta meg az elzáró csapot, — kérdi a vízvezeték igazgatót, vajjon tehető-e olyan intézkedés a jövőben, amely az ehhez hasonló bajt kizárja. A vízvezeték igazgató kijelenti, hogy minden intézkedés megtörtént ugyan abban a tekintetben, hogy nagyobb baj ne történjen. Hanem, bármennyire is pontos gépekkel dolgoznak, az mégsem kerülhető el, hogy az üzem egyes részét egy-egy emberre bízzák s ha ez így van, tévedés — ha nem is nagyobb baj — előfordulhat. Az őrszemélyzet a karácsonyi ünnepek alatt is nagyon teljesítette a feladatát. Amint a szent-andrei szigeten levő kútnál alkalmazott ór elkövette azt a hibát, hogy a vezeték tolvárát 1/8 fok helyett 8 egész hosszúsággal nyitotta ki, a baj bekövetkezett a cső kiürülésével s így a levegő benyomulásával. De amint ezt a bajt észrevették, rögtön, a legnagyobb jószándásban mentek át a vízvezeték emberei s éj-t napot összetéve, hártították el a legnagyobb veszedelmet.

Az elnök polgármester minden esetre olyan intézkedéseket kíván, amelyek az eshetőleges bajokat legalább a minimumra szállítják le.

Rósszavölgyi Gyula alpolgármester azt hangsúlyozza, hogy az olyan helyre, mint amelyet a tévedést követő órák is elfoglal, nagyobb intelligenciával bíró embert kell alkalmazni, aki a telefonon adott utasítást mindenestre megéri és végre is tudja hajtani. Az elnök, a vízvezeték igazgató és mások felhívása után a bizottság abban állapodott meg, hogy mivel az örökös körül munkák azentul sem lehet tisztán gépek segítségével elvégezni, azentul is órt fognak ott alkalmazni, de gondoskodnak arról, hogy az illetőnek a kellő minősítése meglegyen.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** Az Operaházban. Wagner Siegfriednek *A medvebőrös* című operájából holnap szerdán este előtt tartják meg a főpróbát. A bemutató előadás február 3-ikán lesz. A szereposztás a következő: Kraft Hans fiatal katona — Kertész Fröhlich Melchior polgármester — Szendrői. Lene — M. Rotter G. Gunda — Berts M. Lujza, leányai — Szilágyiné B. I. Wippenbeck lelkész — Krétschy. Spitz Miklós koresmáros — Dalmoki. Anna, pinocérléány — Váradi M. Muffel, ezredes — Váradi. Wild Gáspár, őrmester — Beck. Az idegen — Ney D. Az ördög — Kornai. Heiner, parasztléány — Mihályi. Öreg pór — Ney B. Parasztszasszony — Valenti V.

** Felolvasó est. A zalaegerszegi kereskedő ifjak egylete tegnapelőtt felolvasó estét rendezett, amelyre Ábrányi Emil, Márkus József, Molnár Ferencet és Thury Zoltánt, a *Budapesti Napló* belső dolgozó társait hívta meg. A felolvasásra odautazó írókat Botfy Lajos polgármester fogadta a pályaudvaron, a rendezőség nevében pedig Balassa Bonó tanár, az ünnepség szervezője üdvözölte őket. Este mintegy háromszáz főnyi előkelő közönség gyűlt egybe az Arany Bányán szálló nagytermébe. Az első felolvasó Thury Zoltán volt, aki Kicsi mesék nagy uraknak címmel néhány drámai erejű kisebb dolgozatát olvasta fel nagy tetszés mellett. Utána Márkus József következett; előbb egy kis szabad előadást tartott a nagy szinpad művésznők lélektanáról, mindvégig lekötve a hallgatóság figyelmét, majd nagy tetszést aratott két szélemes meséjével. Ábrányi Emil az ő ismert pompás előadó művészetével szavaltta el két gyönyörű versét, a *Feltámadást* és a *Kossuth-sírtját*. A közönség frenetikus tapsal üdvözölte kedvelt küllő ét, valósággal tüntetett mellette egész este. Végül Molnár Ferenc olvasott fel karikatúrászerű apróságokat zajos derűtség közepette. A felolvasás után tánc következett.

** A Vígsház ücsnósága. Már megemlékeztünk róla, hogy *Napoleon* ücsnósága a *Guthi-Rákosi-féle* bohózatnak rendkívül sikere, amely nagyon nyilvánult, hogy a bohózat eddigi előadásai zsufolt házak előtt folyt le, arra indította a *Vígsház* igazgatóságát, hogy *Makai* Emil *Tudós professor Hatvani* című vígjátékának bemutató előadását a jövő hó közepére halassza. *Makai* darabjából nagyban folynak a beutató tanulmányokat igénylő előkészületek. A *Vígsház* igazgatójától *Molnár* Árpádot, helyi tanulmányozás végett Debrecenbe küldte, ahol nemcsak a városi hatóság, hanem a híres kollegium vezetősége és magánemberek is nagy előzékenységgel jártak kezére a két művészeknek, akik eképpen igen sok *András*

és értékes adat birtokába jutottak. Most e tanulmányok alapján készülnek a *Vígsház* saját műtermében a gondos, lokális hűséggel festett díszletek és a korhű jelmezek.

** A Kisfaludy-Színház megnyitása. A *Kisfaludy-Színház*, amelynek felolvasó évadja fényesen igazolja igazgatójának, *Kövesi* Albertnek hivatottságát, az idén husvét első napján újra megnyílik. *Kövesi* a színházat nem kevesebb, mint kilencezer forint költséggel átalakította, nézőterét és szinpadát megnagyította s ezek az átalakítási munkálatok annyira előrehaladtak, hogy a színház husvét első napjára megnyitható lesz. A *Kisfaludy-Színház* igazgatója arra való tekintettel, hogy a kecskeméti *Nemzeti Színház* pályázatában részt vesz s reménye van arra, hogy a város intéző körei az ő kezébe fogják letenni színházuk sorsát, az idén erős társulatot szervez, amely helyt álljon a legszigorubb művészi igényeknek is. Nem érdekelten, hogy a *Kisfaludy-Színház*, az idén *Ibsen* Henrik *Mikor feltámadunk* című legújabb drámájával nyílik meg.

** Sauer Berlinben. *Sauer* Emil a berlini *Philharmonia* tegnapi hangversenyén Sgambati, Weber és Chopin Conzertóját olyan lelkesedéssel mellett adta elő, hogy a közönség nem hagyta el előbb a termet, míg *Sauer* Liszt *Don Juan* abrándját el nem játszotta. *Sauer* budapesti bucsuhangversenye után ismét Berlinbe hivatalos, hogy harmadik hangversenyt megtarthassa. Budapesti bucsuhangversenye ponteken, február 2-ikán lesz a Vigadó nagytermében. A fennmaradt jegyek 10, 6, 5, 4 és 2 koronáért váltakozó *Méry* Béla zeneműkereskedésben.

** Adorján báró. *Miskolc*ban, ahol a közönség élénken pártolja Csóka Sándor társulatát, tegnapi zsufolt ház előtt adták elő az *Adorján bárót*. Ez este *Prém* József, a szerző, is odarándult. A közönség, mely már napokkal előbb az összes páholyokat lafoglalta, minden felvonás után többször hívta *Prém* Józsefet, kinek darabja nagy sikert aratott. A közreműködők közül *Markovits* Margit, mint Szoldónia tűnt ki; jók voltak *Abonyi* Aranka (Iré) és *Molnár* Gyula (Adorján). De legnagyobb hatást kellett *Baghy* Gyula a morfnista, *Mindszenty* főhadnagy szerepében. Realisztikus fellogással játszta a delirium jelenetét s oly sikerrel, hogy a közönség a harmadik felvonás után nyolcszor hívta ki. Előadás után a város ifjúsága megvárta a szerzőt a színház előtt és lelkesen megéljenzete.

** Az Aurora hangversenye. Az *Aurora* irodalmi és szinpartoló kör, holnap, szerdán este 8 1/2 órakor tartja legközelebbi hangversenyét. Közreműködnek: *Szees* Vilmos, *Boros* Ferike a Vígsház, *Kőrösi* Gizella az aradi színház, *Mihályi* Ferenc és *Kiss* Béla az Opera tagjai.

** *Ibsen* új drámájának premíerje. *Ibsen* új drámája, *Mire feltámadunk*, két német szinpadon is bemutatásra került: a *stuttarti* udvari színházban és a *stettini* színházban. Mind a két bemutatóról rövid távirati kritikák számolnak be. A *stuttarti* távirat így szól:

Részben érdeklődéssel, részben idegenkedéssel kísérte az óriási közönség a sajtószertű darabot. Egészben veve csak külső sikert ért. Legjobb a második és harmadik felvonás hangulatos befejező jelenetei tetszettek.

Egészen másképpen szól a *stettini* távirat: A dráma mélységes szimbolizmusával és plasztikus erejével nagy hatást teit.

Most már az a kérdés, melyeknek van igazsága: *Stuttartnak-e*, vagy *Stettinnak*?

** A Nemzeti Zenede pályázata. Gróf *Zichy* Géza a Nemzeti Zenede előke magyar zeneművek hangszerelesére, mindaddig míg a Nemzeti Zenede előke lesz, pályadíjjal évente 200 koronát tűzött ki. A pályadíjra a Nemzeti Zenede az 1900-ik évre pályázatot hirdet. Hangszereleendő nagy zenekarra valamely régi vagy újabb magyar zenemű. A pályaművek május 31-ig a Nemzeti Zenede igazgatójánál nyújthatók be. A pályadíjat a nyertes mű szerzőjének október 1-jén adják ki.

** A Lipótvárosi Kaszinó hangversenye. A Lipótvárosi Kaszinó február 2-ikán *Ben Davis* a Royal opera tagja, *Michalek* a bécsi udvari opera tagja, *Hochmann* Róza és *Ripper* Alice urhölgyek közreműködésével hangversenyt rendez. A hangversenynek következő a programja:

1. Händel, Recitativ és Ária *Jeptából*. Deeper and deeper still. Waft her angels. *Ben Davis*. 2. a) Liszt: Es muss was wunderhübsches sein. b) Mahler: Lied aus: Des Knaben Wunderhorn. *Michalek* k. a. 3. a) angol népdal: Drink me to only (17. század.) b) Tosti: Invano. *Matinata*. *Ben Davis*. 4. a) *Vieuxtemps* Andante religioso. b) *Sarasate*. *Boiero*. *Hochmann* k. a. 5. a) *Reznicek*: Donna Diana. b) *Riedl*: Trompeterlied. *Michalek* k. a. 6. Gounod: Ária *Salve Faustból*. *Ben Davis*.

** Műsorváltás a Magyar Színházban. Az e hét péntekjére és vasárnapjára délutáni előadások kitűzött előadások sorrendje, közébe öt akadályok miatt megváltozott, úgy, hogy a péntek délutánra kitűzött *Névtelen levelek* helyett *Szulammí* kerül színpadra, míg vasárnap délután *Szulammí* helyett a *Névtelen levelek* adják.

** *Tarkány* Mária Párisban. *Tarkány* Mária, a magyar származású német drámai művésznő, *Sorma* Agnes párdáját követte. Párisba megy és ott május

ban vendég szereplést kezd a *Gymnase-színházban*. A művésznő *Az orléansi szűzben* kezd meg vendég szereplését.

P. Lukács Juliska Győrött. P. Lukács Juliska, a *Népszínház* drámai művésznője, három estén sikeres vendég szereplést a *győri színházban*. A színház mindhárom estén a zsutolásig tömve volt a közönség nagyban ünnepelte a művésznőt. P. Lukács Juliska a jövő héten a *zilahi színház* felé lép át a *Kamélliás hölgy*, *Magdolna* és *Fedóra* szerepeiben.

Renard kisasszony bucsuja. A bécsi udvari opera primadonnájának, Renard kisasszonynak tegnap esti bucsufelépése *Carmen* című szerepében, amelyről röviden már megemlékeztünk, olyan páratlan ovációkkal járt, amilyeneknek a bécsi opera még alig volt tanúja. A művésznő, tudvaleg, férjhez megy Károlyi Rudolf grófhoz s tegnapi felépése egyúttal a művészi pályáját való visszavonulását is jelentette. A bécsi operai közönség tehát, amelynek Renard kisasszony, a legkiválóbb énekművésznői közé tartozik, a művésznőnek ezt a bucsuzkodását egyrészt arra használta fel, hogy kedvencét a színpadnál való maradásra bírja rá, másrészt pedig elhalmozza a szeretetnek és a tiszteltnek mindazzal az ünnepléssel, amelyre csak azokat halmozza el, akik igaz művészzel tudták meghódítani maguknak a közönséget. A nézőtömeg minden zugában zsúfoló külső képe is mutatta már, hogy a tegnapi *Carmen*-est a rendkívüli színházi esték közé tartozik s ez a zsúfoló az egész előadás során. Attól a perctől, hogy a művésznő a lámpák előtt megjelent, páratlan ovációban részesítette. Az igaz ünnepelés azonban csak akkor kezdődött, mikor a függöny mögött a legrövidebb tápsorként ért, úgy hogy Renard kisasszonynak több mint százötven ezer leltet a *Lamné* előtt megjelent. A közönség, akiktől kezdők foglalatosság és alakok lennének bucsuzkodott, minden áron a bucsuzkodó művésznő szavát akarta hallani, aki végre is kénytelen volt megszólalni s a következő szavakat intézte a közönséghez:

— Önök, — mondta megrögzöttan a művésznő, — szeretetreméltóságuk által jobban megnehezítették a bucsuamat, mint ahogy azt életemben bármikor gondoltam. Ezer köszönet mind a sok szeretetüktől, jószáguktól, elnevezésüktől; szívem legmélyéből ezer köszönet. Ha mindazt egy csekélyke jelét adnátam raszkódásomnak, ez az volt, hogy tizenkét estendő alatt minden tudásomat, egész létezesemet ennek az intézetnek szenteltem Önöknek, bécsieknek. Az egyik megy, a másik jön. Efelédtetni emberi sors. (Az egész közönség felkiált: Nem! Nem! Térjen vissza! Nem felejtjük el!) De ha neha napra rám gondolnak, kerem önöket, őrizzenek meg számomra egy kis baráti megemlékezést. És most még egyszer köszönet, ezer köszönet; Isten önökkel! Hogy mennyire szeretek önök engem, ez a mai nap bizonyította be nekem!

A tapsfolyam még ezután sem akart elcsendesülni. A művésznőnek ura beszélnie kellett. A taps akkor sem ért véget; virágok szórtak feléje s az egész közönség ezt kiáltotta:

— Törjen vissza! Maradjon!

Az ovációk már közel háromnegyed óra hosszat tartottak, az idő tizenegy felé járt s a művésznő végre azzal vetett véget a szűnni nem akaró ünneplésnek, hogy még egyszer kilépett a lámpák elebe és röviden ezt mondta:

— Jó éjt!

A színpadon az udvari opera személyzete bucsuzott el melegen a távozó művésznőtől. Mikor a művésznő távozóban volt a színházról, a közönség még az utcán is tüntetett mellette s ez a jelenet megismétlődött a művésznő lakása előtt is.

Három világok, mint a miénk. Ez alatt a cím alatt az Urániában ma este bemutatott *Hoffmann Ottó* új színdarabját láthatjuk. Eleven, negyven percig tartó volt az előadás. Ötvenkét vetített kép mozaikszériában ismerteti a más világokat. Átlag tehát még egy perc sem jut egy-egy képre. Sem éleletek, sem számadatok felhordására a szerzőnek nincs ideje. Nem unat tehát, nem is tudakos, úgy, hogy az egész mű tulajdonképpen egy gazdagon illusztrált érdekes fára. A feltűző az Uránia törzsközönségétől került ki. Az első előadás mellett aktuális átdolgozásban bemutatásra került még *Transvaal*, valamint a Dobsonai jégbarlang is. A három egyfelvonásos mű zajos letetszést aratott. Ma volt az *Angol kisasszonyok* nevelőintézete is az Urániában az intézet tanítónői és tanárai kíséretében. Holnap *A vas*, holnapután ismét a ma előadott darabok kerülnek színpadra.

A szabadkai színház válsága. *Pesti-Hírsz* Lajos, a szabadkai színház igazgatója, memorandumot nyújtott be a város szűkebb bizottságához, amelyben arra kéri a bizottságot, hogy a színházat a jövő évre is, pályázat kizárásával, neki adja át, de egyéves, uttal pontonként felsorolja, hogy azokat a terheket, amelyeket a város addig reá rótt, a színház nem amelyeket a város addig reá rótt, a színház nem amelyeket a város addig reá rótt, a színház nem

Bayreuth konkurrensa. A müncheni Prinzregent-Theater, tudvaleg, elhatározta, hogy ezután csak a Wagner-operákat fogja kultiválni, még pedig elsőrangú szereplőkkel és kiállításal. A müncheni udvari opera ezzel erős konkurrensává lesz a bayreuthi színház *Wagner*-előadásainak. A bayreuthi színház, úgy látszik, meg is hőkent ettől a konkurrenciától, mert mindárt az első hírről értesítette a müncheni

intendáns, hogy az udvari opera számára előbb újuljon meg kell szereznie a Wagner-operák előadásai jogát.

Melba asszony a berlini udvari operában. Melba asszony még mindig annyira gyöngéledik, hogy a berlini operában tervezett első felépése, a *Traviatában* elmaradt. A művésznő most már csak egyszer fog fellépni a *Szevilai borbélyban*.

Richepin bukása. A *Théâtre Antoine*-ban a napokban volt Jean Richepin *La Gitane* című darabjának a premierje. A *La Gitane*-ben egy cigánybunda történetét mondja el a szerző. Alakjai színes, változatos nyelven beszélnek, retorikájuk tökéletes, de ennél több jót a darabról alig lehet mondani. A főhős *Rita* egy átalakított és elrontott *Carmen*. A közönség unatkozott és Richepin színműve megbukott.

A Sátoralja-újhegyi színház. Már irtnak róla, hogy *Sátoralja-Újhegy* állandó színházat épít. A város polgármestere, mint nekünk írják, a legutóbbi közgyűlésen bejelentette, hogy a színházépítéshez szükséges összeget együtt van. Ez az összeg alig több valamivel ugyan százhuszszor koronánál, de ebből az összegből is kikerül egy a város igényeinek megfelelő színház. A színház építését, a mostani rendőrkapitányságnak a helyén, a tavasszal kezdik meg.

Nagy házi estély a Telefon Hírnökökben. A hangverseny szezión közepében vagyunk, nap-nap után egymást váltják hangversenytermeinkben a koncert korifeusok, hogy busás belépő díj mellett elénekeljenek, vagy oljászanak egy-két számot. A Telefon Hírnököknek általános ismert házi hangversenyei a haute színpadon szintén magukon viselik az évad bolyegét. Hangversenyeivel — melyek csak annyiban különböznek a más hangversenyektől, hogy aránytalanul olcsó áron és odahaza a kényelmes otthonban hallgathatók végig, kitesz magukat. A mai — szerdai — házi estélyen nem kisebb művészek szerepelnek mint: *Bárdossy Irén, Helvay Laura, Szabolcs V. Vilma, Hegedűs Ferenc, Iednő Jenő, Larizza Vince, Ney B., Somló Sándor* és *Weinbaum Keresztély*, akik szívességek voltak részvételüket a hangversenyre megígérték. Hangverseny után a délafelirati laboratóri és egyéb fontosabb eseményekről olvastat fel eredeti értesítéseket a *Telefon Hírnök*, majd 11 óráig katonai és cigányzene lesz hallható a kagylókön.

A Nemzeti Színház alkonya.

(Jászai Mari küldötetése.)

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, január 30.

Annyira meglepő, annyira valószínűtlen, annyira a badarságig neveléses az a hír, amely ma este az egész városban váratlan szenzáció gyanánt terjedt el, hogy míg az ámulattól magunkhoz nem térünk, el se tudtuk hinni. Valami torz-mosolyos és tétován kételkedő pillantással bámultak az emberek maguk elé, amikor ez a hír az esteli órákban szenteszálly, hogy mindenütt felháborodást keltsen, amelyet már holnap bizonynyal az egész ország át fog érezni.

Arról van szó, hogy a *Nemzeti Színházról* ki akarják üldözni *Jászai Mari*-t, a legnagyobb művésznőnk, akiért bennünket ország-világ irigyel, — ki akarják üldözni a *Nemzeti Színházról* a *Nemzeti Színházat*.

Mert a *Nemzeti Színház* nem topografikus fogalom. Ott van a *Nemzeti Színház*, ahol *Jászai Mari* van. Ha kimegy onnan, saruja talpán viszi el magával az egész épületet és nem hagy meg egyebet ottan, csak a vezetőség hivatalozóit.

És ezekben a hivatalokban indította meg a nagyurú önkény a háborút a lángelme ellen. A közlekiismeret, amely legnagyobb és legmagyarabb színművészi egyéniségünkben kulturánknak egyik drága kincsét látja, *Jászai Mari* asszonynak a feyvertársra ebben a mérközésben, valamint sorsosa a sértésben is.

Világos, hogy egy oly kaliberű művésznőt, mint a minő *Jászai Mari*, nem az üldözés szokott módján marnak ki. *Jászai Mari*nak nem lehet azt mondani, hogy nem kapsz többé szerződést. — *Jászai Mari*val másként bánunk el. Nem mutatnak neki ajtót, — csak azt mondják neki, hagyja ott a díshelyet, amelyet eddig elfoglalt, — és üljön valamelyik szerényebb zugba, mert már nem érdemli meg a decorumot. Az önértetes ember persze ilyenkor távozik a házból...

Átadjuk különben a szót *tudósítónknak*, aki a szenzációk ügyéről a következőket jelenti:

(Előzmények.)

Köz tudomásu dolog, hogy a *Nemzeti Színház*nál senki sem üdvözölte nagyobb örömmel *Keglevich István* grófnak intendánsává való kinevezését, mint éppen *Jászai Mari*, aki a méltó grófnak a *Nemzeti Színház* regenerátorát sejtette. A nagy művésznő, aki lángoló lelkesedéssel mádjja művészetét, kétségbeeséssel nézte addig a műintézet hanyatlását és most vérmes reményekkel táplált az új korzakról, amelynek munkájából ki akarta venni a maga becsületes részét.

Nemcsak a színházban, de az egész fővárosban tudták, hogy legnagyobb művésznőket és a *Nemzeti Színház* intendánsát a legmelegebb személyes barátság fűzi össze, és annál inkább csudákozhat azon, hogy a színház alig tűz ki méltó feladatokat legnagyobb művésznője számára, mialatt nem egy más-irányú vállalkozása balul üt ki.

(Élethossziglani szerződés.)

A múlt év szeptember havában gróf *Keglevich István* levelet intézett *Jászai Mari*hoz, amelyben azt írja, hogy tekintettel arra a fényes helyre, amelyet a művésznő a magyar színpadon elfoglalt, föl akarja menteni a lejáró és meg-megújuló szerződések esélyeitől. Majd kijelenti ebben a levélben majdnem szószó szerint:

— *Előterjesztést tettem a belügyminiszternél, hogy ön, tisztelt művésznő, élethossziglani szerződést kapjon. A belügyminisztertől már meg is kaptam erre a felhatalmazást. E szerint az első években megtartja mostani teljes fizetését, később is mostani fizetése túlnyomó részét.*

A művésznő hálás tudomásul vette az intendáns ajánlatát, de elvégre az ő ambíciója nem az volt, hogy élete végéig kenyerét lássa biztosítva, hanem hogy dolgozzék mentől többet dicsőségére annak a színháznak, amelynek fájdalommal látja a pusztulását.

A művésznő erre gyakran fordult az intendáns-hoz, hogy tölje munkát kérjen.

— Szeretpet! Munkát, munkát nekem!

Ez volt a tartalma a heves kéréseknek. Eleinte melegen írt *Jászai Mari* a *Nemzeti Színház* intendánsának, akinek hódolattal dicsőítette energiáját, szakismeretét, lelkesedését. A *Nemzeti Színházra* féltékeny szeretettel esdekelt az intendáns, tüzzön ki nemes irányt és magasatos feladatokat ennek a műintézetnek, amelytől már-már csaknem egészen elfordult a közönség, — emlékeztette azokra a magas reményekre, amelyeket kinevezetések hozza fűztek, — és ismét meg ismét kért sürgetőleg munkát magának.

Mire december végén *Jászai Mari* az intendáns-tól levelet kapott, amely megint csak majdnem szó szerint így szól:

— *Nekem semmiképpen se konvenálhat a színház dolgaival a tagokkal levelezgetni. Mellőzve, kérem, a keserű hangot, amely igen kellemetlenül érint. Amit ön kíván, annak a teljesítésére mindenekelőtt igen sok idő kell.*

Erre a művésznő elveszítette a türelmét és hallhatóan panaszkodott a miatt a művészetien irány miatt, amely kasszadarabok kedvéért számú az intézetből az eszményt.

És most vége volt az intendánsval való jó barátságának.

(Az új szerződés.)

Tegnap aztán *Jászai Mari* levelet kapott gróf *Festetics Andor* igazgatótól, amelyben az egy újabb szerződési ajánlattal áll elő.

Több szó sincsen az élethossziglani szerződésről, amelynek jóváhagyását az eddigi fizetési feltételek mellett az intendáns az 5 szeptemberi levele szerint már kieszközölte a belügyminisztertől! Gróf *Festetics Andor* egyszerűen azt mondja levelében:

— *Fizetése az eddiginél öt ezer koronával kevesebb lesz, a fennmaradó összegből négyezer korona eszmélyi pótlék lesz, amelyet azonban az intendáns féltéves fölmondással bármikor megvonhat. Ilyen feltételek mellett mennyi időre hajlandó szerződést kötni a művésznő?*

Hát hova lett az élethossziglani szerződés, amelyet a belügyminiszter már jóvá is hagyott? Mennyivel ér *Jászai Mari* művészetét ma kevesebbet, mint csak egy negyedév előtt? Miként dezavualhatja a belügyminisztert és az intendáns — gróf *Festetics Andor*, a *Nemzeti Színház* igazgatójának levele? Miert van szükség az új szerződésben a négyezer koronás pótlék megvonásának a jogára, amely tulajdonképpen megtorlás a fenyegetése?

A szerződési ajánlat, amelyet gróf *Festetics Andor* tegnap *Jászai Mari*nak tett, inzulus a művésznőre nézve, aki lángelméjének ragyogásával fényt hint a műintézetre és ragyogásával a *Nemzeti Színház* betölti.

Aki *Jászai Mari*nak ilyen előzmények után azt mondja: kevesebbet érsz nekünk, mint eddig! — az ajtót mutat a művésznőnek. Ezért elégtétel jár ki neki, mert erre szüksége van a közlekiismeretnek.

Gróf *Festetics* még csak mukkanni se mer az intendáns nélkül, aki a maga korlátatlan akaratával, kedve szerint igazítja a színház dolgait. A *Festetics* gróf levele tehát az intendánsé.

A helyzet tehát az, hogy finánciális megtorlással élnek a legnagyobb művésznőkkel

szemben, a miért ez magának munkát, a szín-
háznak pedig művészi irányzatot követel.

Ez a *Nemzeti Színház* alkonya.

New York szépe.

— A Magyar Színház bemutatója. —

Budapest, január 30.

Operett-premiert aligha előztek még meg olyan kulisszacsaták, mint a *Magyar Színházban* ma este bemutatásra került *New York szépe* című amerikai operettet. Igazgatóválság, primadonnáválság, ünnepi bankett, sajtócsatározások és apró kulissza-intrigák... valóságos csoda, hogy a *New York szépe* elevenen került ki ma este mindebből a szemenszedett kis kvodlibetből.

De hát valahogy, nagynehezen kikerült mégis s hogy utána vagyunk mindenneknek, most már csakugyan elcélálhatjuk azt a már olyan sokszor citált példabeszédet: *tant de bruit pour une omelette!*

Az „omelette,” már mint a *New York szépe* című operett, a nálunk divatba jutott angol tánc-operettek sorában három év óta éppen az ötödik. (Éppenséggel elegendő! tehetjük hozzá zárjel közt.) Hugh Morton, aki a *New York szépe* librettóját írta, semmi-
ben sem tért el az angol operettnek nálunk is már bőven ismert recipéjétől, ami annyit jelent, hogy édes-keveset türödve egy egységes, érdekes celekménnyel, a legtarka-barkább dolgokat hordta össze, amelyek egy színházi estére éppen elegendők. Sőt sok is! Mert a *New York szépe*nek éppen az a nagy baja, hogy a sok tarkaság közepette hosszúra nyújtott, fölösleges részei vannak, amelyek arra is időt engednek az embernek, hogy a nevetés közben egy-egy józút — ásitson is. Szóval ez is egyike azoknak a daraboknak, amelyek legjobb kritikája az, hogy: kevesebb több lett volna!

A *New York szépe* két felvonásból s mindegyik felvonás újra három-három képből áll. Ezt a hat képet cselekmény dolgában mindössze annyi tölti be, hogy Mr. Bronson amerikai milliomosnak egy Harry nevezetű fia van, aki feleségül akar venni egy operett-primadonnát, akitől elhódítja egy kis cukrászleány, Fifi s ettől ismét Violet Gray kisasszony, aki káplár az „üdv hadseregé”-ben s akinek nagy szépségétől az operett is a nevét kapta. Ezt a newyorki szépséget aztán, minthogy senki sincs már, aki elhódítsa tőle, a fiatal Bronson feleségül is veszi, miután előbb kibékült a milliomos papával, aki előbb kitagadta. A kis Fifi Twiddles hadnagy felesége lesz, a vén Bronsonra és Cora kisasszonyra, az operett-primadonnára pedig úgy gördül le utóljára a függöny, hogy az ő kis ügyöknek még folytatása lesz a kulisszák mögött.

Közben sok tánc és sok ének van, a mivel eljutottunk volna a *New York szépe* zenéjéhez. Gustav Kerker-t ezzel az operettel előkelő hely illeti meg az angol operettszerzők közt. Operettjének zenéjére nem mondhatunk dicséreteket, mint ha egyszerűen konstatajuk, hogy a *New York szépe* különböző számait erősen szétvitték és betétképpen elénekeltek — más operettekben. Két legszebb számát már a *Népszínházban* hallottuk a *Görög rabszolgában* Kury Klárától, aki nagy tetszést aratott velök. Sok zene-száma már a katonabandák és a cigányzene-
karok révén vált nálunk ismeretlenné, úgy hogy a *New York szépe*nek a zenéjében csupa „régis, jó ismerős” akadtunk, a nélkül azonban, hogy ezek a „régis, jó ismerősök” plágiumok lettek volna. Az operett szerzője tehát éppenséggel nem hibás benne, de zenéje mégis úgy hatott ránk, mintha egy jól összeválogatott polpourrit hallottunk volna csupa kipróbált hatású melódiákból. Az újdonság ingerével tehát a *New York szépe* nem hatott, — de azt külön kell megemlítenünk, hogy az amerikai szerző igazi hivatottságát és nagy zenei tudását egy ritka szép hatalmas finale bizonyítja az első felvonás zárójelenésében.

Az operettet — leszámítva a terjedősebb részek untató hatásától, — eléggé jól fogadták s tekintettel arra, hogy a premiere egy válságnak a kinjai közepette született a világra, az jobban sikerült, mint várni lehetett volna. Mindenekelőtt Inkey Gizella kisasszonyra voltunk kíváncsiak, aki a sokat emlegetett, de senki által nem látott *Szirák* Ella helyett, három nappal a bemutató előtt „ugrott be” a *New York szépe* címszerepébe. A kisasszony nem egészen ismeretlen a fővárosi közönség előtt. Vendégszerepelt a *Népszínházban*, a Budai Színházban és több vidéki színházban volt a primadonnája. Az a bizottság, amelyet eddigi szereplésével magának szerzett, elég szerencsésen átsegítette mai vállalkozásának a meredekjein. Nem volt éppen az az ideális *New York szépe*, aki dominál az operettben s aki jelentősebb súlyt tud adni művészi kvalitásaival

a szerepnek, amelyet betölt, de dicséretreméltóan helyt állott különösen ének dolgában.

Nagy sikere volt *Ledofsky* Gizellának, aki ma este megmutatta, hogy egy kisebb szerepből is lehet elsőrangú csinálni, ha az, aki betölti, igazi művészhajlás. Fifi kis szerepében ritka szép énekhangjával, temperamentumával és játékbéli rutinjával valóssággal dominálta az estét. Nagy tért hódított magának ma este *Róza* Lili (Kissie) egy exotikus táncosleány szerepében, amelyben pillangószerű könnyedséget és igazi grációt mutatott. Teljes hatással játszott egy kis epizód szerepet (Blinky *Róza-hegyi*, aki különösen egy fütty-jelenéséért nagy tapsokat kapott. *Margó* Zelma a primadonna szerepét rutinosan játszotta el. *Beóthy* Zsiga (Twiddles hadnagy) inkább szép baritonjával, mint játékvál állott helyt. Az öreg Bronson milliomost *Szilái* játszotta, aki ismert kedvence a *Magyar Színház* közönségének, ami együtt jár aztán azzal, hogy sok, színpadra éppenséggel nem való, tulzást enged meg magának, csak hogy egy pár derültséggel többet csikarjon ki a közönségből. *Ráthonyi*, mint rendesen, kedves és elegáns volt a fiatal milliomos don Juan szerepében. Az operetten egy kedélyes örült szaladgál végig élesre fent hosszú késsel, aki minduntalan meg akar valakit ölni: ezt a meglehetősen ijedelmes és kéjlemtelen szerepet nagyon ügyesen játszotta *Vidor* s eléggé elfogadhatóvá tette a magában véve is és a nézőre még inkább kellemetlen szerepet. Apróbb szerepeket egészen elfogadhatóan játszottak még *Bessenyei*, *Mátrai*, *Odry*, *Füredi* és *Giréthy*.

Az operett kiállítása elég csinos volt s feltűntek a Linhardt-festette szép díszletek. A közönség barátságosan fogadta a tulságosan hosszúra nyúló újdonságot. *Ledofsky*, *Inkei* és *Margó* kisasszonyok szép bokrétkákat kaptak s a főbb szereplők élén többször jelentek meg a hívó tapsokra.

(M —.)

FARSANG.

Farsangi levelek.

A vigalmi bizottságokról.

A báli meghívón ékeskedő hosszú névsort ugyan olvassd el, kedves hugom. Többet nem tehetsz és ezt megérdemlik a vigalmi bizottság tagjai. Óh, az a kis nyomdafesték, amely nevüket megörökíti a meghívón, milyen parányi jutalom azért a sok fáradságért, amelyet ők elszenvednek a ti mulatságotok érdekében! Ők terveznek, ők gyűléseznek, ők varázsolhatják fényessé a parkettet, ők kéri kölcsön a székeket, ők vesznek össze a táncrend megválasztásánál, ők párbajoznak a meghívandók és a meg nem hívandók érdekében, ők fizetik a deficitet s végül ők isszák meg a levét minden néven nevezendő balsikernek. Szóval ők a farsang heroszai. Nos, gyorsan babérkoszorút a homlokuk köré! Sokalod a babérkoszorút, — hát olvassd el, kedves hugom, a meghívón diszelgő bizottsági névsort. Ennél kisebb adóját a hálának nem juttathatod nekik. És ők olyan kevéssel beérik...

Harlekin, ha valaha eposzt ír, bizonyára a vigalmi bizottságok tagjait teszi meg epikai hőské. Nagyok ők és hatalmasak. Persze ez a modern világ nem látja a nagyságukat és szatírárt füttyöl róluk. Mely haláltánc!

Vállalkozó szellemű urak még lawn-tennis ruhában járnak, az őszi nap sugarát még be sem vonja a novellákból ismert bágyadtság, a vigalmi bizottságok már megalakulnak. És gyűléseznek minden héten egyszer-kétszer. Farsangi gyűlések... gondold te, kedves hugom. Hohó, nem szabad mosolyogni, ezeket az urakat komoly szemmel kell nézni. Hiszen van elnökük, alelnökük, jegyzőjük, pénztárosuk, ellenőrük és még vagy tízfélé bizottsági tisztviselőjük. A gyűlésen pedig nem folyik a pezsgő, nem. Halalos ítéletet nem tárgyalhat komolyabban a kuria, mint a vigalmi bizottságok az első bál részleteit. Csak a tárgyhoz szabad szólni a gyűléseken, aki zajos derültségre utazik, az halalos veszedelemnek teszi ki magát. A komolyságnak ugyanis van mindig egynéhány óre, megannyi szobra a sablonnak. Mikor már másfél órája vitatkoznak, veszekszenek a bizottság tagjai, akkor egyszerre fülögrik egy cvikkeres ur s megbotránkozva ordítja az elnök felé:

— Miért nem nyitják meg már az ülés?!

Ah, ennek az urnak a *tatik-tetik* a gyönyörűsége, az alkotmányosdi neki a földi boldogság

netovábbja. Az öröm lázas pirjától ragyog az arca, mikor indítványa finálejaképpen elhangzik a tempán, komoran:

— Elfogadtatik.

És a munkából tovább is kiveszi a részét. Hivatalos átiratokat ír, megszámoltatja a meghívókat, bizottsági szakvéleményeket fogalmaz a mintával beküldött táncrendekről, szóval kész vért és életet áldozni, míg hivataloskodásról van szó.

A munka megcsufolása tehát, ha ti nevetek a bizottság botlásán. Isteneim, hát még csak ne is tévedjenek egyben-másban? Végre is olyan nagy bűn az, ha például hangversenyes báli előkészületeknél a sok hűhő közepette inkább mindig, mint gyakran megfélemlenek

1. a hangversenyen közreműködő hűlgyek virágosokról,
2. a fölulvasónak a *tekésára* vagy a vasuti állomáshoz küldendő kocsijáról,
3. a zongoraszáura való tekintettel a zongoráról,
4. a közreműködő kisasszony szülőinek a meghívásáról,
5. a méternyi magasságu pódiumra vezető lépcsőről,
6. — ∞ és több hasonló apróságról?

Ne érje gáncs a farsang legkomolyabb lo-vagjait. A szívük vérzik, a szívük fáj nekik, csak azért, hogy benneteket, kedves hugom, bevezethessenek a terembe és valamennyiőtöknek szel-lemesen elmondhassák:

— A belépőt, ha kegyeskedik, a ruhatárba...

Azután hogy átnyújtottak nektek a tánc-
rendet — illik, hogy megdicsekedjéte a bizottság
ízletét, — és végigtáncolták a bált, hasonlatosak
ők egy frakkban oktató kifáradt uszómersterhez
És, mikor elbucsznak egymástól reggel felé
hangjuk recsebbe suttogó maradványait egy kér-
desre pazarolják:

— A második bált tehát három hét múlva?

(H—u)

A budai Vigadó.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, január 30.

Régi vágya ment teljesedésbe a budaiaknak, amikor a Vigadó építését elhatározta a főváros közgyűlése. És ma már készen áll a díszes épület, hogy állandó otthont nyújtson a főváros jobbpárti vigalmainak s ezáltal megvalósítsa azt a nagy kulturális feladatot, amelyre hivatta van. A Corvin-téren épült új Vigadót ma délelőtt már át is vette *Halmos* János polgármester díszes társaság jelenlétében. A második kerületi városatyák testületileg megjelentek, de sokan voltak pestiek is. Sokan jöttek azok közül is, akik annak idején ellenezték a Vigadó megépítését. Ma megnyugodtak a Vigadó ellenesei, a budaiak pedig büszkék, hogy szebb Vigadójuk van, mint a pestieknek.

A Vigadó a Corvin-tér, Iskola-utca és Fő-utca által határolt telektömbön épült. A díszes renaissance homlokzat a Corvin-térre néz. A Corvin-térről három kapu vezet a márványoszlopos vesztibülbe, a honnan az előcsarnokba jutunk. Négy méter széles márványlépcső vezet az első emeleti előcsarnokba, amely egyszerű és izléses kiképzésével meglep. A mennyezetet festett üveglapok alkotják; az előcsarnokból három ajtó nyílik a 352 négyzetméteres nagyterembe. A nagyterem nagyságára a főváros második terme. Az oldalfal egyik oldalán három képen *Pauli* Erik a reggelt festette meg. A zeneállvány fölött a falak még puszták, oda az est allegóriája kerül. A mennyezetet a tánc és zene istennői tartják. A szobrokat *Mayer* Ede szobrász faragta. Három ivés 350 izzólámpa világítja meg a teremnek szolid és izléses szecessziós stílusban díszített halvány tengerzöld falait.

A nagyterem két oldalán két kisebb terem van, amelyek fehér falait aranyozott buzakalász díszít. A jobboldali teremből visz az ut a magyar stílusban kiképzett étterembe. A baloldali teremből pedig a budai polgári kör díszes és fényesen berendezett klubhelyiségei nyílnak. A palota második emeletén van az anyakönyvi hivatal és a budai könyvtár. A palotát *Kalina* Mór és *Arkai* Aladár műépítésszek tervezték és építették.

A Vigadó megnyitására megjelent közönség a nagyteremben gyülekezett. *Vasiliévits* János tanácsos, az építő bizottság elnöke hosszabb beszédben ismertette a Vigadó építésének történetét. A Vigadó kétszemes van, büszkesége lehet a főváros minden polgárának. Most már van *Budának* is olyan középülete, amely a társadalmat egyesíti. Kéri a polgármestert, hogy a Vigadót a főváros közönsége nevében vegye át.

Halmos János polgármester válaszában megjegyzi, hogy nem ünnepleni jöttek össze, hanem hogy a főváros áldozatkészségén épült palotát átvegyék. A mai napnak nagy jelentősége és fontossága van az egész fővárosra, mert a főváros díszes középületeinek száma emelkedett. A Vigadó megépítésével a budaiaknak régi vágya teljesült s a bu-

TÁVIRATOK.

A háború az angol parlamentben.

London, január 30.

A trónbeszéd felolvasása után a parlament két háza újra összeült, hogy a trónbeszédre adandó válaszfeliratot tárgyalja. Az alsóház ülése iránt óriási érdeklődés nyilvánult. A mikor Chamberlain belépett, teljes esend volt, Campbell-Bannerman az ellenzék, Balfour a kincstár első lordját a kormánypart oldalával fogadta.

Prétymann, mint a felirati vita első szónoka, feliratot indítványoz, melyben a Ház szimpátiáját fejezi ki mindazoknak, akik a háború által szenvednek. A nemzet — ugymond — a legnagyobb csodálattal néz a vitéz katonákra, de mélyen sajnálja, hogy oly sokan estek. A háború a nemzeti szellemet nagyban fokozta, ami most a brit birodalom minden részében kifejezésre jut. A háborút faji ellentétek idézték elő, amelyeket felületes, nem tényleges okok kielésítettek. Ha valaha tisztelnie kellett egymást két népfajnak, úgy ez a holland és az angol népfaj. Ha a háború elmúlt és a szerencsétlen viszonyok, melyek azt előidézték, elhárítottak, akkor a hollandokat és angolokat békében és barátságban reméli látni egymás oldalán a brit lobogó egíze alatt. Sajnálja azt a szerencsétlenséget, mely a brit fegyvereket érte, de a nemzet egyértelműleg el van tökéltve, hogy a szerencsétlenség jóvá teszi. Reméli, hogy a ház azonnal és örömmel fog megszavazni több pénzt a hadviselés céljaira. (Gúnyos tetszés és radikálisok padján.) A XIX. század utolsó napjai óta Anglia igen nehéz helyzetet áll szemben. Az egyik oldalán Anglia ellenségei, akik sóváran kutatják a gyengeség, ingadozás és egyenlenség jeleit, a másik oldalán egy fegyverben álló birodalom, mely azt várja a parlamenttől, hogy fejezze ki egyértelmű elhatározását, hogy a harcot kielégítő befejezésre juttatja. E kettő közül melyiket fogják a Ház tagjai kielégíteni? (Tetszés.)

Henri P. Pease pártolja a feliratot és örömet fejezi ki a Szómaüggyben létrejött barátságos egyezmény fölött, miközben hangsúlyozza Anglia és Németország kölcsönös kereskedelmi érdekeit. A szónok igazságszónok és szükségességnek tartja a háborút. A háborút mielőbb arra az egyetlen befejezésre kell juttatni, melyet Anglia megengedhet. (Tetszés.)

Aztán Campbell-Bannerman szólalt föl. Mindenki azt hitte, hogy az ellenzék vezére, tekintettel arra, hogy az utolsó liberális kormányban hadügyminiszter volt, nem fogja szóba hozni a hadsereg szervezésének és a hadviselés módjának kényes kérdését. De nem így volt.

— Ő is csak ismétli azokat, a miket az előtte felszólaltak mondtak — így kezdte a volt hadügyminiszter — hogy tudniillik számíthat az ő támogatására a kormány, a mikor igéri, hogy tekintet nélkül a költségekre, erősen kívánja folytatni a háborút s így vissza akarja hódítani a brit területeket az ellenségétől. De ezental ami a háború előzményeire tartozik, abban nem támogathatja a kormányt, mert nem ért vele egyet. Ha tekinteti azt a csekély katonai előrelátást, amely ellenséges összeköttetésekre vezetett, feltétlenül el kell ítélnie a kormányt, amely — noha senki sem akart egy arasznyi területet a boerok földjéből s egy parányit sem iparkodott elvenni a boerok szabadságából — mégis úgy jár el, hogy a boeroknak Jameson betörése következtében volt okuk a bizalmatlankodásra s a kabinet még sem tett semmit ennek a gyanakodásnak eloszlatására. A fokföldi gyarmatokkal a kormány nem bánt illő gondossággal. Azért a véleményért, hogy a háború kikerülhetetlen volt, most a történetek után megérdemli a kormány, hogy elkeressék. Azt hiszi, hogy a kabinet csak meg akarta ijeszteni a boerokat.

Megrója a kormány, hogy nem küldött Dél-Afrikába oly nagyszámú csapatokat, hogy képesek legyenek gyorsan behatolni Transvaal belsejébe.

Mennél tovább tart a háború, annál aggasztóbb a helyzet. Egészen más körülmények között ül most össze a parlament, mint tavaly októberben, amikor a háború megkezdődött. Akkor mindenki abban bizakodott, hogy elegendő haderőt küldenek Dél-Afrikába; azzal meglehetően volna szabadítani az angol területet az ellenség invázióitól s az ellenség földjén teremtet volna a mi seregünk. De ez a reményünk nem vált be. Angolországot olyan kudarc érte s annyi derék katonája esett el, hogy most már alig van remény a sikerre, alig van reményünk, hogy bárosok egy lépésével is közelebb juthassunk kitűzött célunkhoz.

A vita folyamán Fitzmaurice módosítványt indítványozott, melyben sajnálkozás fejeztetik a tudás, előrelátás és ítélőképesség hiánya miatt, melyet a

kormány egy a délafrikai ügyek vezetésében 1895. óta tanúsított, valamint a jelenlegi határ előkészítése körül is.

London, január 30.

A felsőház elfogadta a feliratot. A vita folyamán Salisbury miniszterelnök megrója azokat, kik az 1881. és 1884. évi szerződéseket aláírták és ezeket mondja a transvaali fegyverkezés okainak. Bár a katonai hatóságok akciói annak megvizsgálása bölcsebb dolog, mégis jobb volna azt alkalmasabb időre halasztani. A hadtudományt a szárazföldön oly alapos odaadással tanulmányozzák, ahogyan egyetlen más tudományt nem művelnek. Mi — ugymond — öt nagy katonai hatalom által vagyunk körülvevve, de a legnagyobb fontosságú dolgokban azoktól egészen eltérő politikát követünk. Én nem hiszem, hogy a brit alkotmány, ahogy most alkalmazzák, perhorreszkálna egy jó haborgépezetet. A mostani pillanatban nem tartom hasznosnak a kritikát. Most mindnyájunknak egyetűlnünk kell, hogy a teljes megaláztatás helyzetéből, mely nem ment a veszélyektől, kiragadjuk magunkat. Törekvésünknek arra kell irányulnia, hogy amily gyorsan csak lehet, kiszabadítsuk magunkat oly helyzetből, melyet nem engedhetünk soká tartani. Ha nem rendeljük alá az összes kis szenvedélyeket annak az egy nagy kötelességnek, hogy a birodalmat fenntartsuk, akkor az a veszély fenyeget, hogy a birodalom fénye beszenyvezeték és talán integritása is fenyegetve lesz.

Rosebery lord kijelenti, hogy Salisbury beszéde nem illik az alkalom legnagyobb komolyságához. A kormány magatartását a multban egy napon meg fogják vizsgálni és élesen meg fogják támadni. Most azonban azt akarja tudni az ország, hogy mit szándékozik tenni a kormány.

Páris, január 30. A Figaro jelentése szerint a szultán Lobet elnöknek elküldte a Nizami-el-Intiazrend nagycsillagját.

A király toasztja.

Berlin, január 30. A No. dd. Allg. Ztg. közli Ferenc József király pohárköszöntőjének szószentí szövegét, amelyet Vilmos császár születésnapján rendezett diszebédén mondott. A pohárköszöntő szövege ez:

Benső vonzalommal és tántoríthatatlanul a szövetséghez való hűségben üritem poharamat hű barátom, Vilmos császár egészségére.

A cseh nagybirtokosság.

Prága, január 30. A konzervatív cseh nagybirtokosság klubja ma gróf Pálffy elnöklété alatt ülést tartott, mely este 7 órától 10 óráig folyt. Az ülésről a következő kommunikát adták ki:

A cseh nagybirtokosság klubja elhatározta, hogy a kormány meghívását a békítő értekezletre elfogadja és képviselőiként gróf Pálffy, Schwartzenberg Frigyes herceget és gróf Bouquoit küldte ki. A klub kijelenti készségét arra, hogy ez akció célját minden erejéből előmozdítja és reméli, hogy e kísérlet a nemzetiség egyenlőségén fog alapulni és a birodalom és a tartományok javára sikerre fog vezetni.

Milán ellen.

Belgrád, január 30. Itteni udvari körökben nagy és kinos feltűnést kelt az a hír, hogy az összes politikai pártok fejei tárgyalásokat indítván egymás közt a végett, hogy milyen módon lehetne a Szerbiában dúló viszálykodást megszüntetni és a fennforó kérdéseket megoldani. Ribarác doktor, a liberális párt vezére, aki az Orenovicz dinasztia leghívebb embere, kijelentette, hogy belátja, hogy a normális állapotok helyreállításának egyedüli módja Milán exkuzív eltolódása, mert az ő jelenléte örökös nyugtalanosságot okoz, és önkreteezi Sándor király presztizsét egy a bel-, mint a külföldön.

Ebből úgy látszik, hogy az összes pártok egyesülni akarnak Milán elváltatása céljából.

A francia tengerészeti javaslat.

Páris, január 30. A kormány ma előterjesztette a flotta szaporítására, a kikötők felszerelésére és a partok és gyarmatok védelmére, valamint tengeralatti kábelek építésére vonatkozó javaslatokat. A kiadások, melyeket e javaslatok maguk után vonnak, kerek 900 millió frankra ruvák. de több évre osztatlan fel és a költségvetési bevételekkel, nevezetesen az évi hajóépítkezésekre szánt 107 millió hitellel fedeztetnek. A flotta szaporításáról szóló javaslat 476 millió kiadást előirányoz 6 pancélos hajó, 5 cirkáló, 28 torpedóromboló, 112 torpedónaszád és 26 tengeralatti torpedó építésére. E hajók építése 1907-ben fejeztetnek be. A kikötők felszereléséről szóló javaslat 140 milliót igényel a bisartai kikötőépítkezésekre és a taigoni, dekari stb. hadsereggyárak átalakítására.

Bulgária — királyság.

Szófia, január 30. A hivatalos cáfolatok ellenére az itteni diplomáciai körökben küszöbön állónak tartják Bulgáriának független királysággá való proklamálását. A bolgár kormány már értesítette is a szövetséges román kormányt, hogy Oroszország és Ausztria-Magyarország már beleegyeztek a proklamálásba.

Pétervár, január 30. A félhivatalos St.-Petersburgi Vjedomosztvi megerősíti azt a hírt, hogy Bulgáriát nemsokára királysággá fogják proklamálni és ezuttal kimondják a szultántól való teljes függetlenségét.

A cár és a finnek.

Helsingfors, január 30. Miklós cár egy távirat, amelyben Finnország főkommandója a rendk hu alattvalói bódolatát közölte vele, ezt válaszolta:

Ösztintén köszönöm a rendelkez az irántam és családom iránt való hűség és ragaszkodás érzelmeinek kifejezését.

A kínai zavarok.

Köln, január 30. A Kölnische Zeitungnak táviratozzák Pétervárról: Az itteni mértékadó körök nem hiszik, hogy a kínai trónváltozás következtében komolyabb események fognak bekövetkezni. Az özveyg eszázárné idegenellenes törekvése erősen érezhető ugyan, de ennél sokkal aggasztóbb Japannak növekedő befolyása. Ezt a veszedelem csak úgy lehet leküzdeni, ha valamennyi európai nagyhatalom és Amerika a hágal békekonferencia alapján el van határozva, hogy a státuskvót Kínában fenntartsa, csak hogy fájdalom, nem lehet valamennyi hatalom egyetértésére föltétlen bizonyossággal számítani, de Németországról egész bizonyossággal föl lehet tenni, hogy Kelet-Ázsiában Oroszországgal karöltve fog eljárni.

A francia klérus megrendszabályozása.

Páris, január 30. Az Elysée-palotában ma tartott minisztertanácsban Waldeck-Rousseau miniszterelnök közölte annak a levélnek a tartalmát, amelyet a párisi érsekhez intézett az asszumpcionistáknál tett és a Croixban közölt látogatása tárgyában, továbbá az érsek választát, amelyben kijelenti, hogy a szeméret vetett cselekedetek nem volt politikai természetűe. A levélben az érsek tiltakozik az ellen a ráfogás ellen, hogy ő ellensége a köztársaság kormányának. A miniszterelnök erre a levélre azt fogja válaszolni, hogy a kapott felvilágosítást után azt hiszi, hogy a Croix közleménye a látogatás egyes körülményeit nem adta hiven vissza, mindazonáltal az érsek szokatlan eljárását csak rosszalhatja.

Azoknak a püspököknek, plébánosoknak és adminisztrátoroknak, akik az asszumpcionisták elítélés ellen tiltakoztak, feljuggesszük a járulékaikat.

Páris, január 30. Azok között a főpápek között, akik az elítelt asszumpcionistához tünetőleg levelet intéztek s ezért a kormány fegyelmi uton megvonta tőlük a járulékaikat, vannak az aizi érsek, a versaillesi, monpellierisi és a vivierei püspökök. Az asszumpcionisták lapja ennek következtében kijelenti, hogy e rendszabály további alkalmazásának megakadályozása céljából nem teszi közzé a többi püspökök és lelkészek leveleit.

Közgazdasági táviratok.

New York, január 30. (Értéktársaság.) Váltó Londonra 4.88.—. Váltó Berlinre 94.1/2. Ezüst 59.7/8.

New York, január 30. (Terménytársaság.) (Zárlat) Gyapot. New Yorkban helyben 8.—. (8.—). Februára 7.67. (7.59). Áprilisra 7.64. (7.57). New-Orleansban helyben 7.9/4. (7.11/16). — Petroleum Stand white New Yorkban 9.90. (9.90). Stand white Philadelphianban 9.85. (9.85). Refined in Cases 11.10. (11.10). Credit Balances at Oil City 16.8. (16.8). — Zsír: Western steam 6.10. (6.20). Robe és Brothers 6.30. (6.40). — Tenocri irányzata gyenge. Januára —.—. (—.—). Májusra 38.7/8. (39.1/8). Juliusra —.—. (—.—). — Buza irányzata gyenge. Piros ősi helyben 76.7/8. (77.7/8). Januára —.—. (—.—). Márciusra 75.1/2. (76.7/8). Májusra 74.1/8. (75.7/4). Juliusra 74.1/4. (75.1/8). Gabona szállítási díja Liverpoolba 3.—. (3.1/2). — Kávé: fair Rio 7. sz. 8.1/8. (8.—). Februára 6.65. (6.65). Áprilisra 6.70. (6.75). — Liszt: Spring Wheat clears 2.75. (2.75). — Cukor: 3.12/16. (3.12/16). — On: 28.25. (28.—). — Riz: 16.50. (16.50). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, január 30. (Terménytársaság.) (Zárlat) Buza irányzata gyenge. Januára —.—. (—.—). Májusra 67.7/8. (69.7/8). — Tengeri irányzata gyenge. Májusra 32.9/4. (33.—). — Zsír: Januára —.—. (—.—). Májusra 5.87. (5.92). — Szalonna short clear 5.77. (5.75). — Sertéshús: Januára —.—. (—.—). Májusra 10.62. (10.75). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

TÖRVÉNYSZÉK.

Vesztróczy és társa.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, január 30.

Az anyalföldi tébolyának egyik szomoru és mindenképpen szármalasa alakja Vesztróczy István, aki még alig néhány évvel ezelőtt a főváros hatodik kerületének volt előjárója. A mellett, hogy a kerület ügyeit intézte szegény Vesztróczy István jól-rosszul, ráért arra is, hogy egy Nagy Ferencné nevű özvegy-asszony vagyoni viszonyait rendezze, — rosszul, igen rosszul. A Nagy Ferencné üzlete ugyanis abból állott, hogy Vesztróczy István segítségével az asszony, adóssággal terhelt házakat vásárolt össze s házmeiert, házgondnokot szerződtek, természetesen igen magas kaució mellett. Vesztróczy István nagy csalafintasággal csinálta a dolgokat, ha valamelyik házmeier aggódni kezdett a kauciója miatt, szép szóval nyugtatta meg őket a kerületi előjáró, ígért állást, összekötést és sok más egyebet. Eközben Nagy Ferencné bebeszélte a biztosítékul letett összegeket s mikor egy időre szünetet kellett tartani a manipulációkban, Vesztróczy a gondjaira bízott hivatalos pénzekhez is hozzányúlt, aminek az lett az eredménye, hogy a kerületi előjárót felfüggesztették hivatalától. Most már összedől a ravaszsággal és gazsággal felépített ház. Nagy Ferencné feljelentéssel kezdte el bírni, Vesztróczyt börtönbe vetették s így a derék matróza egy napon elszökött a fővárosból. Bebarangolta fél Európát, de aztán, hogy elfogyott a pénze, megint csak visszavágyott Budapestre. Gyalogosan jött, hosszú, nehéz utról s egyenesen a vizsgálóbírónál jelentkezett. Megindították ellene a vizsgálatot, vád alá helyezték s ma tárgyalta bűnügyét a budapesti törvényszék Agoraszó Péter elnöke alatt. A vádhatóságot dr. Pataki Gyula királyi alügyész képviselte, a vádlottat dr. Fried Vilmos védte.

Nagy Ferencné a régi jó időkben maradt bársongyalárban, selyemruhában jelent meg bírái előtt. A börtön nem sokat törött le az arca szépségéből, szép asszony ma is még, egyenes, mint a jegenye s kedves a beszéde. Az általános kérdésekre elmondja, hogy negyvenkilenc éves, két gyermek anyja, bűntelen.

— Ön azzal van vádolva Nagy Ferencné, hogy Genál Gyulától, Klíno Gézától két-ötezer forintot, Issák Istvánól, Frey Lajosól két-kétezer forintot, Sehey Károlytól hatot, Just Péteről ezerhatszáz, Sárosi Istvánól ezeröttszáz, végül Török Istvánól ötszáz forintot, összesen tehát huszonegyezer forintot elcsikkasztott. Kezdjük el először a Genál Gyula dolgát. Előbb azonban mondja meg, mi az ön foglalkozása?

— Haztulajdonos vagyok.

— Az nem foglalkozás.

— Sporttelepem is van.

— Az sem foglalkozás.

— Akkor hát magánzó vagy, felelte az özvegy.

Azután panaszkodott, hogy a vizsgálati fogság nagyon megviselte az emlékező tehetségét, de ez az aggodalma a tárgyalás során alaptalanak bizonyult, mert Nagyné jól emlékezett mindenre, főleg arra, ami mentésére szolgált. Az általános kérdések után Genál Gyula mérnököt hallgatta ki az elnök, aki elmondja, hogy 1897-ben egy kis hirdetésben olvasta, hogy Nagy Ferencné házgondnokot keres. A föltételek igen előnyösek voltak, mert Nagyné hús száz forint fizetést és haromszáz forint lakasbért ígért.

— El is mentem rögtön Nagynéhoz s természetesen föl is fogadtam s még jól jártam, hogy ötezer forint kauciót kellett lennem. A szerződés megkötése után Vesztróczy elvezetett az Örmölygy-utcai házba s ott igen komolyan bemutatott a lakóknak: — Az új házgondnok!

Nagy volt a meglepetésem, mikor csakugyan el akartam foglalni az állásomat, mert ekkor tudódott ki, hogy már a bíróság föltette be a házgondnoki állást a zárgondnokkál. Kértem az óvadékomat, de természetesen nem adták vissza, ellenben váltót azt kaptam.

— Milyen címen adta Nagynének a pénzt?

— Kaució címen.

— És mikor kötötte ki, hogy a pénzt fölhasználhatja?

— Mikor a közjegyzőhöz mentünk.

— A közjegyzőnél ön még habozott?

— Igen. Meg akartam előbb győződni, mennyi teher van a házban, amelyre a kauciót rá akarta táblázni, de Nagyné kijelentette, hogy rá rögtön alá nem írom a szerződést, más gondnokot keres.

— Tudja ön azt, hogy a házat elárverezték?

— Tudom. A ház hetvenötezer forintra volt becsülve s negyvenötezer forintért kelt el. Az én követésem jóval hatrább volt s így nem kaptam rá semmit.

Nagy Ferencné evvel szemben avval védekezett, hogy az örmölygy-utcai házat 56.000 forintért vette. Negezezer forintot lefizetett s elváltatta a jelzálogterheket.

— Az elnök: Ön, ugy látszik, nem fizetett a házra egy krajcár sem, mert a bankterheknek kívül tizenötezer forint vetélárhátralék van rá táblázva. Kinek a tanácsára keresett kauciót házgondnokot?

— A régi házmeierem a házbért elcsikkasztotta. Akkor mondta Vesztróczy, hogy az ilyen bajnak csak úgy lehet elejét venni, ha a házgondnok kauciót ad.

— S ki jelentkezett önnél?

— Többen jelentkeztek nálam, köztük Genál ur, akinek azt mondtam, hogy csak úgy fogadom föl, ha 3000 forintot ad kölcsön. En azt a szót: kaució addig sohasem hallottam. Nekem kölcsönpénz kellett, mert föltábláltam az ony vízi biciklit, melyet értékesíteni akartam. Kellott azonkívül pénz egy sporttelepre is.

— Minek bocsátkozott ilyen vállalatokba, ha nincsen pénze?

— Olyan nő vagyok, aki nem szeret foglalkozás nélkül élni. Nekem egy pátensem van, melyet kitűnőnek találtak itthon és a külföldön s ha fölleltést nem tesznek ellenem, már régen kifizettem volna minden hitelezőmet. De rosszul bántak velem.

Szabó bíró: Az örmölygy-utcai ház mindössze ezer forintot jövedelmezett, hogy bírhatott az meg egy ezer forinttal dotált gondnokot?

Vádlott: Ha jól kezelték volna a házat, megbirta volna.

Pataki: Ki tette közzé az próbihirdetéseket? Vádlott: Vesztróczy.

— Honnan vette ön markovicai előnevét? — A férjemtől maradt rám ez is, meg az özbüki előnév.

— Miért írta az egyik szerződésben markovicai, a másikban özbüki előnévét, majd egy másikban előnév nélkül, vagy csak a családi nevét írta alá?

— Én nem tudom. Ugy írtam, a hogy Vesztróczy diktálta.

— Majd megmondom én. A mikor a házmeiertől kauciót veit s belevezetett abba, hogy betáblázza a kauciót, akkor markovicai Nagy Ferencné néven írta alá a szerződést, az ingatlanok telek-könyvi tulajdonosa pedig özbüki Bauer Róza volt s a házmeier nem táblázhatta be a kauciót...

— En azt a nevet írtam alá, amit nekem Vesztróczy mondott.

— Hogy fizették az örmölygy-utcai házbán a házbért?

— Negyedévenként.

— S mit fizettek a lakók negyedévenként?

— 1250 forintot.

— Minek kellett hát ötezer forint kaució, mikor a negyedévi bér csak 1250 forint volt?

— Nem tudom.

Elnök: Ne tettesse magát. Igaz, hogy a véletlen segít önnek, mert Vesztróczy megőrült s így könnyű arra tolni mindent.

— En nem tartadok semmit s ha módomban lesz, ki is fizetek mindenkét, nem akarok tartozni senkinek. Azért mentem Londonba is, hogy értékesítem a találmányomat s míg odajártam, megtudtam, hogy keresnek. Kértem mindenfelől pénzt, hogy haza jöhessenek, de nem küldtek s ygalog jöttem haza. Ha a külföldiek nem lettek volna olyan jó emberek, éhen haltam volna az uton.

A bíróság ezután Genál Gyulánét hallgatta ki, aki azt mondja, hogy kezdetben nem volt nyíre, hogy férje elfoglalja ezt az állást, de később, hogy belenyugodott, elutazott Váshármlyre s elhozta a kaucióra valót.

— Kaucióra? Igy mondták?

— Igy. De én mindjárt csalónak tartottam ezt az asszonyt. A férjem kiváságára tettem csak, hogy megnyugodtam. Szombaton adtuk a pénzt, vasárnap már tiszta dolog volt, hogy meg vagyunk csalva.

Dr. Fried Vilmos védő előterjesztésére, hogy a bíróság idézze be dr. Hajós Béla közjegyzőt és Gyöngyösi Lajost, aki zárgondnoka volt Nagyné örmölygy-utcai házában, — a törvényszék a védelem kérésének teljesítése érdekében a tárgyalást felfüggesztette s folytatását d. u. 4 órára tűzte ki.

A délutáni tárgyaláson előbb dr. Hajós Béla közjegyzőt hallgatták ki a telek-könyvi betáblázások és a szerződés készítése ügyében.

Gyöngyösi Lajos zárgondnok előbb Nagyné szolgálatában állott a sportintézetnél, ahol pénztáros volt. Miután tönkre ment a vádlottón ezen vállalata, szeszüzletet nyitott Nagyné örmölygy-utcai házában. Ott a bíróság által zárgondnoknak kinevezve az Örmölygy-utca 17. számú házra, őt az általa gondnokolt ház ügyeire hallgatta ki a bíróság.

Dr. Pataki ügyész: Mennyi volt a háznak évi bruttó-jövedelme? Tanu: 4000 forint körül volt. Dr. Fried Vilmos: Lehetséges-e, hogy csak 5-6 nap teltelt el az ön zárgondnoki kinevezése és Nagynével való találkozása között. Tanu: Igen.

Elnök Nagy Ferencnéhez: Igy volt a dolog, ahogy Gyöngyösi elmondta? Vádlott: Nem ugy volt.

A vádlott Nagy Ferencné azután kijelentette a bíróság előtt, hogy kifizetett volna mindenkét, ha le nem tartóztatják.

Elnök: Miből? Hisz nincsen önnek erre födézete.

Vádlott: Nagy összekötésem volt a bankokkal Londonban s a találmányom révén is... Dr. Pataki alügyész: Ugyan ne meséljen, hisz ön Londonból kéregető leveleket irt haza. Még a szállodai számláját sem tudja kifizetni.

Vádlott: Igaz, mert nem vittem elegendő pénzt magammal.

Elnök: Ön a nefelejs-utcai házához már szerződött 2000 forint ovadékkal Issák István, miért szerződötté oda még 6000 forint ovadékkal gondnoknak Sehey Károlyt is?

Vádlott: Fűrődöni mentünk s Vesztróczy mondta, hogy fogadjunk gondnokot, akinek Issák házmeier majd elszámol a házbérrel.

Elnök: Erre ugyan felesleges volt a második gondnok. Frey Lajos fővárosi hivatalnok még mint tényleges főhadnagy Vesztróczy révén ismerkedett meg Nagynéval. Egy ügynök által kerestett panaszos házgondnoki állást. Igy került össze Nagynéval, aki a nefelejs-utcai házba szerződötté őt házgondnoknak 2000 forint biztosítékkal.

A tárgyalást holnap folytatják.

§§ Esküdtek kisorsolása. A pestvidéki törvényszéken Rónay Kamill táblai bíró elnökölésével ma délelőtt sorolták ki a február havi esküdteket. Rendes esküdtek lettek: Majthényi Károly földbirtokos (Versegh), Halász Olivér földbirtokos (Alsó-Dabas), Laczkovits Dező földbirtokos (Szt.-Lőrinc-Káta), Koszler Károly földbirtokos (Szt.-Lőrinc-Káta), Szemlek József terménykereskedő (Vác), Drincsis Kornél fa-kereskedő (Szt.-Endre), Réti János mérnök (Rákospalota), Guolt Kálmán uradalmi pénztárnok (Ráckeve), Faragó Károly állatorvos (Alsó-Dabas), Magyar-Kossa Samu nagybirtokos (Tápió-Szt.-Márton), Beniczó József uradalmi tiszt (Pusztaszat), Hennings Vilmos vasuti hivatalnok (Rákospalota), Faith Vince halász (Ráckeve), Vuics Döme földbirtokos (Pomáz), Kurz György kereskedő (Pomáz), Holly Jenő kereskedő (Aszód), gróf Zay Arnold földbirtokos (Szt.-Endre), Dinnyés Lajos földbirtokos (Alsó-Dabas), Baráth Gyula főbíró (Ócsa), br. Bornemisza Béla kőbányai alkalmazott (Visegrád), Beckert György magánzó (Vác), Dessenoff János gazdasági intéző (Szent Márton-Káta), Kálmán István gőzmoznár (Tura), dr. Altvater József orvos (Ujpest), Fiedler Lajos magánzó (Monor), Ehrenwald Vilmos fakereskedő (Ujpest), Seiner Samu gyáros (Ujpest), Linc Lajos füstöművész (Ujpest), Chernel László szőlőkezelő (Hévíz). Pótesküdték: Müller Lipót nyug. tanító (Nagygyéreny), Valla László könyvelő (Vác), Fedor Sándor cipész (Vác), Boross Jakab gabonakereskedő (Vác), Luszanyi Károly szikvizgyáros (N.-Káta), id. Herka Károly náutujánados (Ujpest), öreg Kúta Imre földműves (Szt.-Lőrinc-Káta), Egyházi Lajos földművelő (Duna-Bogdány), Taligás Mihály földműves (Ráckeve), Hufnagel Imre fűszerkereskedő (Vác).

§§ Albiró ur legénykedésai. A németújvári járásbírósi albiróról ily szót a vádiratban foglalt jellemzés: Uj Sándor olyan igazga természetű, hogy az intelligencia már azokat a helyeket is kikerüli, hol az albiró meg szokott fordulni. Miután pedig dr. Wipplinger Róbert járásbíró is az intelligenciához tartozik, messze elkérülte az albiróját s óvakodott tőle. A sors azonban mégis egy helyre vitte egyszer a két embert. Az albiró ur ugyanis a Korona vendéglőben szórakozott egyizben s annyira elázott, hogy kocentás közben lefordult a székről, ami azonban nem zárta ki, hogy az éppen belépő Wipplingernek oda ne ijenze a pincérrel:

— Mond meg neki, hogy be ne merjen jönni, mert kidobom! Ez volt az ellenségeskedés nyílt kitörésének kezdete, melyet csakhamar a teljes kifejlődés követett, mikor Uj Sándor erős szóváltás után arcul ütötte a főnökét, aki azonban nem maradt adós a megtorlásra s ugy visszatértette bántalmazóját, hogy az albiró kalapja messze leröppült a fejéről. A vádirat híven elmondja ezeket az épületes részleteket. A győri ítéletábla mint elsőfoku fegyelmi hatóság előtt a királyi ügyész hivatalvesztéssel akarta megbüntetetni a kikapós albirót, de a tábla csupán száz forint pénzbüntetéssel sújtotta. Ezt az ítéletet most a kuria is megerősítette.

§§ Halálosítélet és felmentés. A tomesvári Erzsébet külvárosban Kuzman György fazekasmester a rézmérgezés tünetei között meghalt. A felboncolt hulla egy részét felküldték az országos vegyészhez, aki megállapította, hogy a hullarészben tíz centigramm arzénsavnak megfelelő arzén van. A gyuan az elhunyt neje ellen irányult, akit azonnal vizsgálati fogságba helyeztek. A tomesvári törvényszék előtt ma tartották meg a tárgyalást, amelyet Joannovits Döme tablabíró vezetett. A vádat László József alügyész képviselte. Vádlottat dr. Fáy Ignác védte. Az alügyész vádbeszédeben részletesen ismertetette a tényállást s a bizonyítékokat és halálbüntetést kért a vádlottat. A bíróság a vádat beigazoltnak nem látta s a vádlottat felmentette. Az alügyész felebbezett.

Nyílttér.

Med. univ. Dr. Neményi Honfi

fog- és szájbetegségek-szakorvosa lakását

VI., Nagymező-utca 7. I. em. helyezte át. Rend. 9—1-g, 3—0-ig.

FIOMEI

4 1/2 kgr. Modjokortó
Jáva-kávét 7 ft 87 kr.KÁVÉBEHOZATALI
TÁRSASÁGElyámolvás és bérmentve.
Arjegyék ingyen.A budapesti hitellezői védegyelet
legnagyobb fájdalommal jelenti alapítójának és
alapítója öta fíradhatlan emökének

maróthi

Fürst Jakob

urnak

f. hó 25-én Nizzában történt gyászos elhunytát.

A drága halott hült tetemei f. évi február hó 1-én d. e. 10 órakor fogtak a gyászházból (V., Sas-utca 20/22. sz.) örök nyugalomra helyezni.

Az egyesület tagjai testületileg való részvét által fogtak az Elhunyt felejthetetlen emléke iránti hálnak kifejezést adni.

Budapest, 1900. év január hó 29-én.

Isten áldása drága emlékére!

Zorzi János

román kir. uradalmi főerdész

f. hó 25-én, 65 éves korában 2 havi tüdő-
betegség után meghalt. Temetése e hó
27-én ment végbe számos résztvevő jelen-
léte mellett. Elhunytát özvegyén és 2 fián
kívül kiterjedt rokonság gyászolja.A Magyar Kereskedelmi Csarnok
legnagyobb fájdalommal jelenti érdeműs és buzgó
alelnökének

maróthi

Fürst Jakob

urnak

e hó 25-én. Nizzában történt gyászos elhunytát.

A drága halott hült tetemei f. évi február hó 1-én, d. e. 10 órakor fogtak a gyászházból (V., Sas-utca 20/22. sz.) örök nyugalomra helyezni.

Az egyesület tagjai testületileg való részvét által fogtak az Elhunyt felejthetetlen emléke iránti hálnak kifejezést adni.

Budapest, 1900. év január hó 29-én.

Isten áldása drága emlékére!

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alak-
jáért nem felelős a szerkesztőség.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

L. H. Vác. Semmi tudomásunk nem volt arról a körülményről. És most már ezt is tudva, csak azt ismételtük, hogy annak az embernek a megdicsőítését cselekedte minden dicsegetésre érdemes is, mert derék, erős és bátor. A másik, amit én említ, bizony gyöngye és kicsinyes. De hát így keverődnek a színek.

N. J. I. A pénzügyminiszter kivételes engedélyével tanított oklevél alapján is beiratkozhatik az államháztartásügyi tanfolyamra, rendező körülmények közt azonban csak középiskolai érettségi vizsgával. Nem lehet német egyetemre. 3. Jegyzői pályára lehet, feltéve, hogy van már egy évi közigazgatási gyakorlata. 4. Önkéntességi joga van. A folyamodás-hoz mellékelendő: a születési, tanulmányi, belépési és illetékesi bizonyítványok s ha államköltségen kíván szolgálni, községi szegénységi bizonyítvány s annak az igazolása, hogy közvetlen hozzátartozói

még a kinostári ellátási költséget sem képesek viselni. 5. Nem lehet póttartalékos, ha csak mint nevelő működik s nem mint tanító.

Venus, Temesvár. 1. Azt kell kimutatnia, hogy legalább 600 forintot jövedelmez, a tisztai ranggal összeférő állása van. Ezt helyhatósági bizonyítványval igazolhatja, mindenesetre azonban az alkalmaztatásáról szóló bizonyítványt láttatnia kell a politikai hatóság által. Ezredparancsnoksághoz adja be. A honvédségnél ugyanaz kell, ami a közűsöknél. 2. Szolgálati uton bármikor kérheti a próbaszolgálatra való behívást, melynek letelte után újból vizsgáztat. 3. Kereskedelmi érettségivel lehet élelmezési, számviteli tiszt, mérnöki oklevéllel a mérnöki karhoz, építészeti oklevéllel az építészeti osztályhoz juthat. Egyébként, ha Dominke János v. cs. és kir. százados katonaiügyi irodájához (Budapest, VII. Kerespesi-ut 6.) fordul, elintéznék ön helyett mindent.

Éva lánya. Azért, mert abban az ügyben semmi újabb nem történt. A törvényes folytatja a vizsgálatot. Ha majd végtárgyalásra kerül a dolog, kíváncsisága újra ki lesz elégitve.

D. J. O. É. föellenőr a budapest-balparti üzletvezetősnél (VI. Teréz-körút 60.)

S. F. Nagy-Kanizsa. Legyen nyugodt, ha a bizottság azt írta a kérvényére, hogy előnyösebb feltételek mellett adta ki a husszállítást, az úgy is van. A bizottság az ajánlati árakról s a döntésről beszámolni tartozik a honvédelmi minisztériumnak. Kantonálnál pedig nem érték ilyen dolgokban a tréfát. Különben pedig meg kell jegyeznünk, hogy a Pferde-lieferantia is van magyarban egy jó kifejezés: lószállító. Ezt tessék használni.

R. Géza, Sopron. Lehet, de sokáig kell várnia, mert először a számvivő örmesteri rangot kell elnyerni s szakadatlan tanulás után leteheti a számvivő-hadnagyi vizsgát. Mint hadnagyi, vagy hason rendfokozatban álló kezelőtiszt havonként 100 korona és mellékilletmények, mint III. osztályú számtiszt havonta 120 korona és mellékilletmény stb. Mint csapatist, 80 éven aluli hadnagynak nősülési esetében évi 1500, 30 éven felülnek évi 1000 frt mellékjövédelmet kell kimutatni. Kezelőtisztek ennek felét kötelesek kimutatni.

S. J. T. Méltóztassák a kérdést világosabban feltenni, akkor szívesen válaszolunk.

Corvin-kávéház. Az a megszólítás mindig valamely bizalmasabb viszonyt feltételez, vagy pedig vakmerő tolokodás a megszólítottal szemben.

K. J. Új-utca. Jól van Pistike. Megmondjuk Móra bácsinak, igazabban megírjuk neki kincses Kolozsvárra és ha jó lesz, de mindig igen nagyon jó lesz, hát teljesíti a kívánságát.

H. M. Budapest. Sajnáljuk, de tudunkkal hozánk ilyen kérdézősködés nem érkezt.

Kadétkasszony. Szíves köszönet kedves érdeklődésért. Időközben már teljesült a kívánsága. Valamennyi aposztrofált kollegánk üdvözlését küldi önnek. A sorsjegyekről legközelebb.

U. K. Komárom. Dr. Korányi Frigyes, dr. Stern és dr. Terray. A furdót és az ásványvizet majd az illető orvos ajánlja. Különben a beteget okvetlenül látni kell, hogy az orvos tanácsot adhasson neki. Ugyanez a válaszunk a harmadik kérdésre is.

Egy nő. Köszönet a szíves figyelemzésért. 118.744. számú előfzető. Annak a kis társaságnak teljes joga van hozzá, hogy ne fogadjon be senkit, ha egymás között úgy állapodtak meg.

Szilágyi és Hunyady. Szilágyi nyerte meg a játékot.

F. B. Budapest. A tizes.

Árpád álma. Keresse föl a szerzőt, VII. Erzsébet-körút 44. számú lakásán, ott mindenesetre meg fogja kapni.

Z. J. Marosvásárhely. Első berlini óvadék-társaság részvénytársaság VIII. Sándor-utca 4.

G. A. Torda. A zsidó felekezethez tartozik.

E. J. Brassó. Akármilyen sorsjegyek is azok, méltóztassék csak a számaikat tudatni s mi szívesen utána nézünk.

117.964. sz. előfzető. Irjanak a Singer és Wolfner cégnek (VI. Andrassy-ut 10. szám), onnan megkapják a megfelelő működési szindarabokat.

Lengyel. I. Imprégnér. 2. Megtöltteni.

M. S. Ecséd. Kérésével forduljon *Regele* János kir. tanácsos, képviselőházi főigazgatóhoz. Ha onnan nem kapná meg, kérje az állami számvéviszék elnökétől, *Rakovszky* István cs. kir. Kamaras, v. b. t. t.-től.

Előfzető leánya. 1. Ha az fiatal ember a családnak bizalmas ismerőse, akkor nem követett el vétséget az illem ellen, ha elfogadta a karját. 2. Nagyon helyesen cselekedett, hogy nem válaszolt. Ismeretlen emberrel szemben ez nem is lett volna illő.

V. E. Budapest. Mailáth György országbíró 1883. március 29-én gyilkolták meg, Spanga, Berecz és Pitéli. Mind a hármat meg ugyanazon év őszén kivégezték, a következők sorrendben: Pitéli, Berecz, Spanga.

K. S. Székesfehérvár. A darabot idegennek kell leírítani, beköltetni s azután jelölés levélkével beadni. A dalok szövegét a szerző írja.

N. J. Kolozsvár. Olyan tanfolyam a Yost-irógép részvénytársaságnál (VII. Erzsébet-körút 9—11.) van. A föltételeket ott mondják meg.

S. O. Székesfehérvár. Cím: Kassay A. A magyar levelező és ügyvéd. Egy forintért megrendelheti a *Budapesti Napló* kiadóhivatalánál.

G. D. Szarvas. Ugy ejtendő ki, amint írva van. **K. A.** Nemcsak illik, de kötelesség is a hibáért bocsánatot kérnie.

N. A. Budapest. A szabadkőművesség célja: a felvilágosodás, testvéries érzés terjesztése, jótékony és emberbaráti intézmények alapítása és fenntartása. A vallás és a politika kérdései ki vannak zárva a köréből. Tagjai a szabadkőművesek, akik egymást testvérnékné nevezik. Tagja lehet minden feddhetetlen előéletű, nagykorú és önálló férfi, akit valamely páholy (gyülekezet) ilyenül fölvet. A jelentkezés a páholymentestől történik.

K. S. Csákova. Soking.

N. O. K. 1. Bécsben a 3. számú tiroli császárvadászvezred állomások. 2. Csak középiskolai érettségi vizsgával iratkozhatik be az állatorvosi főiskolára.

P. Kürth. Igen, vissza kell adnia.

Érdeklődő. 1. Az egyévi önkéntességi jogot leg-egyszerűbben úgy szerezheti meg, ha valamely egy éves önkéntes előkészítő tanfolyamot hallgat s azután az illetékes kerületi hadtestparancsnokság előtt a képesítő vizsgát leteszi. Másik módja pedig a dolgozni az, ha a hiányzó iskolákat — a közoktatásügyi miniszter engedélyével — évenként párosával leteszi s utána érettségi vizsgát tesz. 2. A vizsgálatokat — ha kellően meg tudja okolni kérését — ott teheti le, ahol kívánja. A kérvényben természetesen meg kell pontosan jelölni, hol akar vizsgázni.

G. A. Nagy-Kanizsa. Szükséges okmányok: mindkét házasság fel születési bizonyítvány, továbbá az illetékes, erkölcsi bizonyítványok, a szülői beleegyezés s esetleg a véderő törvény értelmében a nősülési engedély.

112.335. sz. előfzető. Eltalálta. Időközben is történnek tisztí kinevezések, amelyek a Rendelési Közlönyben szabályszerűen közzétételnek s azonkívül az illetők külön kinevezési okmányt is kapnak.

V. K. Lugos. Nem. Hiszen a fizetésjavítás, illetve illetmény-emelés csak a közzelt időben történt. Tervezik ugyan az újabb emelést is, de a tisztí fizetések felemelésével egyáltalán nincsen összefüggésben: az altisztek illetményeinek emelése. Nincs is és nem is volt szó erről a javeslatban.

H. A. A folyamodványok dr. Weinmann Fülöp királyi közjegyzőhöz intézendők. (VI. Andrassy-ut 1.) Mellékelni kell: a születési, szegénységi és erkölcsi bizonyítványokat s az illetékes ipartestület igazolmányát.

113.123. sz. előfzető. J. F. lakása: IV. Zöldfa-utca 31.

L. J. B. Csada. Ha az anya jó anyagi helyzetben van, akkor a fu — ha egyetlen is — aligha kapja meg a fölmentést. Mindenesetre azonban kísértse meg az anya a reklamálást.

R. M. Ha az igazgató nem veszi át a folyamodványt, szabályszerű fölterjesztés végett, küldje föl egyenesen a miniszterhez. Multkori kérdéseire már válaszoltunk.

K. Ö. Budapest. Méltóztassék elfáradni a Singer és Wolfner céghez (VI. Andrassy-ut 10.), ott válogathat tetszés szerint a gyűjteményből.

Állást kereső. A kishirdetések közt a kiadóhivatal minden szóért 2 krajcárt számít. Ez a tarifa természetesen sunnyizor fizetendő, a hányszor a hirdetés megjelenik.

J. S. Hajdu-Szoboszló. Minden érdekes dolgot szívesen látunk s köszönettel fogadunk.

K. L. Szerecs. Méltóztassék az ügyről az Osz-tálysorsjáték-Részvénytársaság igazgatójánál panaszt tenni, ez majd igazságot szolgáltat.

115.612. sz. előfzető. A házassági törvény csak hatósági orvosról beszél, a községi orvos pedig szintén hatósági személy, tehát a kérdéses esetben adandó bizonyítvány törvényes erővel bír.

Dr. T. Azt csak a közoktatásügyi minisztérium mondhatná meg, fel fogják-e a kérdéses osztályt az idén állítani. Mi meg nem hallottunk róla semmi bizonyosat.

113.818. sz. előfzető. Vidéki tudósítónkat nem szoktuk megnevezni. Ez a szerkesztőség titka.

F. M. Budapest. Alig hiszszük, hogy a közoktatásügyi miniszter a beszámításra megadja az engedélyt, de azért, ha jó protekciója van, próbálja meg a folyamodást.

N. N. Budapest. Hamburgot át 8 nap alatt juthat Amerikába. Utlevelet okvetlenül kell váltania.

Sorsjegyek.

N. E. Freiburgi sorsjegye 24 frankot nyert. — **Vámos** 1706—26 és 1706—23 számú osztrák vöröskereszt sorsjegyei egyenként 13 forintot nyertek. — **F. V. Kassa.** 7770—09 számú magyar vöröskereszt-sorsjegye 6 forintot és 102—88 számú Bazilika sorsjegye szintén 6 forintot nyert. — **S. Kisbér.** 9282—77, 9282—78 számú szeb sorsjegyei egyenként 13 frankot nyertek; többi sorsjegyeik nem nyertek.

H. K. Fizesabony. 1899. július 1-én 150 forinttal húzták ki, Beitelde bankház (Károly-körút 1. szám) beváltja.

Ne csüggedj. Sorsjegye nem nyert, ha esetleg nyer és a sorsjegyet beküldi a Politikai egyesületnek, a pénzt elküldik.

Török sorsjegy. Nincs kilátás arra, hogy ezeket a sorsjegyeket beváltják.

A. 13711. 1900. márciusban lesz a húzás. **Jolan.** — **B. J. 100.** — **S. B. Battonya.** — **V. K. Oederberg.** — **K. A. Nagy-Borosnyó.** — **K. M. Miskolc.** — **H. V. Jászberény.** — **H. D. Hajdu-Dorogh.** — **S. Z. Szolnok.** — **K. J. Debs.** — **S. Gábor.** — **116.330.** számú előfzető. — **J. R. N.-Somkut.** — **K. E. D. Német-Ujfalu.** — **Sch. Gy. Bihar-Dobrest.** — **K. D. Sikkos.** — **A. L. Za.-Sajtör.** — **Cz. A. Kula.** — **R. V. Debrecen.** Sorsjegyeik nem nyertek.

KÜLÖNFÉLÉK.

Női atléták.

A tizenkilencedik század sok csodálatos jelensége között nevezetes hely jut a női atlétának. Manapság csodálatos tökéletességre vitték már az artizánok a tornázást, az erőmutatványokat, nap-nap után újabbak a fogásait, hogy győzzék a mindinkább növekedő versenyt s hogy minél nagyobb bámulbatba ejtsék az újdonságra mindig éhes közönséget. A mikor aztán a nő állott be erőművészeknek, még fokozottabb lett az érdeklődés s egyre növekedett a várakozás is mutatványaival szemben. Mindez azonban nem riasztotta vissza a nőket, úgy, hogy manapság már igen nagy a száma a női atlétáknak, tornászoknak s Európában hamarosan éppen annyi női torna-és atléta-klub lesz, mint amennyi már régóta Amerikában van.

Eddig erősen belegyökeresedett az emberekbe az a hit, hogy a női nem — a győnye nem. A legújabb korban a létért való küzdelem, a ueshéz fizikai munka a férfi vállára súlyosodott, úgy, hogy a nőből elpuhult báb lett, kirívó ellentétben az ó-germán kor asszonyaival, akiknek a legfárasztóbb házi- és földműves munkát kellett végezniük, mialatt a férfi a csaták tűzét állta, vagy a vadász-szenvedélynek hódolt. Az ilyen élet folytán aztán megacélozott a női izom s nem mentek tönkre az idegei, mint a mi divathölgyeinknek.

A mai idegpusztító élet mellett természetesen nem minden bokorban találhatunk női atlétákat és a tizenkilencedik századnak nem éppen minden esztendőjében tűnik fel valami kiválóan híres tornász nő vagy birkozó nő.

1828-ban egy cseh asszony, *Röberneck Klára*, vonta magára a lipceiek figyelmét, aki, amíg egyik kezével a város legsúlyosabb embereit emelgette, a másikkal mázsányi súlyokat birt el. 1832-ben, a müncheni „októberi ünnepek” alkalmával nagyot bámultak a jó bajorok *Hoppe Rizán*, amint hatalmas izmaival egész kényelmesen telemelt egy lovat. Hoppe kisasszony különben értett már a reklám művészetéhez is. Valamelyik kartársnőjének a férje összekülönbözött a cirkusz bódéja előtt néhány markos mészáros legényével. A két legény nem nagyon takarékoskodott az ültegekkel, s végre a kis artistának ugyancsak megropogtatták minden egyes bordáját. Óriási néptömeg bámulta az egyenlőtlen viaskodást, s amikor az apró artista éppen a legsajgóbb ütések kaptá, odaérkezett Hoppe kisasszony a védelmére. A küzdelem sorsa nagyon hamar eldőlt. A kisasszony az egyik legényt megragadta, s úgy dobta a hahotázó tömeg közé, hogy vagy háromszor bukfcenct velett a levegőben. A másikkal

pedig... hát a másikkal eleinte úgy játszadozott, mint macska az egérrel. De aztán, minél többet kaplódzott az hatalmas karjai között, annál jobban szoritotta, annál erősebben ölelte magához, hogy végül félholtan vették el tőle. A hatalmas legénynek a a testén még hetek múltán is láthatták a szívárvány valamennyi szinét. Attól kezdve tódultak is az emberek a mutatványaira. Hoppe Riza vetélytársnője *Weidler* kisasszony nem nagyon illett a *gyenge* nemhez, ő vasláncokat szaggatott szét a közönség tapsai között.

A tizenkilencedik század utolsó tizede különösen gazdag kiváló női atlétákban. Eltekintve attól, hogy egy egész csomó női atléta-duett és tercet mutatja be művészetét Európa különböző cirkuszaiban és orfeumaiban, van kivülök valami nyolc *szóló atlétán*, aki ugyancsak veszedelmes versenytársa a férfi kollégáknak.

Igy példaul az Antwerpenben született *Blanchetti Avita*, akinek nemsak hatalmas testi erejét, de ideálisan szabályos arcvonásait is bámulja fél Európa, azután a kötéltáncosság királynője, *Brumbach Katinka*. Nem kevesebb a bámulója a német *Lasfort Klára* és különösen *Milo Gina* erejének, *Astora Annitához* hasonló formás atlétánót pedig nem sokat látott a világ. *Wermke Zseni* a fogával emelgetett óriási súlyokat.

Az említettek közül különösen kettőnek jut ki az érdeklődésből: *Milo Ginának* és *Astora Annitának*. Az előbbi tüzesvérű olasz nő, aki kényelmesen végbeverés a cirkusz porondján, deszka-tákolmányt rakat magára, amelyen azután *nyolc-tíz* ember kényelmesen elvacsorázik.

Astora Annita, a tetovált indián-szépség sem marad olasz társnője mögött. Fialat leány még, 1875-ben született s eleinte kengyelfutó volt s nem is győzte őt le ezen a téren senki ember fia. De megunta a kengyelfutást s az atlétaságra adta magát, úgy látszik, nem minden eredmény nélkül, mert tiz-tizennégy métermázsányi terhet raknak a vállaira s ő azonkívül még három-négy métermázsát emel fel a fogával.

— A tüzkérésztés. Sok levél érkezik Angolországba a dél-afrikai harctérről s azokban a távol hazájuktól hadakozó katonák kivétel nélkül beszámolnak azokról az érzésekről, amelyek elfogják őket az első ütközetben.

— A mostani háboruban — beszél el egy közlegény — eleinte sajátágsosan éreztem magamat, de semmiesetre sem egészen kellemetlenül. Az ember harap valamit és az izgalom sajátágsos bizsergést idéz elő az egész testben. Néhány másodpercre szinte egészen elveszti az ember az uralmat a saját testén. Akaratlanul lehajítja az ember a fejét s a lábán csaknem leküzdhetetlen kényszer támad a — menekülésre

óltalomért. Egy pillanat mulva azonban már nyugodt az ember a szív legmélyéig.

Egy másik katona azt írja, hogy az első pillanatban erős hajlandósága volt a vihózásra. Egyik pajtásának a sapkájából a frontban leszákított egy darabot egy szétpukkanó gránátnak a szilánkjá s az a pillanat a vidámságnak valami kínos érzését támasztotta fel benne.

A hipnoziz bizonyos módon szintén gyakran érezteti a hatását. A halálos veszedelemnek a bekövetkezése, az ütközet kimenetelének a bizonytalansága, mindazok a körülmények, jelenségek, amelyek a harcban fölmerülnek, együttesen a legmagasabb fokig korbácsolják fel az érzékeket, s ez az állapot nagyon hasonlít a hisztériához. Amikor a vezényszó a tüzelés beszünetelésére elkangzik és a nagy feszültség megszűnik, beáll a természetes reakció.

— Annaira meg voltam magammal elégedve, miután az első igazi ütközetben tul voltam — meséli egy katona — hogy elragaditásban táncolni szerettem volna. Sok pajtásomban is ugyanez az érzés lehetett, mert egymás kezét rázták és a gyönyörűségtől úgy kiáltoztak, mint az iskolás gyermekek!

Egy veterán pedig azt mondja, hogy az első hadakozásban úgy érezte magát, mint a rézszeg. Hirtelen egész multjának az emlékei elevenedtek meg előtte, jelentéktelen és rég elfelejtett események tiszta képekben jelentek meg neki.

— London. Londonból a következő statisztikát állították össze legújában. Az egyesült London lakossága özdószertint hetedfél millió. A szaporodás évenként átlag nyolcvanezer. Minden három percre jut egy születés és minden öt percre egy haláloset. Zsidó lakosa több van Londonnak, mint Palesztinának és pedig az orosz zsidók bevándorlása miatt; több a skót lakosa, mint Edinburgnak, több az ír benne, mint Belfastban és több a katolikus, mint Rómában. London utcáinak hosszúsága tizenháromezer kilométer; lakói közül minden százra harmincegy foglalkozás nélkül való jut, amiből megérthető az a szomorú adat is, hogy a rendőrség kétszázhuszezer visszaeső bűnöst tart számon. London gymra elnyel négyszáz ezer szarvasmarhát, másfél millió birkát, nyolc millió szárnyast, négyszáz millió font halat, ötszáz millió osztrigát és ötszáz millió liter sört.

— Távgyalogló nő. Kjeldseth Anna asszony megette azt, hogy egy fillér nélkül négy hónap alatt gyalog ment Tromsöböl Párisba. A bator asszony nem rég érkezett meg Párisba, de utközben olyan keserű tapasztalatai voltak, hogy, mint mondja, tízezer frankért sem vállalkozna arra, hogy ugyanazt az utat gyalog és pénz nélkül megtegye. Kjeldseth asszony fiatal özvegy, szabad és független, de vagyona nincs. Férje szerkesztő volt és mikor meghalt, fiatal

REGÉNY.

Két huszár.

Irtá: GRÓF TOLSZTOJ LEO.

A tizenkilencedik század első éveiben volt, abban az időben, amikor nálunk nem voltak még sem vasutak, sem országutak, sem gáz és finomított fagygyertya, sem drótrugós alacsony nyugágyak és fényezett butorok, sem minden iránt eltempult ifjak, üveggel a szemükön, sem szabadgondolközó fehérmép, sem szeretretreméltó kaméliás hölgyek, akik napjainkban annyira elszaporodtak. Abban az egyszerű időben volt, amikor ha postakocsin vagy saját kocsián ment valaki Moszkvából Pétervárra, egész éléskamrárt vitt még magával otthon elkészített enniálókból és egy hétig lézengett a puha poros vagy sáros utakon. Amikor hosszú ősi estéken a lobogó fagygyertya husz-harmine tagu családi körre árasztotta a világot és a bálokon a karos gyertyatartókban viasz- és spermacet-gyertyák égtek, a családi készleteket szigorú rendben felrakták az asztalra és apáink nem éppen csak azért voltak még fiatalok, mert ráncok és ősz hajszálak nem mutatkoztak még rajtuk, ellenben az asszonyokért agyonlövöldöztek egymást és a szoba legvégeből egy rohantak elő, hogy egy véletlenül vagy szándékosan elejtett zsebkendőt fölvegyenek. Amikor anyáink kurta mellénykéket és rengeteg újjakat hordtak és fontos háziügyeket kártyával döntöttek el, s a bájos kaméliás hölgyek irtóztak a napvilágtól. A szabadkőmivespáholyok, az erényszóvetségek, a Davidovok és Puskinok egyszerű idejében szóval, — K. kormányzósági vázrosban a nemesi gyülekezet tanácskozására jött össze, s a nemesek marsalljának és a választmányoknak megválasztása is napirenden volt.

I.

— Nos, hát nekem mindegy! Akár a teremben! — mondotta egy bundába burkolt, huszársapkás fiatal tiszt, aki éppen leszállott egy uti szánból, s K. város legjobb fogadójába lépett be.

— Rettenetesen megrohantak bennünket a vendégek, méltóságos atyuska! — ujságolta a pincér, aki a kocsiától megtudta már, hogy a huszár gróf Turbin és azért szólította „méltóságosnak”. — Az afremovkai földesasszony estefelé elutazik, talán akkor méltóztatnék a tizenegyedik számot elfoglalni, mihelyt üres lesz — folytatta aztán, miközben nesztelen lépésekkel ment a folyosón a gróf előtt, közben egyre vissza fordulva feléje.

A nagyteremben egy kis asztalnál I. Sándor cár erősen megfakult életnagyságu képe alatt néhány nemes, valószínűleg a környékről, asszibort ivott, tőlük oldalt pedig átutazó kereskedők ülték két posztó bundákban.

Miután a gróf belépett a szobába s óriás bulldozgát, Blüchert, amelyet magával hozott, beszéltette, ledobta a gallériján még zuzmarás köpönyegét, vodkát rendelt és két atlasz huszár-zubbonyában leült az asztalhoz. Csakhamar beszédebe elegyedett az ott ülő urakkal, akiket csinos külsejével és könnyed viselkedésével egyszerre megnyert. Mindjárt meg is kínálták egy pohár asszuborral.

A gróf először is egy pohár vodkát ivott, majd szintén rendelt egy üveg asszubort.

A postakocsis bejött és borraivalót kért.

— Saska! — kiáltott a gróf — adj neki borraivalót!

A kocsi kiment Saskával, de nemsokára bejött, nyitott tenyerében tartva a pénzt, amit kapott.

— Mi az, méltóságos atyuska? Hiszen én úgy hiszem mindent megtettem méltóságodért. Fél rubelt kegyeskedett nekem igérni borraivalónak és ő csak huszonöt kopeket ad nekem.

— Saska! Adj neki egy rubelt!

Saska lesütötte a szemét és a kocsi lábát nézegette.

— Elég az neki — mondta mély basszus hangon. — Nincs is több pénzem.

A gróf kivette két utolsó kék bankjegyét *) és az egyiket odaadta a kocsiának.

Az kezét csókolta és eltávozott.

— Ugyancsak kiszámítottam! — mondta a gróf. — Ez az utolsó öt rubelem!

— Ez huszártempó, gróf — jegyezte meg mosolygva az egyik nemes, aki a bajuszából, a hangjából és abból a határozottságból ítélve, ahogy lábszáraival fölkel, kiszolgált kavalierista lehetett. — Sokáig itt szándékszik maradni, gróf?

— Először is pénz kell szereznem, különben egy perceg sem maradtam volna itt. Az ördögbe is, még csak szobát sem kaphat az ember ebben az átkozott lebujsban!

— Engedelmet gróf — mondotta a kavalierista — nem jönne az én szobámba? A hetes számú az enyém. Csak nem fogja visszautasítani ajánlatomat, hogy nálam töltsz az éjszakát? Es még három napig marad köztünk! Éppen az imént voltam a marsallnál. Mennyire örülne, ha megismerkedhetnék önnel.

— Igazán, gróf, maradjon köztünk — szólt bele most egy másik nemes, csinos fiatal ember. — Hová sietne? Választás van, s ez csak egyszer esik meg három esztendőben. Majd megismerkedik a hölgyeinkkel is, gróf.

— Saska! Adj elő fehérmémt! Megyek a fürdőbe — szólott a gróf és fölkel. — Aztán majd meglátjuk, talán még a marsallhoz is olmegyek.

Hivta a pincért, beszélt valamit vele, mire az mosolygva meghajolt, feleletül annyit mondott, hogy „mindazt meg lehet csinálni” és oda hagyta a szobát.

(Folytatása következik.)

*) Öt rubelem.

nejére csak adósságokat hagyott. Az özvegy egy napon elhatározta, hogy a norvég kis városkából utra kel. Krisztianiból Götterborgba hajón utazott, az ut többi részét azonban mindenütt gyalog tette meg. Amikor Götterborgba érkezett, csak ötven fillér volt a zsebében. Ez egy kis összegből maradt, amelyet Krisztianiban nehéz munkával keresett. Az üdv hadseregéhez fordult, de elutasították, és egy pár jószívű ember adott neki annyi pénzt, hogy utazását folytathassa. Koppenhágába érve, másfél korona beti bérért szolgálnak volt kénytelen beállni. Németországon át sok bajjal járt az utazás. Hildesheimben nagyon barátságosan fogadták, de tolatkodó férfiak is sokszor közeledtek hozzá, hogy alig tudott tőlük megszabadulni. Egyszer elévedt az erdőben és miután másfél napig nem evett, egy cigánybandára akadt, amely megvendégelte. Rubája a bosszu vándorlás alatt elszakadt és amikor Párisba ért, oly gyöngének érezte magát, hogy alig állt a lábán. A Figaro egyik munkatársa adott neki segítséget.

† **Monte-Christo grófnő.** A párisi félvilági hölgyek között nagyon divatos az utóbbi időben az előkelő név. Tudniillik olyan, amit úgy vesznek föl. A szerényebbek valami nemesi névvel is megelégszenek, a nagyratörőbbek mint grófnők, marquissek szerepelnek. A Faubourg Montmartre egy hölgye a Medici Mária nevet vette föl, s amikor kérdezték tőle, hogyan jutott eszébe IV. Henrik feleségének a neve, így felelt:

— Istenem, hát annak a sörháznak a cégtáblájáról vettem, ahol azelőtt szorgáltam.

A minap ez a név szerepelt a bíróság előtt: Monte Christo Athenais grófnő. Egy varrónő pörölte be a „grófnőt” egy nagyobb tartozás miatt, a tárgyalás során azonban megállapította az elnök, hogy a vádlottnak egyszerűen Jeane Micholle a neve. Az ügyész megjegyezte:

— Könyveinkből nem ismerünk semmiféle Jeane Michollet, hanem csak Monte Christo grófnőt. Tehát nem is vádolhatunk mást.

— Helyes — felelte az elnök — akkor hát elítéljük a grófnőt, de meg kell jegyeznünk, hogy ez az ítélet nem lesz törvényes elismerése a nemesiségének.

Ebbe aztán mindkét részről belenyugodtak. A bíróságnak egy percre se jutott eszébe, hogy Jeane Micholletnek megtiltsák a hamis név és rang használatát.

† **A művelt nyugat. Newyorki utazó:** Itt a vad nyugaton szintén elektromossággal végzik ki önök a halálra ítélt gonosztevőket?

Az arizonai békébíró: De mennyire! Beláthatatlan idők óta a telegráfpóznákra kötjük fel őket.

Napirend.

Naptár. Szerda, január 31. — Római katolikus: Nol. Péter. — Protestáns: Vigil. — Görög-orosz: (január 19.) Arzen. — Zsidó: Adar 1. Rosch. Chod. — A nap két 7 óra 13 perccel. — Nyugszik 4 óra 42 perccel. — A hold két reggel 7 óra 1 perccel. — Nyugszik délután 5 óra 41 perccel.

A **horvát miniszter** fogad délután 4 órakor.
A **fővárosi közgyűlés** délután 4 órakor az újjáirohásza díszteremben.

A **lépviselőházi ülés** délelőtt 10 órakor.
A **katolikus autonómiai szervező kongresszus** ülése délelőtt 11 órakor a főrendiház üléstermében.

Az **országi közegészségi egyesület** ülése délután 6 órakor az egyetemi élelteni intézetben (VIII. Eszterházy-utca 5. sz. a.).

A **katolikus kör hangversenye és táncestje** este 8 órakor.

A **Hunnia magyar bicikli klub** rendes közgyűlése délután 4 órakor saját helyiségében.

Az **ostályosrajtók** húzása délelőtt 9 órakor a Vigadó kiertében.

A **szabad liceumban**, a Mügyetem-pótpéületében délután 5 órakor. Dr. Károlyi László: A klasszikus művészet remekei. Délután 6 órakor Dr. Sebastyán Károly: Római irodalomtörténet.

A **Kifaludy-társaság** ülése délután 5 órakor.
A **Lorántffy Zsuzsanna-egyesület** estje a Lónyai-utcai főgimnázium dísztermében.

Nemzeti Múzeum: Képtára, nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig. A többi tárai 1 korona belépődij mellett megtekinthetők.

A **Műcsarnok teli túrlata**, nyitva délelőtt 9 órától este 8 óráig. Belépődij 1 korona.

Országos Képtár az Akadémiában, nyitva délelőtt 9—11-ig.

Akadémiái könyvtár nyitva délután 3—8-ig.
Múzeumi könyvtár nyitva d. e. 9—11-ig.
Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig, és délután 2—8-ig.

Magyar Kereskedelmi Múzeum, Igazgatóság Kerepesi-ut. 20. I. emelet. Hivatalos órák délelőtt 9-től délután 2 óráig. Telefon szám 24—55. Nyilvános olvasóterem és tanakozó-osztály Kerepesi-ut. 22. szám I. emelet. Hivatalos órák 9 órától 12-ig és délután 3—6-ig. Telefon szám 24—16. Hazai termékek állandó kiállítása. Keleti minitár és kereskedelmertörténeti gyűjtemény. Továbbá a Háziipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városi Iparcsarnokban nyitva télen délelőtt 9—2-ig, nyáron és a többi évszakokban 9-től 12 óráig és délután 3-tól 6-ig, vagy 6-ig. — A magyar kir. kereskedelmi múzeum külföldi kirendeltségeinek vezetőségével megbízott üzletvezetőség V. Váci-körút 32. szám.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap.
Somogyi Mulató. Nagymező-utca. Ma egész új szenzációs műsor.

Folles Caprice. VI. Róvay-utca 18. Naponta fényes műsor.

Budapest kávéház. Andrassy-ut. Naponta Banda Marci és fiai hangversenye.

Stefania-szálloda. Murányi-utca 53. Budapest legolcsóbb szállódja.

Páris szálloda. Váci-körút. Éttermek. Elegáns kávéház. Látnyosság: Bachus-pince.

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás *kerékpárterem*.

Petanovits Metropoli szállódja. Naponta hangverseny (lásd hirdetését.) Újonnan berendezett fényes étterem.

Ehm János éttermeiben (ezelőtt Szikszay) Nemzeti Színház-épület. Naponta kifőző cigányzene.

Putzer-pince Deak-tér naponta a pince éttermekben Schrammel és Boros Miska és Kiss Ferkó híres szőlő-ták hangversenye.

Öreg asszony nem vén asszony.

(50)

— REGÉNY. —

Irtta: GEROLAMO ROVETTA.

— Szívesen megígérem! De azért, hidd el nekem, nagyon nyugodt lenetsz, még ha újra látánám is —

Mig ezeket mondta, érezte, hogy édes anyjának mégis csak igaza van.

Este ért Velencebe és ez mégis csak jó volt, kevésbé ébredtek benne az emlékek. Pincocchio Ursolina anyó megbízásából gondoskodott szállásról és ellátásról. Nagyon szerény szállodára, a Calle del Carbon-ra esett a választása. Mikor Prandino odaérkezett, roppant éhes lett. A vendégül konyhájából bizony nem az a finom illat áradt feléje, mint a Gondola d'Oroéból és erős zsirszag ütötte meg az orrát, mégis egész jó étvágygal, undor nélkül lépett be.

Egy adag húst és halat fogyasztott el az alacsony, füstös szobában, mely a szűk, fekete konyhába nyílt.

Mikor jóllakott, egy fehér sapkás, gömbölyű emberkénél a vendéglős után kérdezősködött.

— Én vagyok, kérem, mit parancsol? És a vendéglős, aki egy személyben szakács, pincér és gazda volt, bozontos szemöldökei alul ravszerűen kérdően nézett végig élénk, szurós szemével Prandinóra.

Ez néhány szóval felvilágosította, hogy ő az, akit Pincocchio ide ajánlott.

— Nini, hát ön az? Az a vicenzai fiatal ember? Nincs még egy félrája, hogy rendbehoztuk a szobáját.

— Annál jobb, mert nagyon fáradt vagyok.

— Jöjjön kérem, majd felkísérem.

A vendéglős egy percre a konyhába ment, majd gyertyával a kezében visszatért, gyorsan meggyújtotta. odament Aribertihez és egy csiga-

lépésön felkísérte az első emeletre. Itt aztán jobboldalt benyitottak. A fiókos szekrényen állott egy új gyertya, azt a vendéglős meggyújtotta, aztán Prandinóhoz fordult:

— Tessék!

A szoba nagy, csaknem tulságosan nagy volt. Az egyik fal mellett keskeny, rövid ágy állott, melyről azonnal meglátszott, hogy nappal szék volt. Az ágygyal szemben sárga rézzel kiverett fiókos szekrény állott, mely fölött egy törött, az ócskaságtól egészen megvakult tükör lógott. A falakat két olajnyomat díszítette, melyek közül az egyik a királyi családot, a másik Garibaldit ábrázolta.

Az ágy feje fölött szentelt víztartó függött, benne egy szentelt olajjaggal.

Prandinonak összeszorult a szíve, a mint a kis keskeny ágyra nézett. Félnék, gyanakvó pillantást vetett rá.

— Nappal, szolt a gazda megelőzve a kérdést, — ezt a szobát az olyan vendégeknek tartom fenn, kik jobb kiszolgálást követelnek. Az ágyat ezért nappal székké alakítjuk, este meg újra ágy lesz belőle.

Prandino szó nélkül hallgatta végig ezt a fejtegetést. Pincocchio teljes ellátásért egy lira és nyolevan centesimban állapodott meg; ezért a pénzért nem igen lehetett nagyobb igényei.

— Szabad kérnem beeset nevet?

Nagy piszkos könyvet vett le a szekrényről, kinyitotta és figyelmesen nézte Prandinót, mielőtt írni kezdett volna.

— Ariberti Eriprando gróf.

— Boesánat, hogy tetszett mondani? —

A gazda lekapta a sapkát a fejről és a hóna alá dugta. Szentül meg volt győződve, hogy Pincocchio lovag valamiképpen tévedésben lehetett, de azért egész nyugodtan belevakarta a magas nevet piszkos könyvébe.

Mikor egyedül maradt, Prandino mélyen felsóhajtott és körülnézett a tágas szobában, mely a gyertya gyönge világításában még nagyobbak látszott.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A **Budapesti Giro- és Fénstár-Egyet** Részvénytársaság igazgatósága Kondor Alfréd, Pollák Sándor és dr. Rusz Andor főtisztviselőket a cégjegyzésk jogával ruházta fel.

A **Magyar Villamosági Részvénytársaság** igazgatósága a mai ülésében elhatározta, hogy a villagítási célokra fogyasztandó elektromos áramnak egyszerűen 20%-kal, azaz hektowatt-óránként 10 fillérről 8 fillérré leszállítja és ezt a leszállítást a székesfővárossal kötött szerződésében megállapított áramszolgáltatási feltételek és engedmények épségben tartása mellett folyó évi február 15-ikével lépteti életbe.

Beruházások az államvasutakon. Az államvasutak budapesti-marchegyi vonalán fektetendő második vágány építési költségeire 1898-ban tudvalevőleg 3,200,000 korona irányszótolt elő. E költségekre 1897-ben 500,000 koronát, 1897-ban 600,000 koronát és 1899-ben 400,000 koronát engedélyezett a törvényhozás. Az idei költségvetésbe e címen 550,000 koronát vettek fel és a kereskedelmiügyi miniszter úgy rendelkezett, hogy ez összegből az Ipolyhid átépítését fejezze be s a pozsonyi slagut kibővítését vegye munkába az államvasutak igazgatósága.

Fizetésektelenségek. A bécsi Creditoren Verein a következő fizetésektelenségeket jelenti: Lang Ferenc szatós Kassa, Sáfány István kereskedő Török-Becse, Pollák H. Józsefné cég Budapest (Kerepesi-ut. 21.), Birulyjev és Radujkovic divat- és kézműuár kereskedők Ruma, Kvezsics Ferenc kereskedő Fiume, Schönberger Dávid kereskedő Beregszász, Berenhaut Nátán vaskereskedő Krakkó, Handl Lipót kereskedő Bécs, Langer Guidó kereskedő Teschen, Stark Farkas és fia cég Békés, Fleischer Ignác posztókereskedő Prossnitz, Schön Adolf kereskedő Kaposvár, Wellesz F. cég Gyulafehérvár, Walchenstein Mária divatárusnő Villach, Kohn Manó borkereskedő Rósahegy.

Szeszarak. A kontingens nyersszesz ára Budapest 36.50 korona pénzben, 37.— korona áruban. Bécsben az iránzat szilárdabb. A kontingentált kész-ár 39.60 korona pénzben, 40.— korona áruban.

Borjuvász. 1900. évi január hó 30-án. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvény-társaságtól.) Felhajtás: Belföldi élő borju 255 drb, leltő borju 63 db, bécsi élő borju — db, — db. horvát, n.-vendék marha 31 darab, bárány élő — darab, leltő bárány 45 darab. Arjegyzés azonos tételéből: Arjegyzések. Belföldi élő borju 76—78 f.-ig, l. r. 80—88 f.-ig, kivételes 94 f. kilonként, leltő borju — f.-ig, l. r. — f.-ig, kivét. — f. kilonként, levonás nélkül. Bécsi leltő borju — f.-ig. Növénydek marha 38—46 f.-ig kilonként. Bárány élő —, leltő bárány 18—20 k., kivételes ár —, — koronáig páronként. A vásár élénk volt.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár arjegyzése 1900. évi jan. 29-én. Készlet 386 darab. Érkezett 1193 darab. Összesen. 1579 darab. Eladott 1375 darab. Maradt 204 darab. — Napi árak: 120—180 kg. sulybar 85—89 koronáig, 220—280 kg. sulybar 86—89 koronáig, 320—380 kg. sulybar 86—89 k.-ig. Öreg nehéz páronként

Aztán gyors elhatározással levették a lábukat, abban a reményben, hogy a mély álom, melybe merülni fog, elfeledtet vele minden bajt. El is aludt rögtön, de csakhamar felébredt; lebetett körülbelül két óra. Nem tudott többet elaludni, részint a nagy meleg, részint a fejében kergetőző gondolatok miatt. Aztán meg az ágy is nagyon rossz volt; hogy megmozduljon benne, elkezdett nyikorogni, mint valami rossz hegedű.

A vendégszobából éneklés, kacagás és lármá hangzott fel. Mi a csoda ez? Ilyenkor, mit jelenthet ez a céco?

Egyszerre csak eszébe jutott, hogy Velence valami emléknepet áll ma.

Hogy ilyen körülmények közt ébren várja be a reggelt, örültség lett volna. Elhatározta, hogy felkel és elmegy sétálni. Az ágy nagyot nyikorogott, amint Prandino gyorsan kiugrott belőle.

Ment, mendegélt, áthaladt a Rialto-hídon, és befordult a Merceriaiba. Nem tudott ellentálni a váagnak, mely mint valami láz fogta el, — a Gondola d'Oro előtt akart elmenni.

A Gondola d'Orotól lépésről-lépésre tovább haladva, a Márk-térre ért. Gyönyörű, tiszta éjszaka volt és a kávéházban nyüzsgött az ember-sokaság. Hamarosan észrevette, hogy a Florian előtt az Eliza kedvenc helyén a székek üresen álltak. — Nem akart megállani, nagyon elszorult a szíve. Aztán végig ment a Riva degli Schiavonin, itt is alig lehetett járni. A gondolások lármázva ajánlkoztak, hogy az idegeneket a Lidóra vigyék. A Canal Grande telve volt gondolákkal és a bennök elhelyezett lámpáskák a sötétségben tarka színekben csillogtak. Néha egy-egy virággal és zöld ágakkal díszített bárka is feltűnt, melyben férfiak és asszonyok ettek-ittak és énekeltek.

Mikor már a fáradságtól egészen kimerült, Prandino a Café Orientale elé ült. Hajnalodott és lassanként a horgonyon fekvő hajók árcai

400—500 kilos 85—88 koronára. Malacok 74—korona kilónként. A vásár hangulata élénk volt.

Élelmi sertésvásár. A st-marxi központi vásárocsarnokban ma megtartott sertésvásáron bejelentettek: 9345 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: 3778 darab fiatal sertést, 4545 darab magyar hizott sertést, — nehéz sertést, összesen 8323 darabot. Irányzat élénk, később gyöngye.

Jejyzések: kgként élő sulyban (a fogyasztási adót nem számítva) első rendű sertés 86—88 fillér, kivételesen 90—) filléren, középmínőségű sertés 80—84— fillér, könnyű sertés 74—78 fillér, fiatal sertés 64—82 fillér.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, január 30.

Nagy kínálat és élénk vételkvdv következtében az üzlet ma élénk volt. Forgalmva került 35,000 métermáza buza, nagyobbára itteni raktárakból, szilárdan tartott árákon. Zárlat felé az árak 5 fillérrel emelkedtek. Rozsban a hangulat kedvező volt, Forgalmva került 2000 métermáza rozs 5 fillérrel magasabb árákon. Lóherében szilárd irányzat mellett 100 métermáza került a forgalomba 73—76 koronás árakkal 50 kilogrammonként.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 300 mm, 80-5 k. 8 K. 25 f., 600 mm, 80-5 k. 8 K. 25 f., 1000 mm, 80 k. 8 K. 25 f., 500 mm, 80 k. 8 K. 22 f., 100 mm, 80 k. 8 K. 20 f., 500 m.m. 80 k. 8 K. 20 f., 300 mm, 80 k. 8 K. 25 f., 500 mm, 79-3 k. 8 K. 25 f., 50 mm, 79-5 k. 8 K. — f., (sárga), 50 mm, 78 k. 8 K. — f., (sárga), 3000 mm, 79 k. 8 K. 20 f., 500 mm, 79 k. 8 K. 25 f., 500 mm, 79 k. 8 K. 15 f., 500 mm, 79 k. 8 K. 20 f., 100 mm, 79 k. 8 K. 07 1/2 f., 100 mm, 79 k. 7 K. 80 f., (sárga), 200 mm, 78 k. 7 K. 80 f., (sárga), 200 mm, 78-5 k. 8 K. — f., 500 mm, 78 k. 8 K. 17 1/2 f., 600 mm, 78 k. 8 K. 05 f., 100 mm, 78 k. 8 K. 07 1/2 f., 100 mm, 78 k. 7 K. 90 f., (tartva), 100 mm, 78 k. 7 K. 90 f., 100 mm, 77-5 k. 7 K. 75 f., 3000 mm, 76-5 k. 7 K. 90 f., 100 mm, 76 k. 7 K. 70 f., 3600 mm, 75-5 k. 7 K. 70 f., (szállításra), 100 mm, 77-5 k. 7 K. 70 f., 100 mm, 74-1 k. 7 K. 55 f., (tartva), 100 mm, 74 k. 7 K. 20 f., (nyirkos.)

Felső magyarországi: 700 mm, 77-5 k. 7 K. 80 f.

Dunavidéki: 630 mm, 74-2 k. 7 K. 75 1/2 f. Székesfehérvári: 500 mm, 75 k. 7 K. 65 f., 500 mm, 79 k. 8 K. 10 f.

Pestvidéki: 500 mm, 79 k. 8 K. 15 f., 100 mm, 79 k. 7 K. 90 f., 100 mm, 79 k. 7 K. 85 f., 500 mm, 79 k. 7 K. 95 f., 250 mm, 79 k. 7 K. 80 f., 50 mm, 80 k. 7 K. 80 f., 100 mm, 77 k. 7 K. 85 f., 500 mm, 77 k. 7 K. 75 f., (sárga).

Raktári: 1500 mm, 77-3 k. 7 K. 90 f., 2000 mm, 77-3 k. 7 K. 82 1/2 f., 2530 mm, 76 k. 7 K. 75 f., 2600 mm, 76-4 k. 7 K. 55 f., 1000 mm, 74-5 k. 7 K. 50 f.

Mind 3 hónapra.

Rozs: 100 mm, 6 K. 30 f., 1000 mm, 6 K. 25 f., 160 mm, 6 K. 20 f., 300 mm, 6 K. 22 1/2 f., 100 mm, 6 K. 20 f., 100 mm, 6 K. 15 f., 200 mm, 6 K. 20 fillér.

Tengeri: 200 mm, 4 K. 87 1/2 f., 100 mm, 4 K.

kezdték feltűnése, majd San Giorgio és Giudicea szigetek körvonalai is kiemelkedtek a habokból. Szegény Prandino lelki szemei előtt elvult mindaz, ami kellemes és kellemetlen átélt e helyen. Nem volt maradása.

Hogy bántó gondolatait elűzze, újra sétálni kezdett, de a gőzhajó körül tolongó sokaság csakhamar utját állta.

Kérdőzködött, hogy mit jelentsen ez az örületes lármá és megtudta, hogy ez a sok nép mind a Lidóra akar rándulni, hogy onnét élvezhesse a nap felkeltét.

Prandino ezt a természeti szépséget csak a vicenzai színházban nézte végig: a *Profeta* harmadik felvonásában, de ott a nap masépapirból volt; így csak természetes, hogy őt is gyötörni kezdte a kíváncsiság, hogy egyszer igazi napfelkeltét lásson. A hivatalban ugy sem mutatkozhatott be kilenc óra előtt. Könyökével utat tört magának és jegyzet jött.

Mikor a gőzhajó a Lidón kikötött, már meglehetősen világos volt és az ut egész hosszában tömve volt emberekkel. Itt-ott álmos idenek bámultak a lármát, veszekedést, zajt, tulzsfuott lóvasuti kocsiakat, az ostort pattogatót, kiáramkodó kocsisokat, akik mérgesen túlkölteék a járókölnöket, kik nem akartak vagy a nagy tömegben nem tudtak elég gyorsan kitérni. Ez a fülcsikító zsvaj, ez a zavaros össze-visszaság, a különféle viselkedetek, arcok, típusok és mind e szembeütő ellentétek a hajnal fákó világításában csodálatos, idegenszerű és mégis érdekes és eredeti képet nyújtottak.

Prandino éppen be akart szállni az egyik kocsiba, mikor valaki karonfogta. Megfordult. Rokona, Badoero volt, aki szintén felszállt és Emmáska mellé igyekezett, aki már mosolygva várta.

— Jó reggelt, Badoero!

(Vége következik.)

87 1/2 f., 200 mm. 4 K. 85 f., 200 mm. 4 K. 85 f., 300 mm, 4 K. 87 f.

Zab: 200 mm. 4 K. 30 f., (hiányos.)

Arpa: 100 mm. 5 K. 50 f.

Vöröshere: tiszavidéki. 30 mm. 73 K. — f., 30 mm, 73 K. — f., 100 mm. 76 K. — f.

Bukkony: 200 mm, 6 K. 90 f.

Lucerna: 46 mm. 44 K. — f.

Készpenzfelvétel mellett.

A készpénz hivatalos jejyzése a budapesti áru-és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Buza	kilős	50 kilogramm ára		100 kilogramm ára			
		K-től	K-ig	K-től	K-ig		
úszavidéki	0	75	7.46	7.60	79	7.73	8.10
"	"	75	7.80	7.70	80	7.95	8.35
"	"	75	7.15	7.55	81	8.05	8.32
"	"	75	7.25	7.65	81	8.15	8.45
fehértalgolyó	0	75	7.45	7.60	78	7.76	8.10
"	"	75	7.60	7.80	80	7.95	8.30
"	"	75	7.85	7.70	81	8.05	8.15
pestvidéki	0	75	7.25	7.45	77	7.70	7.90
"	"	75	7.75	7.65	80	7.90	8.10
"	"	75	7.46	7.60	81	7.96	8.10
bánászi	0	75	7.65	7.80	79	7.95	8.15
"	"	75	7.55	7.65	79	7.90	8.10
"	"	75	7.40	7.55	80	7.85	8.10
"	"	75	7.45	7.55	81	7.90	8.10
bácskai	0	75	7.60	7.74	77	7.85	7.85
"	"	75	7.25	7.45	77	7.55	7.85
"	"	75	7.40	7.55	80	7.85	8.10
"	"	75	7.60	7.74	77	7.85	7.85
"	"	75	7.45	7.60	81	7.90	8.10

Egyéb gabonafajták	kilős	50 kilogramm ára		
		K-től	K-ig	
Rozs	uj elsőrendű	—	4.55	6.36
"	uj másodrendű	—	4.10	5.20
Arpa	uj elsőrendű	—	5.65	5.70
"	uj második	—	5.45	5.55
Zab	uj elsőrendű	—	5.30	5.45
Tengeri	uj elsőrendű	—	4.60	4.85
Repece	uj káposzta	—	11.50	12.25
"	uj másod	—	11.50	12.25
Kötés	—	—	5.80	5.80

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Buza (1900.) áprilisra	7.82-7.80-7.84-7.83
Buza (1900.) okt.-re	7.93-7.92-7.97-7.96
Rozs áprilisra	6.45-6.47
Rozs októberre	0.—0.—
Zab áprilisra (1900.)	0.—0.—
Tengeri 1900. májusra	5.—4.99—
Repece augusztusra	—

Déli egy órákor a következő zárárakat állapították meg hivatalosan a tözsdén:

Buza (1900.) áprilisra	7.83	pénz	7.84
Buza októberre (1900.)	7.96	—	7.97
Rozs áprilisra (1900.)	6.46	—	6.48
Rozs októberre	0.—	—	0.—
Zab (1900.) áprilisra	5.07	—	5.09
Tengeri (1900.) máj-ra	4.99	—	5.—
Repece augusztusra	11.70	—	11.80

Délután fél 5 órákor zárult:

Buza áprilisra (1900.)	7.81	—	7.82
Buza októberre (1900.)	7.95	—	7.96
Rozs áprilisra (1900.)	6.44	—	6.46
Rozs októberre (1900.)	6.53	—	6.54
Zab áprilisra	5.07	—	5.08
Tengeri májusra 1900.	4.98	—	4.99
Repece augusztusra	11.70	—	11.80

A budapesti értéktözsde.

Az angolok vereségei a boer háború színhelyén nem gyakoroltak rossz hatást a spekuláció felfogására, mert az a nézet kezd mindinkább terjedni, hogy az angolok kudarcra siettetni fogja a békekötést. A mellett a német értékpiacon megújult erővel indul meg egy mélyebbre ható mozgalom, mely az összes szénréttekre kiterjed. A kedvező hangulat áterjedt a többi mérvadó európai tözsdékre, sőt nálunk is, bár szerény mértékben, visszhangra talált.

A mai előtözsde kedvező külföldi jelentések befolyása alatt, némileg kedvezőbb hangulatban indult s tartott árak mellett zárult. Az összes vezető értékek emelkedtek, bár az emelkedés csak körülbelül 1 fnt keretében mozgott.

A helyi piac tartott volt, érdeklődést csupán közúti vasúti részvények kellettek, melyek élénk forgalom közben néhány forinttal emelkedtek s szilárdan zárultak.

A déli tözsde nyugodt lefolyást tanusított. Külföldről tartott jelentések érkeztek, melyek tekintettel a nálunk fennálló alárendelt forgalomra, mérsékelten élénk visszhangra találtak.

A helyi piac szilárd lefolyású volt.

A valuták és ércváltók vására inkább gyengébbnek volt mondható.

Az előtözsde kedvező.

Jejyztek: Magyar hitelrészvény 750.50—752.50. Osztrák hitelrészvény 751.60—752.40. Osztrák-magyar államvasut 640.—640.50. Rimamurányi vasút-részvény 661.—664.—. Városi villamos vasut 339.—340.—. Jelzőlogbank 460.—. Leszámlító bank részvény 501.—. Közúti vasut 677.50—679 korona.

A déli tözsde.

Jejyztek: Magyar hitelrészvény 750.—751.—. Osztrák hitelrészvény 751.20—752.60. Osztrák-magyar államvasut 639.50—640.—. Jelzőlogbank 460.—. Leszámlító bank 501.—. Ipar és kereskedelmi bank 191.—192.—. Közúti vasúti részvény 678.50—679.50 korona.

Forgalomba került: 4 1/2%-os regale kötvény 99.00. Hazai bankrészvény 214.—. Kereskedelmi bank részvény 2370.—2865.—, Salgótarjáni 628.—629.—. Városi villamos vasut részvény 338.—337.— korona árfolyammal.

Utöltözde. A 4 órai zárlatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 751.20. Magyar hitelrészvény 753.—. Leszámlító bank részvény 601.50. Rimamurányi vasút részvény 660.—. Osztrák-magyar államvasut 644.50. Közúti vasut 679.—. korona.

A hivatalos zárlatok a következők voltak: *)

I. Államadósság.			
a) Magyar Államadósság.			
Pénz	Áru	Pénz	Áru
100 kor.-kint	100 kor.-kint	100 kor.-kint	100 kor.-kint
Aranyárak 4 1/2%	98.80	—	—
Koronafutár 4 1/2%	84.45	85.25	—
Kelet vasúti kötvények 5 1/2%	99.50	100.80	—
Államadóssági arany-kölcsön 4 1/2%	100.50	101.50	—
Államadóssági ezüstkölcsön 4 1/2%	100.75	100.75	—
Vasútközlés 3 1/2%	11.25	82.50	—
Magyar névenemv. kölcsön (200 K)	102.50	100.80	—
Egyes. papírárak 4 1/2%	98.50	100.—	—
Egyes. ezüstkölcsön 4 1/2%	98.50	9.80	—
Aranyárak 4 1/2%	10.50	98.—	—
Magyar névenemv. kölcsön (200 K)	—	—	102.50
Horr.-ezslav. regale-kötvény 4 1/2%	—	—	99.75
Horr.-ezslav. regale-kötvény 4 1/2%	—	—	98.—
Macra. földter. ment. 4 1/2%	—	—	98.75
Horr.-ezslav. földter. herment. 4 1/2%	—	—	95.—
Tisnai sorozat 4 1/2%	—	—	141.50

b) Osztrák Államadósság.			
Egyes. papírárak 4 1/2%	98.50	100.—	—
Egyes. ezüstkölcsön 4 1/2%	98.50	9.80	—
Aranyárak 4 1/2%	10.50	98.—	—
Eszelb 100 frankos sorozat 2 1/2%	—	—	72.—
Koronaárak 4 1/2%	—	—	94.—
Temes-bányászati kölcsön 4 1/2%	—	—	58.75
1900-as soroz. (1000 K) 4 1/2%	—	—	159.25
1900-es sorozat	—	—	201.25

II. Más költösetek.			
Bonyák kölcsön 4 1/2%	96.50	91.50	—
Budapesti fővárosi kölcsön 4 1/2%	98.50	98.50	—
Budapest fővárosi kölcsön 4 1/2%	—	—	94.—
Temes-bányászati kölcsön 4 1/2%	—	—	58.75
1900-as soroz. (1000 K) 4 1/2%	—	—	159.25
1900-es sorozat	—	—	201.25

III. Záloglevelek és kölcsönkötvények.

Budapesti intézetek kibocsátása.			
Belsőpost lakarké. zálogl. 4 1/2%	100.—	100.—	—
Egyes. társ. takarék. zálogl. 4 1/2%	98.50	91.—	—
Egyes. társ. takarék. zálogl. 4 1/2%	92.—	93.—	—
Közlőközlés zálogl. 5 1/2%	102.—	103.—	—
Közlőközlés zálogl. 4 1/2%	102.—	103.—	—
Földter. kölcsön zálogl. 4 1/2%	97.—	97.40	—
Földter. kölcsön (6 éves) 4 1/2%	94.—	94.50	—
Földter. kölcsön (3 éves) 4 1/2%	85.50	86.50	—
Helyi érdekl. vasúti kötvény 4 1/2%	96.25	97.25	—
Helyi érdekl. vasúti kötvény 4 1/2%	92.50	92.50	—
Helyi érdekl. vasúti (vt. 100%) 4 1/2%	96.75	96.75	—
Jelzőlogbank zálogl. 4 1/2%	101.—	102.—	—
Jelzőlogbank zálogl. 4 1/2%	99.50	100.50	—
Jelzőlogbank zálogl. 4 1/2%	96.70	97.50	—
Jelzőlog. közp. közt. (200 K) 4 1/2%	100.—	101.—	—
Jelzőlogbank közp. kötvény 4 1/2%	97.25	98.25	—
Jelzőlogbank közp. kötvény 4 1/2%	98.—	98.25	—
Jelzőlogbank közp. kötvény 4 1/2%	98.—	98.25	—
Adia elsőbbségi kötvény 4 1/2%	100.—	100.50	—
Közúti vasut 4 1/2%	98.—	100.70	—
Budapest-pesti vasut 4 1/2%	96.75	94.75	—
Kassa-odobergi 1881. ezsl. 4 1/2%	98.—	99.—	—
Kassa-odobergi 1881. ezsl. 4 1/2%	97.—	98.—	—
Folyamlatok és tengerhajózás 4 1/2%	100.—	101.—	—
Magyar-galliaai l. szövet. 4 1/2%	106.—	107.—	—
Beruházási kölcsön ar. 4 1/2%	100.25	101.25	—

IV. Elsőbbségi kötvények.

Adia elsőbbségi kötvény 4 1/2%	100.—	100.50	—
Közúti vasut 4 1/2%	98.—	100.70	—
Budapest-pesti vasut 4 1/2%	96.75	94.75	—
Kassa-odobergi 1881. ezsl. 4 1/2%	98.—	99.—	—
Kassa-odobergi 1881. ezsl. 4 1/2%	97.—	98.—	—

V. Bankok részvényei.</

XIII. Készlekedési vállalatok részvényei

Table with 2 columns: Company name and share price. Includes Adria, Epeuti, Ideali, etc.

XIV. Sorsjegyek

Table with 2 columns: Ticket type and price. Includes Baszília, Bécs, Budapest, etc.

XV. Pénzmekek

Table with 2 columns: Currency type and price. Includes Vert arany, 20 frkos arany, etc.

XVI. Külföldi váltók (látár)

Table with 2 columns: Location and exchange rate. Includes Amsterdam, London, Német piac.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezon szerinti hangulatnak megfelelően alakultak az árak...

Jegyzések: Heremag; lucerna magyar 36.—44.— korona, vörös aprószemű 58.—64.— korona...

A bécsi gabonátőzsde.

Bécs, január 30.

New-Yorkból és a nyugodt-európai piacokról magasabb árfolyamokat jelentenek...

A készárú piacán az üzlet közel állott a stagnációhoz. Az irányzat a fogyasztás tartózkodása miatt...

A bécsi értéktőzsde.

Értéktőzsde ma ismét kedvtelen.

Déli tőzsde, dacára a berlini szilárd jegyzésnek, lanyha.

Zárult változatlan.

Bécs, január 30. (Magyar értéktőzsde tájékoztatója.) 4% aranyjárdék 98.80.

Bécs, január 30. (Osztrák értéktőzsde tájékoztatója.) 4 1/2% papírjárdék 99.40.

11.44. Német bankváltók 118.10. 4 1/2% ezüst járadék 99.20. Osztrák koronajárdék 98.65.

Bécs, január 30. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A debütári magánforgalomban a zárlatok a következők voltak...

Külföldi értéktőzsdek.

Berlin, január 30. (Tévesztési tudósítás.) A tőzsde megnyitáskor a spekuláció érdeklődése leginkább a bankértékekre irányult.

Berlin, január 30. (Zárult.) 4 1/2% papírjárdék 99.40. Osztrák aranyjárdék 100.60.

Berlin, január 30. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Négyesztalékos magyar aranyjárdék 98.80.

Hamburg, január 30. (Zárult.) 4 1/2% ezüstjárdék 99.10. 1880. sorsjegy 142.25.

Frankfurt, január 30. (Zárult.) 4 1/2% papírjárdék 99.40. Osztrák aranyjárdék 100.40.

Frankfurt, január 30. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Arfolyamok január 30. Esti forgalom.

Páris, január 30. (Zárult.) 3% francia járadék 100.37. Osztrák járadék 98.35.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Január 30. A sertésüzlet irányzata változatlan. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű...

(páronként 250—320 kilogrammig terjedő súlyban) — fillérik. — Könnyű (páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban) — fillérik.

S a t e s l é t s z á m 1900. jan. hó 28. napján volt készlet 17282 darab, 1900. január hó 29. napján felhajtott 46 darab, 1900. évi január 29. napján elszállított 284 darab, 1900. január hó 30. napjára maradt készletben 17044 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Január 30. —

Kinevezések. A belügyminiszter a budapest-lipótzemei állami elemgyógyintézetnél treshedőben levő irodai állásra Ördög Miklós m. kir. csendőrmesteret...

Athelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Ényi László trencsényi állami felsőbb leányiskolai rendes tanárt a VIII-dik fizetési osztály 3-dik fokozatába...

Megerősítés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Dancs Ferenc temesvári állami főgimnáziumi ideiglenes rendes tanárt rendes tanári minőségében és P. Gyergyi Dezső főherceplendomi állami főgimnáziumi ideiglenes rendes tanárt rendes tanári minőségében véglegesen megerősítette.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. — Budapest, január 30.

A depresszió, amelynek magva Közép-Európa felett van, még mindig a kontinens legnagyobb részét borítja...

A hőmérséklet viszonylagos eloszlása jelentékenyebben csak délkeleten változott, amennyiben a keleti Kárpátokban az éjjel szokatlanul magasra emelkedett.

Nálunk az esőzés az északnyugati felföld egy részére, a Dunántúlra és az Alföld déli felére terjedt ki és tegnap este óta folyton tart.

A hőmérséklet az éjjel a Keleti-Kárpátok környékén + 10 C-ig emelkedett, míg nyugaton reggel óta lassú süllyedésben van.

Kétdős: Egyelőre még enyhe és esős idő várható, majd derűs és hűsülődés valószínű.

Taningene hajfestőszert. Czerney-féle a legjobb. Aütészőke, barna és fekete. Ára 5 korona.

BUTOR részletfizetésre. Állami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyházközségek, valamint más hitelképes egyének kedvező fizetési feltételek mellett kaphnak szilárd gyártmányú asztalos- és kárpított butorokat.

Sneidig egyenruhákat készit. BLUM SANDOR Budapest, Váci-utca 12. szám.

Titkos betegségek szakorvosa. Dr. CZINCZÁR J. egyetem. orvosudor. szögnyi ferdaknái és nékai foglalkozást zavaró nékai mindennemű bármily régi keltői.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Szerda 1900. január hó 31-én.
Zárva.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1900. január hó 31-én.
Délután 2 1/2 órakor ifjúsági előadás.
A proletárok.

Színmű 4 felvonásban. Irta Csiky Gergely.
Este:

A nőuralom.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta Szigligeti Ede.

Személyek:

Gyenes	Rózsa	Gerő
Alszegei	Rozsoginé	Palotai
Nádai	Kondori	Dezso

Kedzte 7 1/2 órakor.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Szerda, 1900. január hó 31-én.
Zárva.

VIGSZÍNHÁZ.

Szerda, 1900. január hó 31-én.
Napoleon öcsém.

Eredeti bohózat 3 felvonásban. Irta Güthi Soma és Rákosi Viktor.

Személyek:

Vilay Kálmán Góth	Bisotka	Szerémy
Lili	Lánczy	Gyözö
Marath Ödön	Tapoczai Lizi	Pécsi
Napoleon	Hegedüs Zsuzsi	Makróczy
Blip	Gál Gusztó	Bárdi
Blóra	Delli E. Narcisz	Almás
Mészák	Rónaszéki	

Kedzte 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Szerda, 1900. január hó 31-én.
Kadétkisasszony.

Operette 3 felvonásban. Irta Pásztor Árpád. Zenéjét szerzte Mader Raoul.

Személyek:

Williamson	Németh Leila Ullah	Bárdy
Lucy, leánya	Kury Robertson	Raskó
Billy	Szirmai Wattkins	Kovács

Kedzte 7 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Szerda, 1900. január hó 31-én.
Másodszer:

New-York szépe.

Operette 2 felvonásban, 6 képből. Irta Hugh Morton. Fordította Salgó Ernő és Makai Emil. Zenéjét szerzte Gustave Kerker.

Személyek:

Bronson	Sziklai Cora	Margó
Harry	Ráthonyi Kenneth	Giréth
Kurt	Vidor Blinky	Rózsahegy
Snifkins	Mátrai Kissio	Rózsa L.
Swiddles	Beóthy Fifi	Ledofsky

Kedzte 7 1/2 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Kerepesi-ut 21.

Szerda, 1900. január hó 31-én.
A vas.

Kulturáltörténelmi látványosság 3 felv. Irta Edvi Illés Alsódr, dr. Brezina Arisztid műve nyomán.
Kedzte 7 1/2 órakor.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Ma a kitűnő januári műsornak bucsu fellepte.

Holnap, csütörtök, 1900. február hó 1-én, 2-ik nagy

álarcos bál. Sennora Montero

az arragoniai szépség első fellepte.

Báli-jegyek elővételben kaphatók 1 frtjával.

Weisz A. nagy szivartözse Károly-körut 26., Szántó Mór tőzsde Kecskeméti-utca 14., Patzik (Kertész) Lujza tőzsde Bécsi-u. és Kristóf-ter sarok, Tőzsde Andrássy-ut 26. és 38. szám alatt.

A mulató villanyos világítása saját gépei által eszközöltetik; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárok által készítették.

VÉR-PIROS faj-narancs

helyben száza 2,50, 3, 4 és 5 forint. Vidékre vasuton szállítva egy eredeti láda 180-180 darab 4 forint 75 krajcár.

Vérpiros faj-narancs	1.75	Rum	
Vérpiros muscat-narancs	2.00	Ban. finom családi 1 üveg	1.00
Körösi faj-narancs	1.40	Jamika-rum 8 csillagos	1.50
Mazariis narancs 50 drb 2	2.00	Anasz-rum legin. angol	2.00
Körösi szép tartós	1.20	Fédelem-rum, angol	2.40
Márcsi görzi	1.85	Cognac, magyar finom	1.50
Caroli olasz 5-6 róza	1.40	Cognac, Martell Medicinal	4.00
Caroli, 1 horod 60 drb 1.40			
Alma erdélyi faj	1.60	Kávé	
J-malika-rum 5 kl. üveg 5		Jamaka, legfinom, kilója	1.25
Idel burgonya máltai	1.10	Cuba-portorico	1.40
K. datolra tunzi	0.80	Cuba igen fino m	1.30
K. muskát datolra francia	1.20	Cuba-Potosi legfinomabb	2.10
K. k. cukros gyümölcs	1.80		
K. Malaga-zöld legesebb	1.40	Bartola, 15, 25, 35, 55 és	0.90
K. k. Salo-bunbon 1.20 és 1.60		Tesztelt tk (olló és fark)	
K. Csokoládé-bunbon creme	1.80	1 doboz 65 kr., nagy dob.	1.20
K. Francia mandula	1.60	100 darab belor cigi	1.00
K. k. cukros gyümölcs	1.80	Carla 1/4 üveg doboz	1.80
Giarretto finom vegyes déli-gyümölcs kilós doboz	1.40	Bob. kávé, valódi kávé	1.30
Schöldé fin. vanil. főkávé	0.70	Bécsi vizi, val. párja 3 és	1.12
Salu-keze, kilója 1.20 és 1.40		Imperialis legin. 6 drb	1.20
Székely-keze darabja	0.25	Gorgonzola, valódi, kilója	1.50
		Camembert, valódi, 1 drb	0.70
		Parizsi kávé 1. kilója	1.60
		Liptói kávé 1. kilója 50 és	0.96
		Az árak egyenesen is rendelkez- tők. Vidékre mindent fagymentesen ingyen csomagolva küld- dök utánvétel.	

PINTÉR GYULA

cs. és kir. udvari főzserkereskedő

Budapest, IV. ker., Kecskeméti-utca 15. sz

BARTOS és KRISZTICS

asztalos és kárpitos butor-raktár

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 13, csak az I. emeleten.

Szállítás Budapest és környékére költségmentesen.

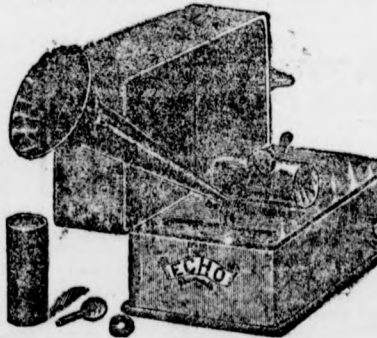
Allandó nagy butor-kiállítás.

Nagyobb vételknél díjazottan.

Butorok menyasszonyi kelengyékre a legmodernebb stílusban, jó, száraz anyagból, három évi írásbeli jótállással, a legmósekeltebb árakon.

Szenzációs újdonság!!

A legkitűnőbb phonograph az Echo Phonograph

olcsóságával és egyszerűségével felülmúlja a világ összes hasonló termékeit. Minden hangot: zenét, éneket, beszédet tisztán és érthetően ad vissza, úgy, hogy az nagyobb távolságról is hallható. Nem kell más kiegészítő! Az Echo-Phonograph kezelése feltűnően egyszerű, szerkesztésnek fölyvételi membránom is van és ének, zene, beszéd vagy szavaltat felvételeket mindenki maga is eszközölhet.

Törv. védve. Az Echo-Phonograph ára felszerelve csak 25 frt. Prospektussal szívesen szolgál az „Echo-Phonograph-Társaság”. Budapest, Royal-szálloda.

Meghívás.

A Kunszentmártoni gazdasági takarékpénztár részvénytársaság 1900. évi február hó 18-án, délelőtt 10 órakor, az intézet helyiségében tartandó

III-ik évi rendes kösgyűlésére

a tisztelt részvényeseket van szerencsém meghívni. Kunszentmárton, 1900. január hó 23-án.

Baranyi Ödön, elnök.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése.
2. Zárószámadás betérjesztése, a mérleg megállapítása, a nyomremény felosztása.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
4. Elnök, alelnök és igazgatósági tagok választása.
5. Az alapszabályok 27. §-ának 8-ik pontja értelmében notán benyújtandó indítványok tárgyalása.
6. Közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes tag választása.

Az eredeti mérleg, az intézet hivatalos helyiségében, a közgyűlés napjág a részvényesek által megtekinthető.

Jegyzet. Az alapszabályok 24. §-a értelmében, szavazni kívánó részvényes az erre szükséges igazolványt, a közgyűlést megelőző 8 nap alatt az intézet helyiségében átvetheti, ha magát a közgyűlést megelőzőleg legalább 30 nappal saját nevére írt részvényvel igazolta.

Most jelent meg!

Szellem,

Erő,

Anyag

Szellemválasz Büchnernek Kraft und Stoff című könyvére. Irta Adema, fordította Tóvölgyi Titusz.

Ára 3 korona. Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában BUDAPEST, József-körut 18. sz.

Magy. kir. államvasutak Üzletvezetőség Szombathely.

Pályázat hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetősége a részére 1900. esztől 1902. év végéig a következő csoportokba sorozott anyagokból felmerülő tényleges szükségletnek szállítást biztosítani kívánván, ezenel nyilvános pályázatot hirdet m. p.

1. Kövek és lomezek
2. Téglák
3. Fagygy. gyertya és szappan
4. Fanyelek és kerekok
5. Magvak.

A kúris tárgyat képező egyes cikkeket feltüntető jegyzékek, melyek egyzersmind ajánlati mintákkal szolgálhatnak, valamint a szállítókra vonatkozó részletes pályázati felhívás valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamránál megtekinthető és a m. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetőség általános I. osztály anyag és leltárbeszerzési csoportjánál kaphatók, a hol bővebb felvilágosítások is adhatnak.

A szabályszerűen kiállított, s ivenként egy koronás m. kir. okmánybellel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi február hó 15-ik napjának délelőtt 10 órájáig a szombathelyi üzletvezetőség általános I. osztály anyag és leltárbeszerzési csoportjában adandók át illelőleg posta után oda küldendő és azok bontása ezen küllimmel tándandó el:

Ajánlat 432/900. számhoz. Később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan a részletes módoszatok beírása mellett állítanak ki, nem vételnek figyelembe. Szombathely, 1900. január hóban. Az üzletvezetőség.

Pénteken, február 2-án, a főv. vígadó nagytérmeben

SAUER

Emil

Bucsuhangversenye

Jegyek 10, 6, 5, 3, 2 kor. Méry Béla zeneműkereskedésében.

Kiszakításánál és értékesítésénél olcsón közzéjár

Szabadalmak

Lázár Albert okl. gépészmérnök Budapest, VI., Kazinoy-utca 46. szám.

FOLIES CAPRICE

Eredeti!! Ma Ujdonság!!

„Messalina.”

Előzőleg; „Der Namenstag der Frau.”

és Egy karambol okai.

Továbbá fellép a kedvelt dalénekesnő

Sofie Ferenczy.

Erély incognito páholyok. Kitűnő konyha és itálok. — Mérsékelt árak.

APRÓ HIRDETÉSEK

Minden szó egyszeri beiktatása petit betűkből 2 kr. Címrel ellátott hirdetésekért külön 30 kr. kincstári bélyegdíj jár.

A hirdetőkre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levélbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK

ELŐFIZETÉSEK

felvételnek a

BUDAPESTI NAPLÓ

részére

a kiadóhivatallal

József-körút 18.,

valamint a *Levelező óhányszűke*ben

Breslau névvel, Török-körút és Podmaniczky-utca sarkán.

Nemcsak-féle tőzsde Pótfüzet.

Benda József, Andrásy-utca 58.

Schwartz hirdetői iroda Marokói-utca 2.

Soprony, V. donány-nagy-tőzsde, Kerepest-utca 1.

Deutsch Miksa, Andrásy-utca 35.

Szántó Mór tőzsdéjében. Keckemeti-utca 14.

Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.

A. B. 12 levél vára kért helyen. P.

Károli 27.

Azon néven, melyet leveleimen használok, találhatók vagyok csütörtökön délután fél 4 óráig fogva Alsó erdősr. 6. sz. többit szóval, később 1. 5863

Te kedves!

Nem tudom leírni boldogságomat, csak annyit tudok, hogy neked köszönhetem, hogy az életet új hűz vonásokkal, kellemesnek találtam. Mindenütt téged látok, minden gondolatom veled foglalkozik, az a boldog óra, melyet együtt töltöttem, van folyton előttem, mint valami tündérelő. Vajon tudtam-e néked azt a boldogságot nyújtani, melyet te nyújtottál nekem? Hisz igen, úgy érzem, hogy életem célját életemnek, mert senkit úgy, mint téged, nem szerettem, s nem is fogok szeretni soha. Kimondhatatlan, mennyire vágyódom utánad, s végtelenül fáj, hogy nem lehetek folyton közelében, hogy nem lessem el minden gondolatod, hogy nem tehetem minden pillanatod kellemessé. Epede várom legközelebbi találkozásunkat, légy rajta, hogy ez minél hamarabb megtörténhessen, hisz ugyanis tudom, neked az épp oly forró óhánzd, mint az enyém. Irj rögön, addig is végtelenszer csókoló örökre marad A—d.

Üröm!

Mely jobb módú (esetleg fiatal) ur volna hajlandó egy fiatal leánytának néhány hónapra harminc forintot kölcsönözni, az irán „Örökös háas” jellegével a kiadóba. 5858

Értelgységim.

Oly csinosabb övegyet vagy féltébb leányt keresek, ki hajlandó volna egy házasságban családot intelligens magánváltalokkal, ki már 8 év óta különvála éi nevelő, házassági céltól kíván megőszmerkedni. Évi jövedelmem 5000 korona és ugyanannyi hozománya relikálok, azok, kik a vállperemhez szükséges öszegyet rendelkezésemre alkák, előnyben részesülök. Ajánlatok „Csendes bídőség” jelleg alatt e lap kiadóhivatallához intézendők. 2750

Földbirtokért

vagy földbirtokért elcsereendő 3 emeletes ház 150.000 ft értékben. 115.000 ft teherrrel. Cím a kiadóhivatallal. 5590

Válás után.

Levelet megkaptam, enyém most holnap indítom utunk.

Házassági óhajt

egy csinos, fiatal, jó családból való állami (uniformis) hivatalnok. Jelenlegi fizetés ugyan csak 2400 korona, ellenben előléptetés már legközelebb várható. Azon t. szülők vagy gyámok, kik ezen már nem szokatlan után velem érteknék óhajtának, teljes tisztelettel kéretnek, vagy arcképeket, (melyeket becsületszóra dískréde mellett visszaszámrazatok) vagy levélel „C—ky” jelleg alatt e lap kiadóhivatallához küldeni. 2751

Intelligens

fiatal ember, magához illő előkelő, kellemes hölgy önzetlen barátságát keresi, szellemi szórakozás céljából. Levelet „Paratlan” jellegével továbbít a kiadóhivatal. 2748

Postabélyeget

1899. évből való 1 frtosat használatlan veszek 5—10 dbot. Cím a kiadóhivatallal. 2749

Szenzációs talá-

lmányhoz négy száz forinttal társ kerestetik. Cím a kiadóhivatallal. 5643

Egy jó

családból való árvaléány, állást önjelölni anonnal keresény családnál, mint gyermeknevelő, nemetlül beszél, varrást és a háztartás vezetését érti. Cím a kiadóhivatallal. 5662

Több évi

gyakorlattal bíró önálló mérlegképes könyvelő, ki tökéletes magyar-német levelező, azoknál sokoldalú szakismerettel bír és kitűnő referenciákkal rendelkezik, keres helyben vagy vidéken megfelelő alkalmazást. Szives ajánlatokat „Bilanz-Routine” alatt a kiadóhivatallal kéretnek. 2736

Igen egyszerű,

befektetést nem igénylő társasági eladó. Főleg asztalosok, épitővállalkozók számára alkalmas. A találmány oly természetű, hogy könnyen megszereshető legközelebbi találkozásunkat, légy rajta, hogy ez minél hamarabb megtörténhessen, hisz ugyanis tudom, neked az épp oly forró óhánzd, mint az enyém. Irj rögön, addig is végtelenszer csókoló örökre marad A—d.

Ügyvéd urak!

Ismélt minőségben ajánlok havi 30 ft fizetés mellett. Esetleg felnapra is elvállalok alkalmazást. Ajánlatok „Irnok” címen a kiadóba kéretnek. 2716

Fiatal üzletvezető

(kereskedő) nőstül óhajt, oly jó családból való sz. nőt keres, kinek 6000 korona hozománya van, hogy az általa 6 év óta kezelt üzlet átvehesse. Leveletet „Boldog házasság” címen e lap kiadóhivatallához küldeni. 2741

3000 korona

óvadékkal rendelkező, intelligens fiatal ember könyvelői vagy pénztárnoki állást keres, elsőrendű referenciákkal rendelkezik. Cím a kiadóhivatallal. 2747

Üzlethelyiség

a főváros legélénkebb helyén azonnaltal. Ugyanott egy kis ház eladó. Cím a kiadóhivatallal. 2600

Könyvelő.

ki hosszabb ideig nagy cégeknek volt alkalmazva s kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik, állást keres. Cím a kiadóhivatallal. 7242

Kereskedelmi

iskolát végzett könyvelő, ki a könyvelést egy nagyobb üzletben önállóan végezte, kitűnő irással bír állást keres. Címe a kiadóhivatallal. 2705

Wanted

an American or English Lady who has patience to teach and amuse a little girl of three for the day. Letters per English Lady to the office.

Előkelő

családnál a Kerepest-utca és Múzeum-körút közelében, distingvált hölgy részére csinosan butorozott szoba, esetleg teljes ellátással is azonnaltal. Cím a kiadóhivatallal. 2743

Irodaszolgái

vagy portási állást keres egy 29 éves erőteljes fiatal ember, ki illy minőségben már több évig alkalmazva volt, a fővárosba 15 éve van és nagy ismeretséggel s legkitűnőbb bizonyítványokkal bír. Címe a kiadóhivatallal. 2699

Óvadékképes

29 éves fiatal ember jelenleg egy nagyobb intézet hivatalnok, mintpénztáros, vagy más bizalmi állást keres. Ajánlatokat kérek „2000—3000 korona.” 2723

Kossuth Lajos

életnagyságu kitűnő melléklet (készítés) díszes aranyozott keretben 60 frttel eladó. Megtekinthető e lap kiadóhivatallal. 2685

Okl. izr. tanító,

ki a héberben is jártas, gyenge tehetségu gyerekeket sikerrel oktat, még néhány szabad órával rendelkezik. Szives megkereséseket „Tanító 30.” jellegre kiadóhivatallal a kérek. 2718

Házmasternek

ajánlok egy jelenleg is oly minőségben levő tisztosságyt. Címe megtudható a kiadóhivatallal. 2712

Jókai

összes műveit óhajtóm megvenni olcsó áron. Cím a kiadóban. 2729

Egy jó menetű

tejszarnok kisebb lakással és gázvilágítással 35 kr. napi kiadás mellett, elutazás végett 120 frttel azonnaltal. Cím a kiadóhivatallal. 2739

Ügyes vasalónő

ajánlok kizárólag. Cím a kiadóban. 2745

Egy

nagyobb lap expeditora keres havi, heti lap vagy folyóiratnál beosztani valót. Cím a kiadóban. 2737

50000 korona

2—3 elsőrendű házra, illik tételre kölcsön adatik. Ajánlatokat „B. S.” jelleg alatt a kiadóhivatallal elfogad. 2744

Az angyalföldi

rendező-pályaudvar mellett egy saroktelek 376 ft olcsón eladó. Cím a kiadóhivatallal. 2744

Megveszem

az „Universum” és „Gartenlaube” mult évi folyómat. Cím a kiadóhivatallal. 2730

Kényelmes

és szépen butorozott különbejáratú, tiszta szoba, hölgynek vagy urnak (kettőnek is) február 1-re kiadó. Cím a kiadóhivatallal. 2740

Bernátfalván

(Pusztapéterin) 1500 ft telek kuttal együtt sürgősen eladó. Cím a kiadóhivatallal. 2536

Olcsó telek eladó.

Pest közelében 1500 ft telek azonnaltal, esetleg négy részbe is osztható. Cím a kiadóhivatallal. 2537

Bolthelyiséget

keresek az Erzsébet-körúton a Király-utca és Kerepest-utca között, egy nagyobb kizárólag, esetleg egy kisebb hátsó üzlettel vagy udvari rakfárral. Ajánlatokat „H. J.” jellegével e laphoz küldendők. 2713

Albertus Molnár

Szenzációs 1708 mindkét kötet szótár eladó. Ajánlatot a kiadóhivatallal levő címre kérek. 5659

Butor.

Faragott hálószoba, ebédlő, kredenc, divány, asztal, szék olcsón eladó. Dohány-utca 45, ajtó 1. 5661

Kitűnő gyermek-

ruha varró A nagyrabcsúnyi előkelő hölgyközönség figyelmét bátorítokom ezennel felhívni, miszerint a legelőnyösebb és a legkényesebb izlésnek megfelelő gyermekruhákat jutányosan elvállalok. Joél Mór ur gyermekruha-szalójában évekig működtem. Cím e lap kiadóhivatallal. 2754

Köhögésnél,

rekedtségnél vegyen 30 kr. Rétly-féle pemete-füvekkorták.

Vasútnál bármely zalogház által

kiállított

zalogodulát

reszletre

Fuchs és Társa

1878. óta létező ékszerész BUDAPEST, Erzsébet-körút 17. szám. I. emelet. Dus választék mindennemű arany, ezüst és drága-kövekkel

ANTIK

BUTOR

Egy grófnétől megvett, Kun László királyt ábrázoló antik kép, valamint 1 antik titkár szekrény és másnemű régi és új butorok, háló-, ebédlő-, uri és szalon berendezések barokk, angol és ó-német stílusban, továbbá nagy választék különféle modern mesterek által készített eredeti olajfestményekben, valamint szőnyegek, erdőnyi kecskeszőrmék, függönyök, asztal- és ágyterítők olcsón eladók; ugyisintén használt butorok megvételnek vagy újakkal kicserélésnek. Budapest, Kerepest-utca 64. i. em.

Első budapesti

Kávemagazin

szétküldési osztálya

kávé

olíválva és börtmentve. Postán utánvételt, vagy a pénz előleges beküldésével

4 1/2 kg. összeállított vegyített kávé — 7.50
1/4 kg. Csász. kov. tea 1.50
1/4 kg. Karaván tea 1.40
1/4 kg. Törmelök tea — 90

Belák István

BUDAPEST, VII., Rottenbiller-u 4.

CSAK

ez a legjobb a gyomornak

Égőszegéseket és gyomorbetegeket, főként meggyereket csak ezt a készítményt használják jó gyomruk rendben tartására, rossz emésztéskor javítására.

1 eredeti doboz zsebdobozzal és kanállal 1 ft — kr.

1 egyszerű tártalék-doboz — frt 85 kr.

Főraktár:

LUX MIHÁLY

drogus, vegyi- és illatszertüzletben

Budapest, Múzeum-körút 7. szám.

Kapható még: Bayer Antal gyógyszerésznél, Kerpel Vilmos Lipótkörúti gyógytárban, Neruda Nándor, Molnár és Mosser, Petróvits Miklós drognistáknál.

Grötznér-féle

Tarolin capsulák.

Specificum:

hólyagbántalmaknál,

hngyesólyásnál.

Könnyű kényelmes, biztos gyógyed, minden fekélyezés nélkül. 1 doboz ára 3 korona.

Kapható minden gyógytárban

Főraktár Budapest: Városi gyógyszertár, Városház-tér

Caro & Jellinek

BUTOR SZALLITOK

BUDAPEST

Arany János-utca 34. sz.

Butor beraktározás, Gardé-Meuble.

Menyasszonyok!

Völegények

A házasságkötéshez szükséges okiratok Jászerecska, a netáni akadémia által való felmentések kioszkolása s a kihirdetések körüli eljárások sok vesződséggel, pénz- és időpazarlással járnak. Legelőszérűbb tehát egy fővárosi, mint vidéki házassaladóknak az

„Országos Esketés-i Ügyvívőség”

hez VII. Kerepest-utca 14. földulni, hol csekély díjért néhány nap alatt minden elvégeztetik.

Nevelőnőket

észk és dél németthoniak zeno és nyelvismerettel, vagy a néküll, angol és francia nőket, bösnemek, övönöket, idegen nyelvmesternőket lelkiismeretes ajánlok, magyar ökeveles tanítónőket zeno és nyelvismerettel, vagy a néküll sürgősen keresek Szegheóné S. Lajza Budapest, VI. ker. Döbwyff-utca 22. sz. I. em.

Önműködő tömegesapdák.

Patkányok 2 ft, egerek 1 ft 20 kr. Egy 6 jélen 40 drót is fognak minden felgyűlést néküll, nem marad semmi szag a fának és önműködően igazolható. Szécsanak. Eclipsa” több ezer évátot és muszály fog egy éjén át, drba 1.30. Mindezt a legjobb árúval. Szécsanak. Eclipsa” több ezer évátot és muszály fog egy éjén át, drba 1.30. Mindezt a legjobb árúval.

Caillag Anna,

BECS, Seilergasse 14. sz.

ERÉNYI-féle

kitűnötű „NERVIN” nagy üveggel 80 krajár. Legjobb: csuk, köszvény, csontbántalmak, derékfájás és szagattás ellen. 8930

Zalogházi

cédulákat veszek.

Eladók

13 lates ezüst evőeszközleket, grammja 5 kr., girandolokat, gyertyatartókat, háltafákat, táleket, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszköz: 6 ft 50 kr., teljes 12 szembőre való teljes evőeszközleket 138 frttől kezdve, és választék mindennemű ezüst műtővis tárgyakban, arany ferillának köllőggóval, grammja 85 kr., masszív arany gyűrűk 2 ft 40 kr-tól, tula remon-toir órák 6 ft. Grünberger Armin Béla Örkősei Budapest, IV., Városház-tér 9. l. em. 23 Harisbázár. Képes árjegyzéket bémentve és ingyen.

Butor

egy készpénzért, min részletfizetésre legjutányosabb

Ehrenten és Fuchs testvéreknel

BUDAPEST,

VI., Teréz-körút 8.

(Andrássy-út közelében.)

Titkos betegségek

gyógyítására e specialista legjobban ajánlható számos éven át szerzett gazdag kórházi tapasztalattal alapján.

Dr. FABINYI J.

v. kórházi orvos, specialista

gyógyír legvédebb idő alatt biztos sikerrel történő és nőknél: hngyesólyás, hólyagbántalmak, bnhákos sebeket, syphilist, ennek következményekéül, makacs bnhájakat és az énteréséből támadó idegbetegségeket.

Meglepető az eredmény ferül gyógyeségnek (impotentia) egy fiatal, mint öregebb egynek.

Biztos siker folytan a honorárium önőg is ísűethető. Levelekre díjtalanul válasz; kívántra gyógyeszeret.

Lakas: Budapest, Erzsébet-körút 12. sz., (Dohány-utca sarkán, I. emelet).

Bejárati a lépcsőnél. Kéllőn várótermek.

Rendelés délelőtt 9—9.45, este 6—9.45.